

پاسخنامہ تشریحی سوالات تألیفی

سال دوم

پاسخ‌نامه‌ی سوالات تالیفی درس یک سال ۲

۳۹- گزینه‌ی ۲ اتقان صنع نشان‌دهنده‌ی حکیمانه و قانون‌مند بودن کارهای خداوند است و کلمه حق در آیه شریفه نشان‌دهنده حکیمانه و هدف‌دار و قانون‌مند بودن کار خداوند می‌باشد.

۴۰- گزینه‌ی ۱ هر یک از موجودات جهان وظیفه جداگانه خاصی دارند که به عضو دیگر (ظاهراً) مربوط نیست اما حقیقت این است که تا زمانی که با یک‌دیگر همکاری نکنند به هدف مشترکشان نخواهند رسید پس همکاری آن‌ها با یک‌دیگر به دلیل مکمل بودن کارهای یک‌دیگر است و این خود نشانه حکیمانه و قانون‌مندی نظام جهان است.

۴۱- گزینه‌ی ۲ خداوند طرح و نقشه خود را (تقدیرات و قانون‌مندی‌ها را) برای هدفی که در خلقت موجودات است در نظر می‌گیرد، آن‌ها را خلق می‌کند (که در غیر این صورت آفرینش عبث و بیهوده خواهد بود) و با تقدیرات و قانون‌مندی سرنوشت آن‌ها رقم می‌خورد.

۴۲- گزینه‌ی ۴ آیه شریفه نشان می‌دهد هدایت (خاص) موجودات متناسب با ساختار و ساختمان وجودی آن‌ها که در طرح و نقشه یعنی تقدیرات الهی رقم می‌خورد صورت می‌پذیرد.

۴۳- گزینه‌ی ۱ قرآن از انسان‌ها می‌خواهد که در نظام گوناگون خلقت بیندیشند و با عقل و استدلال و منطق هدف از خلقت را درک نمایند.

۴۴- گزینه‌ی ۲ کلمه (رب) نشان‌دهنده هدایت‌گری وجود هدف‌دار خداوند است که موجودات را تدبیر می‌کند و کلمه‌ی (باطلاً) نشان می‌دهد کارهای خداوند بیهوده (عبث) نمی‌باشد.

۴۵- گزینه‌ی ۱ خردمندان با توجه به اختلاف شب و روز بدین نتیجه می‌رسند که نظام جهان خالق‌ی هدف‌دار دارد بدین سبب به خداوند ایمان می‌آورند می‌گویند **ربنا** ما خلقت هذا باطلاً و از سوی دیگر با ایمان به معاد می‌گویند **فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ** ...

۴۶- گزینه‌ی ۱ آیه شریفه اشاره به حرکت زمین و حرکت کوه‌ها دارد و این عمل آن‌ها به علت حکیمانه و هدف‌دار و قانون‌مند بودن کارهای خداوند است.

۴۷- گزینه‌ی ۲ هر دو آیه یک نقطه مشترک دارند و آن اشاره به تقدیر الهی (یا قانون‌مند بودن) دارند و کلمه (بالحق) نشان‌دهنده آن است که کارهای خداوند حکیمانه، هدف‌دار و قانون‌مند است و قانون‌مندی اشاره به تقدیرات الهی دارد.

۴۸- گزینه‌ی ۴ او خدایی است که موجودات را آفرید، بدون این که از هیچ نمونه‌ی آماده و پیش ساخته‌ای ایده

بگیرد و از کار خالق دیگری که پیش از وی جهانی را آفریده باشد تقلید کند.

۴۹- گزینه‌ی ۴ در آیه شریفه کلمه فسوی به معنای آراستن (طراحی) برنامه‌های خداوند در تقدیرات الهی صورت می‌پذیرد. (قدر)

۵۰- گزینه‌ی ۲ همه‌ی کارها بدان جهت بوده که هیچ یک از مخلوقات از محدوده و چهارچوب تعیین شده از جانب خداوند تجاوز نکنند و برای رسیدن به مقصد مورد نظر و کمال نهایی کوتاهی نکنند.

۵۱- گزینه‌ی ۱ اگر شاخصه‌ی هدف‌مندی در کار نباشد، تمام فعالیت‌های یک مجموعه عبث، بیهوده و در یک کلام «باطل» می‌شود و با بودن آن، مجموعه‌ی فعالیت‌ها «ثمربخش»، «هدف‌مند» و در یک کلام «حق» می‌گردد.

۵۲- گزینه‌ی ۲ خداوند متعال هر مخلوقی را متناسب با ویژگی‌ها و خصوصیاتش هدایت می‌کند این آیه بیانگر هدایت خاصه (ویژه) موجودات و نیز هدایت عمومی و تکوینی آن‌ها است. زیرا هدایت عام در درون خود یک هدایت خاص دارد.

۵۳- گزینه‌ی ۴ این که موجودات جهان رام یا تسلیم خداوند هستند بدین علت است که **قانون‌مند** هستند و قانون‌مندی یعنی محدودیت (یا به عبارت دیگر قانون و قدر به معنی اندازه است و اندازه یعنی محدودیت) و هر چیز که محدود است از او تجاوز و سرکشی نمی‌آید (مگر در محدوده خود) آن‌هم فقط در موجود مختار (انسان) و هر چیز که قانون‌مند است به سوی هدف نهایی خود در حرکت است.

۵۴- گزینه‌ی ۳ میان وظایف و مسئولیت‌ها پیوستگی و ارتباط مشاهده می‌شود به گونه‌ای که کار هر یک مکمل و ادامه کار دیگری است و کارها و مسئولیت‌ها در ارتباط با هم معنا می‌یابند و اگر به کار یک جز به تنهایی نگاه شود، ناقص و ناتمام به نظر می‌آید. بنابراین **ساماندهی** خداوند در میان اجزاء و همکاری آن‌ها مهم‌ترین دلیل بر وجود ناظم ...

۵۵- گزینه‌ی ۱ (صُنِعَ اللَّهُ و خلق الله) هر دو بیانگر توحید در خالقیست هستند و این آیه بیانگر حکیمانه بودن نظام آفرینش و قانون‌مندی و هدف‌داری نظام هستی است.

۵۶- گزینه‌ی ۳ در این آیه بیهودگی جهان آفرینش نفی شده و این امر نتیجه‌ی تدبیر و حکمت خدایی مدبر است و در آیه‌ی «خلق السموات ...» اشاره به هدف‌مندی و غایت‌مندی جهان خلقت دارد و این که جهان بر پایه حق و دوستی آفریده شده است و حکیمانه بودن نظام آفرینش را نشان می‌دهد.

۵۷- گزینه‌ی ۲ اولی الالباب از معلول پی به علت برده و عقیده به مبدا و معاد دارند که نتیجه‌ی تفکر و تدبر این خردمندان در نظام آفرینش آن است که نظام جهان را هدف‌دار و قانون‌مند و حکیمانه می‌دانند.

پاسخ سؤالات تألیفی درس دوم سال ۲

۹۷- گزینهی ۳ آیه شریفه نشان می‌دهد توحید در خالقیت مجرای تحقق اراده است خداوند در ایجاد و پراکندگی موجودات و با اراده خداوند قادریت او علت جمع‌آوری موجودات است.

۹۸- گزینهی ۲ عبارت «فیحیی به الارض بعد موتها» اشاره به امکان معاد و نظام مرگ و حیات در طبیعت است و عبارت «لایات لقوم یعقلون» اشاره به تفکر (اهل خرد دارد) در رسیدن به مسأله معاد، رستخیز در طبیعت.

۹۹- گزینهی ۳ تمام مخلوقات نظام جهان بر اساس حق آفریده می‌شوند و کلمه «حق» به معنای هدف‌داری است و موجود یا هر چیز هدف‌دار نیازمند مبدأ و مقصد است. و هر موجود دارای مقصد سرآمد مشخص دارد و آیه شریفه «ما خلقتنا السموات ... بالحق و اجل مُسمًی» موید آن است.

۱۰۰- گزینهی ۴ پیوستگی و ترکیب میان موجودات کوچک و بزرگ ناشی از سامان‌دهی خاص است و کلمه فسوی و قدر اشاره بدین سامان‌دهی دارند و پدیده‌های نظام جهان بر اساس نوع ارتباط گاه طولی و گاه عرضی با هم مرتبطند.

۱۰۱- گزینهی ۲ کلمه «اسلم» در آیه شریفه نشان می‌دهد همه موجودات نظام جهان به طور خواه ناخواه (تکوینی) یا (طوعاً و کرها) تسلیم خداوند هستند و کلمه «یرجعون» نشان‌دهنده هدف‌دار بودن نظام خلقت و ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است.

۱۰۲- گزینهی ۳ کلمه «حق» در آیه شریفه بیانگر هدف‌داری و قانون‌مندی کارهای خداوند است و آیه «فیحیی به الارض بعد موتها» اشاره به امکان معاد دارد. (نظام مرگ و حیات در طبیعت).

۱۰۳- گزینهی ۳ بیت مذکور نشان دهنده هدف‌داری انسان است و این که نظام جهان هدف‌دار است (اگر کل هستی هدف‌دار است انسان که جزئی از هستی است او نیز هدف‌دار است. «دقت کن») و هدف‌دار بودن موجودات اشاره به ضرورت معاد در پرتو حکمت دارد.

۱۰۴- گزینهی ۴ اعتقاد به فراخوانی طبیعت و موجودات آن (و انسان) از سوی خداوند اشاره به مسأله معاد روحانی و جسمانی دارد و اثر مهم این اعتقاد توجه به رستگاری اُخروی در عین توجه به حیات دنیوی است.

۱۰۵- گزینهی ۱ اختلاف موجود در گویش‌ها (اختلاف ظاهری است) زیرا مفهوم و مصداق یکی اما الفاظ مختلف است مثلاً در المپیاد ریاضی سؤال برای دانش‌آموزان ملل مختلف متفاوت است ولی همگی باید به $x=2$ برسند زیرا مفهوم و مصداق یکی است در مورد رنگ بدن نیز به همین صورت سرشت و فطرت یکی است ولی رنگ‌ها مختلف است.

۵۸- گزینهی ۳ عبارت اتقن به معنای استوار ساختن است بدین معنا که خداوند هر چیزی را در کمال استواری پدید آورده است. که علت آن قانون‌مندی است و صنع به معنای خالقیت است.

۵۹- گزینهی ۲ در آیه شریفه کلمه (صَوْرُکُمْ) اشاره به ساختمان وجودی (صورت‌گری یا ساماندهی) کارهای خداوند دارد لذا کلمه‌ی (فسوی) همان صورت‌گری و ساماندهی کارهای خداوند را نشان می‌دهد بنابراین بین صَوْرُکُمْ و کلمه فسوی تناسب وجود دارد و این ساماندهی ناشی از تقدیرات الهی است و عبارت (الیه المصیر) بیانگر ضرورت معاد در پرتو حکمت است.

۶۰- گزینهی ۱ قانون‌مندی یعنی وجود رابطه علی و معلولی بین پدیده‌ها در جهان خیالی است چون هیچ چیز علت خاص ندارد لذا از قانون و قانون‌مندی نمی‌توان سخن گفت در صورتی که در جهان حقیقی همه چیز و همه اشیاء دارای رابطه علی و معلولی و قانون و قانون‌مندی هستند.

۶۱- گزینهی ۳ علم و دانش نتیجه‌ی قانون‌مندی است و قانون‌مندی نتیجه روابط علی و معلولی است اگر جهان به گونه‌ای باشد که امکان داشته باشد هر حادثه‌ای از هر موجودی سر بزند و هر چیزی هر ویژگی را داشته باشد، امکان رسیدن به قاعده و قانونی وجود نخواهد داشت و علمی نخواهد بود.

۶۲- گزینهی ۲ در بیت ذکر شده مصرع اول اشاره به «الحمد لله المتجلی لخلقه بخلقه» دارد زیرا همه‌ی نقش‌های موجود متجلی خداوند هستند و در مصرع دوم، تفکر در نظام آفرینش موجب افزایش معرفت انسان و معرفت موجب افزایش توحید عملی می‌شود. (تست ترکیبی است همین بیت در سال ۴ درس ۴ آمده است).

۶۳- گزینهی ۱ برای خردمندان و اهل تعقل، پدیده‌های جهان خلقت آیه و نشانه‌ی حکمت خداست و کار حکیمانه هدف‌دار و قانون‌مند است.

۶۴- گزینهی ۲ در مجموعه‌ی منظم اجزا در جای مخصوص قرار دارند و با همکاری یک‌دیگر هدفی خاص را دنبال می‌کنند لازمه این پیوستگی و هماهنگی رابطه‌ی حقیقی در میان اجزا است.

۶۵- گزینهی ۴ قانون‌مندی و غایت‌مندی نشانه‌ی کارهای حکیمانه‌ی خداست و پدیده‌های طبیعت نشانه‌ی حکمت و تدبیر خداست که انسان این را با توجه و دقت در پدیده‌های طبیعی دریافت می‌کند.

۱۰۶- گزینه‌ی ۴ کلمه «فطور» در آیه شریفه نشان می‌دهد تفاوت ظاهری بین موجودات نشانه گسستگی بین آن‌ها نیست بلکه میان آن‌ها انسجام و هماهنگی خلل‌ناپذیری حکم‌فرماست همه آن‌ها در همکاری اشتراک و پیوستگی دارند.

۱۰۷- گزینه‌ی ۱ در آیه شریفه کلمات بالحق به معنای حکیمانه، هدف‌دار و قانون‌مند بودن کار خداوند است و «اجل مسمی» اشاره به تقدیر ثابت الهی اشاره دارد و کلمه «کفروا» اشاره به شرک عملی (اجتماعی) دارد و اعراض از حق علت کافر شدن است.

۱۰۸- گزینه‌ی ۱ علل طولی و عرضی در تمام ارتباط‌های موجودات با خدا و بالعکس و موجودات با هم یک اصل اساسی است ارتباط با واسطه موجودات با خدا و با هم طولی و ارتباط بدون واسطه‌ی موجودات با یک‌دیگر عرضی است ارتباط عرضی (بدون واسطه) با خداوند محال و نوعی شرک است.

۱۰۹- گزینه‌ی ۴ بر اساس آیات قرآن جهان به بهترین شکل (فاحسن صورکم) و بهترین نظم (الا فی خلق السموات) آفریده شده و هیچ گونه خلل (ما تری ... فطور) در آن راه ندارد. و به سوی کمال مطلق (خدا) در حرکت است.

۱۱۰- گزینه‌ی ۲ در بدن انسان اگر یک قسمت در خدمت همان قسمت باشد (عرضی) در خدمت نهایی‌ترین قسمت (طولی) نیز هست و در ارتباط با خداوند طولی می‌باشد.

۱۱۱- گزینه‌ی ۱ ایجاد رعد و برق عامل بیم و امید است در سختی‌ها برق گرفتگی و از بین رفتن انسان یا موجودات است و از سوی دیگر امید است به باران و نعمت‌های آن و این امر عامل تعقل خردمندان است.

۱۱۲- گزینه‌ی ۱ آیه شریفه نشان می‌دهد آغاز خلقت با کثرت یعنی پراکندگی (بث) و انجام با وحدت یعنی بازگشت به سوی خداوند است و کلمه «جمعهم» نشانه هدف‌داری کار خداوند و «هدف‌داری» اشاره به ضرورت معاد در پرتو حکمت است.

۱۱۳- گزینه‌ی ۴ کلمه «تقوم السماء» اشاره توحید در خالقیت دارد و عبارت «اذا دعاکم دعوة» اشاره به صور دوم و کلمه «تخرجون» اشاره به معاد روحانی و جسمانی دارد. ظهور آیه در معاد جسمانی است.

۱۱۴- گزینه‌ی ۳ عبارت «فارجع البصر» یعنی تعقل و تفکر کن در تفاوت ظاهری جهان، پیوستگی و انسجام جهان و عدم خلل و شکاف در کار جهان.

۱۱۵- گزینه‌ی ۲ آیه شریفه اشاره به بهره‌گیری از فضل خداوند به علت وجود خواب و ایجاد شب و روز است. (خواب نوعی توقی است که غیر مادی بودن روح را نشان می‌دهد و شب و روز قانون‌مندی و هدف‌داری و حکیمانه بودن کار خدا را نشان می‌دهد).

۱۱۶- گزینه‌ی ۲ موجودات نظام جهان با هم، هم ارتباط طولی و هم عرضی دارند و این برداشت در نتیجه تعقل انسان در نظام هستی است.

۱۱۷- گزینه‌ی ۳ کلمه مصیر در آیه شریفه نشانه غایت‌مندی و هدف‌داری نظام جهان است و از سوی دیگر نشان‌دهنده ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است.

۱۱۸- گزینه‌ی ۱ شاخصه اصلی یک مجموعه نظام‌مند غایت و مقصد اوست و نشان می‌دهد آن مجموعه دارای خلل و بی‌نظمی نیست و هدف نهایی آن مجموعه به سوی خداوند که کمال مطلق است می‌باشد و این یک حرکت تکاملی از سوی همه‌ی موجودات است.

۱۱۹- گزینه‌ی ۳ کلمه فطور در آیه شریفه در لغت به معنای عدم شکاف و گسستگی در کل هستی است و این برهانی است برگرفته از حکمت خداوند و تقدیرات او در جهان هستی.

۱۲۰- گزینه‌ی ۱ با تدبیر در آیه شریفه به توحید در خالقیت و پدید آمدن موجودات و تدبیر یعنی تقدیرات الهی بر اساس توحید در ربوبیت دست می‌یابیم.

۱۲۱- گزینه‌ی ۴ کلمه اسلم در ارتباط با آیه طوعا و کرها نشان می‌دهد همه موجودات به صورت «تکوینی» خواه ناخواه در تسبیح خداوند هستند و این امر نشانه تسلیم کل هستی در پیشگاه خداوند است.

۱۲۲- گزینه‌ی ۲ در گزینه‌های (۱) و (۳) و (۴) هدف‌داری و قانون‌مندی ظهور دارند. در گزینه‌ی (۱) بالحق، در گزینه (۳) یُرجعون و در گزینه (۴) باطلاً اما در گزینه‌ی (۲) این مسأله ظاهراً ظهور ندارد.

۱۲۳- گزینه‌ی ۲ کلمه تفاوت در آیه شریفه نشان می‌دهد بی‌نظمی و گسستگی در آفرینش جهان و کار خداوند دیده نمی‌شود زیرا نظام جهان با همه اختلافات واحد و یکپارچه است و هدف واحدی را دنبال می‌نماید.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۳ سال دوم

۱۷۰- گزینه‌ی ۳ این سخن که «ارزش هر کس بستگی به فهم و درک او از حقیقت هستی ...» با کلام علی (ع) که می‌فرماید: «خدا رحمت کند کسی را که بفهمد از کجا آمده و در کجاست و به کجا می‌رود» تناسب معنایی دارد.

۱۷۱- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه‌ی «فطرة الله التي فطر الناس علیها» نشان می‌دهد که انسان در درک خداوند نیازمند استدلال (عقلانی و فلسفی) نیست (خودشناسی حکمت خداشناسی است).

۱۷۲- گزینه‌ی ۲ نفس اماره تحریک‌کننده‌ی درونی انسان (و غرائز) او به سوی گناه است و این نیرو زمینه‌ساز وسوسه‌ی شیطان است.

الورید» تناسب معنایی دارد. زیرا خداوند سرشت ما را با خود آشنا نمود و سپس گرایش به همه‌ی زیبایی‌ها را در نهاد ما قرار داد.

۱۸۶- گزینہ‌ی ۱ در آیه‌ی شریفه‌ی «و نفس و ما سوّاهَا ...» کلمه‌ی سوّا اشاره به سامان بخشی خداوند است و سامان بخشی مربوط به تقدیرات الهی در مورد نفس است.

۱۸۷- گزینہ‌ی ۲ از آیه‌ی شریفه‌ی «و الذین جاهدوا فینا ...» استفاده می‌شود خداوند علاوه بر سرمایه‌ی درونی (عقل و فطرت و اختیار) با هدایت تشریعی (سبیلنا) هدایت معنوی (امداد غیبی) می‌نماید.

۱۸۸- گزینہ‌ی ۲ از آن جهت که آرزوهای اخروی سراب‌گونه نیستند.

۱۸۹- گزینہ‌ی ۳ این که انسان از دو رویی، حقارت، ریا و ظلم بیزار است، گرایش به امور خیر و نیکی‌هاست و اگر آلوده به گناه شدیم، نفس لوامه ما را در اندیشه‌ی جبران می‌اندازد، زیرا نفس لوامه زمینه‌ساز توبه است.

۱۹۰- گزینہ‌ی ۴ از آیه‌ی شریفه‌ی «فبشر عباد الذین یستمعون القول ...» استفاده می‌شود شرط اتباع احسن دو چیز است: حق‌پذیری و داشتن قدرت اختیار که در این صورت خداوند این نوع انسان‌ها را هدایت تشریعی و سپس (با داشتن لیاقت لازم) هدایت معنوی می‌نماید.

۱۹۱- گزینہ‌ی ۲ از آیه‌ی شریفه‌ی «یا ایها الذین کلوا مما فی الارض» استفاده می‌شود علیت پیروی از وسوسه‌ی شیطان و معلولیت حرام‌خواری را در پی دارد و آیه‌ی شریفه‌ی «و لا تتبعوا خطوات الشیطان» اشاره به نفی شرک عملی اجتماعی دارد.

۱۹۲- گزینہ‌ی ۱ آیه‌ی شریفه‌ی «فبشر عباد الذین یستمعون القول ...» و «فالهّمها فجورها و تقواها» اولی اشاره به تشخیص درست از نادرست و دومی خوبی از بدی دارد.

۱۹۳- گزینہ‌ی ۳ از آیه‌ی شریفه‌ی «ان المتقین ... فی مقعد صدق عند ملیک مقتدر» می‌توان چنین برداشت نمود متّقین به علت داشتن تقوا در جنبه‌ی عقیده و عمل (توحید عملی) می‌توانند در مقام قرب الهی قرار گیرند.

۱۹۴- گزینہ‌ی ۳ از آیه‌ی شریفه‌ی «انما یأمرکم بالسوء و الفحشا ...» استفاده می‌شود یکی از موانع رشد آدمی دروغ‌گویی آن هم بر خداوند است و علت اساسی آن وسوسه‌های شیطان مختار است.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۴ سال ۲

۲۲۴- گزینہ‌ی ۱ شناخت خود حقیقی یا من حقیقی (هویت انسان) از راه تفکر و استدلال به وجود آن نمی‌توان پی برد.

۱۷۳- گزینہ‌ی ۲ بیت مولوی که می‌گویند: «نفس هر دم در درونت در کمین ...» با آیه‌ی شریفه‌ی «و نعلم ما توسوسّ به نفسه» تناسب معنایی دارد.

۱۷۴- گزینہ‌ی ۳ این که شیطان می‌گویند: «من بر شما تسلطی نداشتم» بیانگر مختار بودن انسان است، زیرا اگر انسان اختیار نداشت، شیطان نمی‌گفت من بر شما تسلط ندارم.

۱۷۵- گزینہ‌ی ۱ با توجه به آیات قرآن و روایات معصومین (ع) عامل اصلی سقوط انسان همان نفس اماره یا خوددانی است و همین نفس اماره زمینه‌ساز وسوسه‌ی شیطان است.

۱۷۶- گزینہ‌ی ۴ در آیه‌ی شریفه‌ی «حملناهم» دلیل صد در صد بر وجود اختیار آدمی است، زیرا شرط تسلط بر دریا و خشکی وجود اختیار و این که سازمان سنجش کلمه‌ی «فضلنا» را دلیل بر وجود اختیار دانسته است، برداشت طراح است. زیرا یکی از عوامل برتری انسان اختیار است و دیگری فطرت توحیدی و ... است.

۱۷۷- گزینہ‌ی ۱ از آیه‌ی شریفه‌ی استنباط می‌شود هدایت انبیا (هدیناه السبیل) در صورت مختار بودن انسان قابل قبول است.

۱۷۸- گزینہ‌ی ۴ فطرت انسان توحیدی و شناخت و گرایش توحیدی دارد. بنابراین آیه‌ی شریفه‌ی «فطرة الله التي فطر الناس علیها» بر آن دلالت دارد.

۱۷۹- گزینہ‌ی ۴ در بیت «دشمنی داری چنین در سرّ خویش ...» نفس اماره مقدم بر وسوسه‌ی شیطان و علت دشمنی (درونی) انسان است (اعدی عدّوک نفسک ...).

۱۸۰- گزینہ‌ی ۱ آیه و سخن «نحن اقرب الیه من حبل الورید» با حدیث «من در هیچ چیز نگریستم مگر این که خدا را قبل و بعد و با آن دیدم» تناسب معنایی دارد.

۱۸۱- گزینہ‌ی ۳ از آیه‌ی شریفه‌ی «انا هدیناه السبیل ...» استفاده می‌شود: انسان باید ابتدا دارای اراده و اختیار و عقل باشد تا بتواند هدایت انبیا را بپذیرد و شاکر و یا کافر شود.

۱۸۲- گزینہ‌ی ۲ غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا می‌شود، وقتی به خود عالی برمی‌گردیم، با آیه‌ی شریفه و سخن «نحن اقرب الیه من حبل الورید» مواجه می‌شویم.

۱۸۳- گزینہ‌ی ۱ آیه‌ی شریفه‌ی «فا قم وجهک للذین حنیفاً فطرة الله فطر الناس علیها» نشان دهنده‌ی توحید عملی (وجهک للذین) و فطرت توحیدی (فطر الناس علیها) و سرشت خدا آشنا و خداگرای انسان است.

۱۸۴- گزینہ‌ی ۳ یکی از نیروهای کرامتی خداوند به انسان شناخت خیر و شر است و می‌فرماید: «فالهما فجورها و تقواها».

۱۸۵- گزینہ‌ی ۳ سخن سعدی «دوست نزدیک از من به من است ...» با آیه‌ی شریفه‌ی «و نحن اقرب الیه من حبل

بدین سبب در کتاب آمده است هر کس درک روشنی از خود دارد که نیاز به استدلال ندارد.

۲۲۵- گزینه‌ی ۳ من حقیقی و یا هویت انسان در طول عمر آدمی تغییر و تحول می‌پذیرد، ولی تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و این حقیقت است که پشتمانی شخصیت ماست و مستقل از جسم ما می‌باشد.

۲۲۶- گزینه‌ی ۲ از آیات قرآن به دست می‌آید بُعد جسمانی و سپس بُعد روحانی انسان به وجود می‌آید. جسم تجزیه و تحلیل می‌پذیرد و به مکان و زمان نیازمند و محدود است.

۲۲۷- گزینه‌ی ۴ بدین علت بُعد روحانی انسان شخصیت و خود حقیقی انسان را می‌سازد، چون قوه‌ی تفکر و اندیشه‌ی ما، قدرت اختیار و عواطف و احساسات و اخلاق همگی مربوط به این بُعد از وجود انسان می‌شود.

۲۲۸- گزینه‌ی ۱ کلمه‌ی «سوخته» در آیه‌ی شریفه به معنای آراستن است که ناشی از تقدیرات (قانونمندی‌های) الهی است و آیه‌ی شریفه‌ی «الذی خلق فسوی و الذی قدر فهدی» مؤید آن است.

۲۲۹- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد وجود انسان در مرحله‌ی پیدایش نیازمند خالقیت و در مرحله‌ی بقا نیازمند ربوبیت خداوند است و از سوی دیگر آیه‌ی شریفه اشاره به اعجاز عملی قرآن در جنبه‌ی محتوایی و معنایی دارد.

۲۳۰- گزینه‌ی ۱ برخی از آگاهی‌ها نیازمند واسطه است که اگر واسطه نباشد، آن آگاهی یا علم برای انسان حاصل نمی‌شود، مانند علوم تجربی و ریاضی که با استدلال (دبیر) به ما انتقال می‌یابد و گاه برخی آگاهی‌ها نیازمند واسطه و استدلال نیست و هر کس درک روشنی از خود (ثبات شخصیت خود) و اختیار خود دارد که نیازمند هیچ گونه استدلال نمی‌باشد. این امور را انسان در خود وجدان می‌کند. (تست ترکیبی سال ۲ و ۴)

۲۳۱- گزینه‌ی ۴ احساس خوشحالی یا ناراحتی، برنامه‌ریزی، طرح و نقشه برای آینده و حالات گوناگون آدمی نشان دهنده‌ی وجود بُعد غیر مادی است که نشان می‌دهد یک محور ثابت و حقیقت تغییرناپذیر پشتمانی شخصیت ماست.

۲۳۲- گزینه‌ی ۳ قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه‌ی پذیرش همین «من» ثابت است. مثلاً اگر کسی کتابی را ۲۰ سال پیش نوشته، اکنون از او تجلیل می‌شود بدان جهت است که او همان انسان ۲۰ سال قبل است، علی‌رغم همه‌ی تغییرات.

۲۳۳- گزینه‌ی ۴ اگر برخی از انسان‌ها در حوادث بخشی از بدن خود را از دست می‌دهند، دیگران احساس نمی‌کنند قدری از هویت و من او کم شده باشد، زیرا ثبات هویت و خود انسان ناشی از ثبات اندام ما نیست.

۲۳۴- گزینه‌ی ۱ در برخی از خواب‌ها روح از زمان یا مکان خود خارج می‌شود و به جایی می‌رود که تا به حال نرفته است. این نوع خواب‌ها پس از زمان کم و بیش طولانی یا کوتاه تحقق می‌یابد. این نوع خواب‌های خارجی مطابق با واقعیت، رویای صادقه نام دارد و نشان دهنده‌ی غیر مادی بودن روح است.

۲۳۵- گزینه‌ی ۳ حضرت یوسف (ع) زمانی که به پدرش فرمود: یازده ستاره و خورشید و ماه بر من سجده کردند (تعبیر کننده) حضرت یعقوب (ع) به یوسف (ع) خبر از رسیدن به مقام نبوت و فرمانروایی داد و این خواب بیانگر غیر مادی بودن روح است.

۲۳۶- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه‌ی «ثم انشانا خلقاً آخر» با آیه‌ی شریفه‌ی «فاذا سویته و نفخت فیه من روحی» تناسب معنایی دارد و این دو آیه‌ی شریفه نشان می‌دهند خداوند یک محور ثابت و حقیقت تغییرناپذیر در وجود ما ایجاد کرده که روح می‌نامند.

۲۳۷- گزینه‌ی ۳ جسم تغییر و تحول و تجزیه و تحلیل می‌پذیرد، اما روح فقط تغییر و تحول می‌پذیرد، اما تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد.

۲۳۸- گزینه‌ی ۲ خواب برخاسته از بُعد غیر مادی انسان، رویای صادقه است و نه هر خواب دیگری ثانیاً تعبیر خواب یوسف (ع) برخاسته از نیروی نبوت اوست.

۲۳۹- گزینه‌ی ۴ شخصیت و هویت انسان مستقل از جسم اوست و آیه‌ی شریفه‌ی «و نفخت فیه من روحی» مؤید آن است.

۲۴۰- گزینه‌ی ۳ از آیات این درس مستفاد می‌گردد که جسم (در دنیا) بر روح تقدم دارد و روح مؤخر از جسم است، زیرا کلمه‌ی سوخته نشان می‌دهد روح در حرکت درونی و ذاتی جسم ظهور می‌یابد.

۲۴۱- گزینه‌ی ۴ یکی از زندانیان بود که یوسف (ع) در تعبیر خواب او گفت آزاد می‌شود و در دربار پادشاه مصر موقعیت خوبی می‌یابد از نقل آیه‌ی شریفه اثبات وجود غیر مادی روح را می‌توان برداشت کرد.

۲۴۲- گزینه‌ی ۲ خواب‌ها و رویاهای صادقه نشان دهنده‌ی دو اصل مهم‌اند. یکی غیر مادی بودن روح و دیگری وجود اراده و اختیار که از ویژگی‌های روح است.

۲۴۳- گزینه‌ی ۳ از آیه‌ی شریفه استفاده می‌شود به علت انتساب روح به خداوند: (۱) انسان دارای کرامت است، (۲) ثبات شخصیت انسان نیز به علت وجود روح منسوب به خداوند است.

پاسخ نامهی درس ۵ سال دوم

۲۹۹- گزینهی ۳ دیدگاه منکران معاد به لقاء پروردگار به چند مورد بستگی دارد: ۱- ناامیدی به دیدار خداوند ۲- راضی شدن به دنیای زودگذر ۳- آرام گرفتن به دنیا و اطمینان کردن به آن ۴- غفلت از آیات الهی و نشانه‌های حکیمانه

۳۰۰- گزینهی ۱ دیدگاه منکران معاد دربارهی مرگ: آنها این زندگی را بی‌ارزش می‌یابند و به یأس و ناامیدی دچار می‌شوند و نشاط خود را از دست می‌دهند و افسرده و بیمار می‌شوند و سعی می‌کنند با غفلت از مرگ آن را از یاد ببرند و خود را به هر کاری سرگرم (مشغول) می‌کنند تا آینده‌ی تلخی که در انتظارشان است را فراموش کنند. در نتیجه گزینهی (۱) صحیح است.

۳۰۱- گزینهی ۳ «وَ أَجَلٌ مُّسَمًّى» به سرآمدی معین و مشخص اشاره می‌کند که حیات انسان قانونمند و قانونمندی همان تقدیرات الهی است پس آفرینش بیهوده و عبث نیست و دارای هدف مشخصی است لذا گزینهی (۳) صحیح است.

۳۰۲- گزینهی ۳ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد اعمالی که بدون ایمان به مبدأ و معاد از انسان در جهان صادر می‌شود در قیامت فاقد ارزش لازم است زیرا وزن هنگامی به معنی ارزشمندی عمل، است که در جنبه‌ی عمل صالح عمل دارای حسن فاعلی و فعلی باشد، بنابراین گزینهی (۳) صحیح است.

۳۰۳- گزینهی ۳ مرگ پایان بخش دفتر زندگی نیست. بلکه پیامبران آن را غروبی می‌دانند که طلوعی درخشان‌تر در پیش دارد و مانند پلی است که انسان را از یک هستی (دنیا) به هستی دیگری (آخرت) که بالاتر از دنیا است منتقل می‌کند.

۳۰۴- گزینهی ۳ «آنان که فراوان به یاد مرگ هستند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند» باهوش‌ترین مؤمنان‌اند.

۳۰۵- گزینهی ۴ پیامد دیدگاه کسانی که مرگ را پایان‌بخش زندگی نمی‌دانند: ۱- بیرون آمدن از بن‌بست ۲- باز شدن پنجره‌ی امید و روشنایی ۳- ایجاد شور و نشاط و انگیزه‌ی فعالیت و کار در زندگی ۴- دارای انرژی فوق‌العاده و همت خستگی‌ناپذیر ۵- از کار خود لذت می‌برند ۶- نهراسیدن از مرگ ۷- آمادگی برای فداکاری در راه خدا

۳۰۶- گزینهی ۱ خداوند در این آیه به مطالعه و سیر در زمین و موجودات امر می‌کنند تا انسان‌ها به معاد بیش‌تر توجه کنند و با توجه به آفرینش نخستین انسان‌ها به آفرینش دوباره در آخرت اشاره می‌کنند که نشانه‌ی حکیمانه و هدفدار بودن آن است و این امر از یک سو، اشاره به خالقیت و از سوی دیگر بیانگر توحید ربوبیت در هدایت جهان به سوی خود است.

۳۰۷- گزینهی ۴ آفرینش جهان بر حق است یعنی دارای هدف معین است و هدفداری دلالت بر قانونمندی دارد.

بدین‌ترتیب انسان‌ها در عالم آخرت باید به اندازه‌ی عمل خود پاداش بگیرند که با وجود آخرت این امر پذیرفته است. از سوی دیگر چون پاداش و جزا بر اساس عدل است (کلمه‌ی لا یظلمون) نشان دهنده‌ی ضرورت معاد در پرتو عدل است.

۳۰۸- گزینهی ۲ زیان‌کارترین انسان‌ها (منکران معاد) کسانی هستند که می‌پندارند که سعی و تلاششان در زندگی دنیا بهترین است درحالی‌که سخت در اشتباه هستند لذا تلاششان بی‌نتیجه است.

۳۰۹- گزینهی ۳ از پیامدهای دیدگاه پیامبران الهی: رسیدن به آرامش واقعی و ایجاد شور و نشاط در زندگی است و باید دارای ۱- ایمان به خدا ۲- ایمان به آخرت ۳- انجام عمل صالح باشند و هر عمل صالح دارای حسن فعلی و فاعلی است.

۳۱۰- گزینهی ۳ منکران معاد از راه غفلت از مرگ استفاده می‌کنند تا خود را به هر کاری سرگرم کنند تا آینده‌ی تلخی که در انتظارشان است (به علت انکار معاد) فراموش کنند.

۳۱۱- گزینهی ۲ یکی از دیدگاه کسانی که مرگ را پایان‌بخش زندگی نمی‌دانند «نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خداست» امام حسین (ع) نیز هنگامی که در دو راهی ذلت و شهادت قرار گرفته بودند، شهادت را برگزیدند زیرا نهراسیدن از مرگ باعث استقبال از شهادت و هموار کردن راه آزادی انسان‌هاست.

۳۱۲- گزینهی ۴ علی (ع) فرمودند: «ای مردم! آدمی در همان حال که از مرگ می‌گریزد، آن را ملاقات می‌کند. دوران زندگی میدان از دست دادن جان است و فرار از مرگ عین نزدیک شدن به آن می‌باشد.»

۳۱۳- گزینهی ۱ کسانی که دارای ۱- ایمان به خدا ۲- ایمان به آخرت ۳- انجام عمل صالح باشند در آخرت دچار ترس از عاقبت خود نمی‌شوند.

۳۱۴- گزینهی ۲ خداپرستان حقیقی گرچه در دنیا زندگی می‌کنند اما به آن دل نمی‌سپزند از این‌رو مرگ را ناگوار نمی‌دانند و این به این معنی نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند بلکه آنان از خداوند عمری طولانی می‌خواهند تا در این جهان در راه خدا و خدمت به انسان تلاش کنند و با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات بالاتر بهشت نائل شوند. مرگ انسان را از دنیا به آخرت می‌برد.

۳۱۵- گزینهی ۳ مردمی که در آیات (نشانه‌های) الهی دقت نمی‌کنند و به حکیمانه بودن و هدفدار بودن آن توجه نمی‌کنند به دیدار با پروردگارشان کافرنند.

۳۱۶- گزینهی ۴ از دیدگاه قرآن کریم زندگی دنیوی بازیچه‌ای بیش نیست اگر به آن اصالت داده شود، این اصالت دادن موجب می‌شود که فرد از حیات اخروی که حیاتی جاودان و مطلق است محروم بماند.

۳۱۷- گزینه‌ی ۲ امام حسین (ع) را یزید بن معاویه بر سر دو راهی ذلت و شهادت قرار داده بود.

۳۱۸- گزینه‌ی ۳ قاسم بن الحسن از امام حسین (ع) پرسیدند و ایشان پاسخ دادند که چنین رفتنی نزد تو چگونه است و حضرت قاسم پاسخ دادند که شیرین‌تر از عسل

۳۱۹- گزینه‌ی ۴ آن‌گاه که حیات این دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد انسان‌ها به خواهرش شهادت (مرز شهادت‌طلبی) می‌رسند.

۳۲۰- گزینه‌ی ۱ آن‌ها در راه خدا و خدمت به مردم تلاش می‌کنند تا با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل شوند.

۳۲۱- گزینه‌ی ۱ دل سپردن به دنیا و زیبایی‌های آن و (غفلت از آیات الهی) دلیلی است که مرگ را برای انسان ناگوار کرده است.

۳۲۲- گزینه‌ی ۴ بیان‌گر این است که حضرت علی (ع) در دنیا خدمت به خلق را مورد توجه قرار داده‌اند و آثار این کار باعث ساختن آخرتی زیبا می‌شود و اشاره به آثار ماتأخر دارد یعنی کارها و اعمالی که در این دنیا انجام می‌دهیم و پاداش و نتیجه‌ی آن را در آخرت می‌بینیم.

۳۲۳- گزینه‌ی ۲ در قرآن کریم دنیا به معنی سرگرمی و بازی است اگر آن را هدف قرار دهیم دین را به بازی گرفته‌ایم زیرا دنیا فانی است و آیه‌ی شریفه‌ی «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ» به آن اشاره دارد.

۳۲۴- گزینه‌ی ۳ کسی که ایمان به آخرت دارد باید بداند که با اختیار خود باید سعی و تلاش نماید (توحید عملی) تا این عمل او علتی باشد برای رسیدن به حیات جاودان اخروی

۳۲۵- گزینه‌ی ۱ کسانی که به آیات خداوند و روز قیامت کافرند: کفر به آیات الهی و معاد موجب حبیط اعمال آن‌ها می‌شود.

۳۲۶- گزینه‌ی ۳ حیات دنیوی مانند سرگرمی و بازی است که زودگذر و موقتی است اما آخرت پایدار و باقی است و در حیات آن، مرگ راه ندارد.

۳۲۷- گزینه‌ی ۴ این آیه بر بیان حال ملاً (اشراف) است که ۴ ویژگی دارند: ۱- به خداوند کفر می‌ورزیدند ۲- منکر معاد و دیدار خداوند ۳- مرفه بودن در دنیا و بهره‌مندی از نعمت‌های خدا ۴- منکران نعمت (این آیه به کفر ورزیدن نسبت به خدا، پیامبر، معاد اشاره دارد).

۳۲۸- گزینه‌ی ۲ آن‌ها به دلیل شباهت ویژگی‌های پیامبران به سایر انسان‌ها مانند خوردن و آشامیدن می‌پنداشتند که پیروی از آن‌ها بیهوده و زیان‌آور است و این ویژگی‌ها را در شأن پیامبر نمی‌دانستند.

۳۲۹- گزینه‌ی ۴ آن‌ها منکر معاد بودند و وعده‌ی خدا مبنی بر زنده شدن انسان‌ها پس از مرگ را امری محال می‌دانستند و نشانه‌ی دیدگاه مادی آن‌ها نسبت به مرگ است که انسان با مرگ نابود می‌شود و به نیستی می‌رود. بنابراین سخن آنان مربوط به امکان معاد، اشاره به پیدایش نخستین است.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۶ سال دوم

۳۷۲- گزینه‌ی ۴ همه‌ی ما از یک قانون عقلی پیروی می‌کنیم که می‌گوید: «دفع خطر احتمالی لازم است»

۳۷۳- گزینه‌ی ۱ خداوند حکیم است و کاری که انجام می‌دهد نیز حکیمانه است پس کار حکیمانه هدف‌دار است و به نتایج درست و صحیح منتهی می‌شود.

۳۷۴- گزینه‌ی ۳ حکیم یکی از صفات خداوند است. حکیمانه بودن کارهای او یعنی خداوند کارهای خود را هدف‌دار انجام می‌دهد و هر کار هدف‌دار او در نظام هستی قانونمند است.

۳۷۵- گزینه‌ی ۲ همه‌ی انسان‌ها گرایش به بقا و جاودانگی دارند و از مرگ و نابودی گریزانند. بنابراین هر نیاز درونی باید پاسخ‌گویی (کامل و جامع) در بیرون داشته باشد.

۳۷۶- گزینه‌ی ۴ خداوند حکیم است و تمام کارهای او بر اساس هدف و قانونمندی است. پس هنگامی که انسان تشنه می‌شود برای رفع تشنگی آب می‌نوشد که این عمل در ذات او هدف‌دار شده است و باعث هماهنگی در عالم درون و بیرون می‌شود.

۳۷۷- گزینه‌ی ۴ انسان‌های با ایمان و درستکار با پیروزی از دین و تبعیت از فطرت و عقل به درجاتی از رشد و کمال می‌رسند که می‌دانند با فرا رسیدن مرگ دفتر زندگی آن‌ها بسته نمی‌شود و این کار خداوند حکیم است.

۳۷۸- گزینه‌ی ۳ هنگامی دستورات الهی و سفارش‌های عقل و فطرت بیهوده می‌شود که مرگ را پایان دفتر زندگی بدانیم و انسان همه‌ی کمالات خود را از دست بدهد.

۳۷۹- گزینه‌ی ۴ قرآن کریم و همه‌ی پیامبران پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده‌اند و آن را لازمه‌ی ایمان به خدا دانسته‌اند.

۳۸۰- گزینه‌ی ۱ قرآن کریم با چنان صراحت و قطعیتی از آخرت یاد می‌کند که جای هیچ شک و شبهه‌ای را باقی نمی‌گذارد.

۳۸۱- گزینه‌ی ۴ عبارت اول به یگانگی خداوند اشاره می‌کند که همان اصل توحید است. عبارت دوم به ضرورت معاد تأکید دارد.

۳۸۲- گزینه‌ی ۳ به ضرورت معاد در پرتو حکمت اشاره دارد و به این معنی است که ما از هر چه هستیم به سوی آن می‌رویم و چون در همه‌ی ما انسان‌ها روح دمیده شده است و

همه‌ی ما از خداوند هستیم (مخلوقات او هستیم) به سوی او می‌خواهیم برویم و تمام کارهای خداوند حکیمانه است.

۳۸۳- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد خلقت انسان مربوط به خالقیت و بازگشت انسان به سوی خدا بر اساس ربوبیت است. این آیه نشان دهنده‌ی ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است.

۳۸۴- گزینه‌ی ۲ این آیه اشاره به امکان معاد دارد و این کار محال نیست و به قدرت بی‌پایان خداوند حکیم اشاره دارد. و این که خداوند می‌تواند اثر انگشتان را نیز ایجاد کند، اشاره به معاد جسمانی دارد.

۳۸۵- گزینه‌ی ۳ عبارت قرآنی اول به این اشاره دارد که خداوند نظام آفرینش را بیهوده و بی‌هدف نساخته است و از حکمت خدا نشأت می‌گیرد و همه‌ی موجودات به سوی او باز می‌گردند ضرورت معاد در پرتو حکمت و عبارت دوم به زنده شدن دوباره‌ی انسان‌ها بعد از مرگ یعنی نظام مرگ و حیات در طبیعت اشاره دارد.

۳۸۶- گزینه‌ی ۱ به این نتیجه می‌رسیم که خداوند جهان و نظام آفرینش را باطل نیافریده و بر اساس حکمت و هدف است و این هدفداری که می‌توان در کارهای خداوند مشاهده کنیم از قانونمندی (تقدیرات الهی) سرچشمه می‌گیرد.

۳۸۷- گزینه‌ی ۱ خداوند در آیه‌ی اول می‌فرماید که پاداش فرد مؤمن که کارهای صالح انجام می‌دهد با فردی که کافر است یکسان نیست و هر کدام باید پاداشی در شأن خودشان بگیرند که این کار مربوط به عدل الهی است و به ضرورت معاد در پرتو عدل الهی اشاره دارد و آیه‌ی دوم به این اشاره دارد که خداوند انسان‌ها را پس از مرگ دوباره زنده می‌کند و حتی خطوط سرانگشت آن‌ها را همان‌طور که قبلاً خلق شده بود، دوباره می‌آفریند و به امکان معاد و قدرت نامحدود خدا اشاره می‌کند.

۳۸۸- گزینه‌ی ۳ خداوند همه‌ی انسان‌ها را پس از مرگ دوباره زنده می‌کند و همه‌ی این‌ها نشانه‌ی امکان معاد، اشاره به نظام مرگ و حیات در طبیعت است و علت آن قدرت نامحدود خداوند در ایجاد و فنای موجودات است.

۳۸۹- گزینه‌ی ۴ آیه‌ی شریفه‌ی سؤال از نیازمندی در پیدایش (موجود) است و پاسخ توجه در توحید خالقیت پیدایش است بنابراین تست اشاره به امکان معاد و پیدایش نخستین دارد.

۳۹۰- گزینه‌ی ۴ ۱- انسان به بقاء و جاودانگی اشتیاق دارد از درون (در درس ۱ سال ۳ آمده است هر نیاز درونی پاسخ‌گویی در بیرون دارد. انسان احساس تشنگی می‌کند در درون، در بیرون باید آب وجود داشته باشد. بنابراین اگر احساس و میل به جاودانگی دارد، باید در بیرون معاد وجود داشته باشد).

۳۹۱- گزینه‌ی ۲ در درجه‌ی اول همه‌ی ما از یک قانون عقلی پیروی می‌کنیم که می‌گوید «دفع خطر احتمالی لازم است» پس ابتدا با عقل و فطرت خود به معاد اعتقاد پیدا می‌کنیم (کلیات معاد) و اما کشف جزئیات معاد از اعتقاد به پیامبر اکرم (ص) و تعالیم ایشان سرچشمه می‌گیرد.

۳۹۲- گزینه‌ی ۲ خداوند در قرآن کریم با قاطعیت تمام از وقوع معاد خبر می‌دهد و به ضرورت معاد اشاره می‌کند زیرا آفرینش بی‌هدف و بی‌حکمت نیست و روزی خواهد رسید که به این هدف برسیم و آیه‌ی «لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیه» (نساء ۸۷) به حتمی بودن معاد اشاره می‌کند.

۳۹۳- گزینه‌ی ۱ خداوند عادل است و جهان را بر اساس عدل استوار ساخته است. همه‌ی مردم چه مؤمنان و چه کافران در دنیا نمی‌توانند به پاداش و جزا کامل خود برسند و این کار باید در عالمی دیگر و با عدل خداوند انجام گیرد.

۳۹۴- گزینه‌ی ۳ عمر انسان‌ها کوتاه است لذا نمی‌توانند تمام پاداش و یا جزای اعمال خود را در این دنیا ببینند.

۳۹۵- گزینه‌ی ۳ حقیقت وجود انسان، روح و نفس اوست و این حقیقت هنگام مرگ نابود نمی‌شود بلکه توسط فرشته‌ی مرگ به‌طور تمام و کمال دریافت می‌گردد. (توقی)

۳۹۶- گزینه‌ی ۲ خداوند موجودات جهان را به باطل نیافریده یعنی کار او بیهوده و بی‌هدف نیست زیرا خداوند حکیم است و تمام کارهای او از حکمت نشأت می‌گیرد و همه‌ی موجودات به سوی او باز می‌گردند بنابراین آیه‌ی شریفه بیانگر ضرورت معاد در پرتو حکمت است (و از استدلال‌های عقلی قرآن بر معاد است).

۳۹۷- گزینه‌ی ۱ خداوند حکیم است و کارهایش هدفمند می‌باشد. وقتی موجودی را می‌آفریند برای هدفی شایسته آن را خلق کرده است و برای رسیدن او به این هدف او را هدایت و راهنمایی می‌کند به این نوع هدایت، هدایت عامه می‌گویند زیرا همه‌ی موجودات (انسان‌ها، جانوران، گیاهان) را دربر می‌گیرد و برای رسیدن به یک هدف مشخص و معین راهنمایی می‌کند.

۳۹۸- گزینه‌ی ۳ انسان میل به کمالات بی‌نهایت دارد و خواستار همه‌ی کمالات و زیبایی‌هاست و این طلب (خواست) او به هیچ حدی محدود نمی‌شود زیرا او به دنبال پایان‌ناپذیرها و افول‌نشدنی‌هاست.

۳۹۹- گزینه‌ی ۲ خداوند در این آیه می‌فرماید که مؤمنی که کار صالح انجام می‌دهد و کافری که کار باطل انجام می‌دهند یکی نیستند و هر کدام پاداش و جزا کار خود را متناسب با عمل خود دریافت می‌کنند. بنابراین به ضرورت معاد بر اساس

عدل الهی اشاره می‌کند و این خود از استدلال‌های عقلی قرآن بر معاد است.

۴۰۰- گزینه‌ی ۴ همان‌طور که در ابتدا خداوند انسان‌ها را از خاک آفرید بار دیگر نیز می‌تواند آن‌ها را پس از مرگ زنده کند و این مسأله یعنی خلقت دوباره‌ی انسان (مخصوصاً جسمانی) مشکل منکران معاد است.

۴۰۱- گزینه‌ی ۳ همان‌طور که گیاهان و درختان روی زمین در زمستان خشک می‌شوند و بعد دوباره در بهار می‌رویند و سرسبز و با نشاط می‌شوند. قرآن کریم می‌فرماید: ما مرده را از زنده و زنده را از مرده بیرون می‌آوریم و زمین مرده را حیات می‌بخشیم. لذا اشاره به امکان معاد و رستخیز در طبیعت است.

۴۰۲- گزینه‌ی ۱ عدل یکی از صفات خداوند است و جهان را بر اساس عدل بنا کرده است. زندگی انسان‌ها نیز در این نظام عادلانه قرار دارد. از این‌رو، خداوند وعده داده است که هر کس را به آنچه استحقاق دارد برساند و حق کسی را ضایع نکند.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۷ سال دوم

۴۵۰- گزینه‌ی ۲ این آیه بیان‌گر تأثیر آثار متأخر بر پرونده عمل انسان‌هاست و هنگام قیامت از اعمال ماتقدم و متأخر خود آگاه می‌شود.

۴۵۱- گزینه‌ی ۱ از عذاب برزخی آل فرعون یاد می‌کند و به‌خاطر اعمال بد آن‌ها سوءالعذاب تعبیر می‌کند که در جهنم برزخی به آن گرفتار می‌شوند. (اشد العذاب= شدیدترین عذاب) بیان‌گر عذاب اخروی آل فرعون در قیامت است.

۴۵۲- گزینه‌ی ۲ اعمال و آثاری که پیش از مرگ در پرونده اعمال فرد ثبت می‌شود، آثار ماتقدم نام دارد.

۴۵۳- گزینه‌ی ۱ پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است (توقی) می‌کنند یعنی آن را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند. بنابراین گرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد اما روح هم‌چنان به فعالیت آگاهانه خویش ادامه می‌دهد.

۴۵۴- گزینه‌ی ۱ بیان‌گر حیات برزخی روح و افزایش آگاهی آن در برزخ است. دوره‌ی برزخ دوره‌ی بی‌خبری نیست بلکه دوره‌ی جدید از آگاهی‌ها و خبرها برای همه‌ی انسان‌هاست. بنابراین سخن پیامبر اکرم (ص) بر سر چاه‌های بدر و این که فرمودند بچشید عذاب الهی را بیانگر غیر مادی بودن روح است که عامل درک عذاب برزخی کفار است.

۴۵۵- گزینه‌ی ۳ ارتباط انسان با عالم برزخ، پس از مرگ به‌واسطه‌ی آثار متأخر اعمالی که او در زمان حیات انجام داده است، هم‌چنان برقرار خواهد بود.

۴۵۶- گزینه‌ی ۲ قرآن کریم از وجود عالمی پس از مرگ به نام «برزخ» خبر می‌دهد. برزخ در لغت به معنا فاصله و حایل میان دو چیز است. عالم برزخ نیز میان زندگی دنیایی و حیات اخروی قرار گرفته و آدمیان پس از مرگ وارد آن می‌شوند و تا برپایی قیامت در آن‌جا می‌مانند.

۴۵۷- گزینه‌ی ۱ اعمالی که انسان‌ها در زمان حیات خود انجام می‌دهند (آثار ماتقدم) و آثار اعمالی که بعد از مرگ به‌جا می‌ماند (آثار متأخر) قرآن می‌گوید ما آن‌ها را ثبت می‌کنیم.

۴۵۸- گزینه‌ی ۱ سخن گفتن بلافاصله پس از مرگ نشان دهنده‌ی غیر مادی بودن روح است و وجود عالم برزخ و این‌که در آیه‌ی شریفه می‌گوید «لعلی اعمل صالحاً فیما ترک» نشانه‌ی بودن فرد در جهنم برزخی است زیرا شرط قرار گرفتن در بهشت برزخی داشتن اعمال صالح است.

۴۵۹- گزینه‌ی ۲ «یومئذ» به قیامت اشاره می‌کند. هنگامی که انسان از همه‌ی کارهای خود و آثار آن‌ها آگاه می‌شود.

۴۶۰- گزینه‌ی ۴ نشانه‌ی گستردگی عالم برزخ نسبت به دنیا و وجود جهنم برزخی کفار است.

۴۶۱- گزینه‌ی ۱ پس از مرگ روح از آگاهی بیش‌تری برخوردار است انسان‌ها می‌توانند با فرشتگان صحبت بکنند و اموری را درک و مشاهده کنند که در دنیا امکان‌پذیر نبود.

۴۶۲- گزینه‌ی ۴ بخشی از پاداش و جزاء مردم در عالم برزخ داده می‌شود. مؤمنان در (بهشت برزخی) و کافران در (جهنم برزخی) که تجلی کوچکی از بهشت و جهنم آخرت است، روزگار می‌گذرانند.

۴۶۳- گزینه‌ی ۱ آثار ماتقدم آثار و اعمالی است که پیش از مرگ در پرونده اعمال فرد ثبت شده است. ولی از دایره‌ی زمان و مکان عبور نمی‌کند.

۴۶۴- گزینه‌ی ۳ (یومئذ) اشاره به قیامت دارد و آثار اعمالی که پیش فرستاده‌اند (آثار ماتقدم) و آثار اعمالی که پس از مرگ کسب می‌شود (آثار متأخر) هر دو ثبت می‌شوند و در قیامت از این دو آگاه می‌شوند.

۴۶۵- گزینه‌ی ۱ امام صادق می‌فرماید: هنگامی که مرده‌ای را در قبر می‌گذرانند شخصی بر او ظاهر می‌شود و می‌گوید: ای فلان ما در دنیا سه چیز بودیم رزق تو که با پایان یافتن مهلت تو قطع شد، خانواده‌ات که تو را رها کردند و بازگشتند و من که عمل تو هستم با تو می‌مانم که این سخن بیان‌گر تجسم اعمال در برزخ است. درمی‌یابد که سطح آگاهی او نسبت به خود و اعمال خود بیش‌تر می‌شود.

به آنها می‌گویند که زمین خدا آن قدر وسیع است که می‌توانستید مهاجرت کنید و به جای بهتری می‌رفتید و آنجا که می‌فرماید: و ساءت مصیراً بیانگر ضرورت معاد در پرتو حکمت است.

۴۷۶- گزینه‌ی ۴ به قیامت اشاره دارد و این که عذاب اخروی آل فرعون در قیامت، شروع می‌شود.

۴۷۷- گزینه‌ی ۲ بخشی از اعمال انسان‌ها در زمان حیات خود آنها در پرونده‌ی اعمالشان ثبت می‌شود که به آنها (ما تقدم) می‌گویند و برخی از اعمال با مرگ انسان‌ها پرونده‌ی آنها بسته نمی‌شود به آنها متأخر گویند و این اعمال از هنگام مکلف شدن ثبت می‌گردد.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۸ سال دوم

۵۳۳- گزینه‌ی ۲ معیار و میزان سنجش اعمال حق است و چون اعمال پیامبران و امامان عین حق و حقیقت است، معیار و میزان سنجش اعمال سایرین قرار می‌گیرد. حدیث «علی مع الحق و الحق مع علی» نیز به همراه بودن حق با اعمال آنان اشاره می‌کند.

۵۳۴- گزینه‌ی ۳ منظور از میزان، اعمال و رفتار پیامبر (ص) و امامان (ع) است، یعنی سنجش اعمال و افکار خود با معیار حق که در قرآن و سنت آمده است زیرا اعمال آنها عین حق و حقیقت است (و روش و سنت آنها برخاسته از قرآن است).

۵۳۵- گزینه‌ی ۱ امام صادق می‌فرمایند: «خداوند متعال» به یاد او» می‌آورد؛ لذا هیچ چشم بر هم زدن و گام برداشتن و سخن و عملی نیست که به یاد نیاورد چنان که گویی در همان لحظه انجام داده است.»

۵۳۶- گزینه‌ی ۴ این آیه به نورانی شدن زمین اشاره دارد و به معنای آشکار شدن واقعیت حوادثی است که بر زمین گذشته است در نتیجه حقایق اعمال انسان در قیامت آشکار می‌شود.

۵۳۷- گزینه‌ی ۳ از دیدگاه تعالیم اسلامی، معاد هم روحانی و هم جسمانی است.

۵۳۸- گزینه‌ی ۴ نفخ صور اول، واقعه‌ی سهمگینی است که قرآن از آن به صیحه یاد کرده است. این صدای مهیب آسمان‌ها و زمین را فرا می‌گیرد و آنچنان ناگهانی رخ می‌دهد که همه را غافل گیر می‌کند و همه‌ی موجودات می‌میرند.

۵۳۹- گزینه‌ی ۲ پیامبران در دنیا ناظر و شاهد بر اعمال انسان‌ها هستند و چون ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند (و آنان از هر خطایی مصون و محفوظ‌اند)، پس بهترین گواهان روز قیامت‌اند و این مشاهده با ولایت معنوی پیامبران و امامان صورت می‌پذیرد.

۴۶۶- گزینه‌ی ۴ در عالم برزخ ابتدا روح از بدن جدا می‌شود و پاکان به بهشت برزخی وارد می‌شوند. پس از جدایی روح از بدن گناهکاران و کافران به دوزخ برزخی می‌روند. و سپس آل فرعون به شدیدترین عذاب قیامتی دچار می‌شوند.

۴۶۷- گزینه‌ی ۲ از دیدگاه امام موسی کاظم (ع) انسان مؤمن به دیدار خانواده‌اش می‌آید و بر حسب فضیلت‌هایش آنها را ملاقات می‌کنند. برخی از آنها هر روز، برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کم‌ترین آنها هر جمعه است (بستگی به کیفیت اعمال دنیایی دارد).

۴۶۸- گزینه‌ی ۴ هنگامی که فردی دیگر در دنیا نباشد (هنگامی که مرگ انسان فرا رسد) پرونده‌ی اعمال او بسته نمی‌شود. (آثار اعمال مانده‌ی بسته می‌شود) و بر اساس آثار متأخر اعمال او در دنیا باز است و پاداش‌ها و یا جزاها به آن اضافه می‌شوند.

۴۶۹- گزینه‌ی ۳ وقتی فردی می‌میرد شخصی بر او ظاهر می‌شود و می‌گوید ما در دنیا سه چیز بودیم: ۱- رزق تو ۲- خانواده‌ات ۳- عمل تو، که عمل در میان این سه، در نزد تو از همه بی‌ارزش‌تر و سبک‌تر بود.

۴۷۰- گزینه‌ی ۱ امام صادق: شش چیز است که مؤمن بعد از مرگ نیز از آنها بهره‌مند می‌شود: فرزند صالح، کتاب قرآن که خوانده شود چاه آبی که حفر کرده، درختی که کاشته باشد، آبی که برای خیرات جاری کرده و روش پسندیده‌ای که بنا نهاده و پس از مرگ به واسطه‌ی اعمال و آثار متأخر از آن بهره‌مند می‌شود.

۴۷۱- گزینه‌ی ۳ پس از مرگ اعمال و آثار آنها به عنوان آثار متأخر در پرونده‌ی اعمال ما ثبت می‌شود و اگر در دنیا روش و سنت بدی را در بین مردم باب کرده باشیم اعمال آن برای ما ثبت می‌شود بدون این که از گناه عامل آن کم کند.

۴۷۲- گزینه‌ی ۴ آنها بر حسب فضیلت‌هایشان به خانواده‌ی خود سر می‌زنند برخی از آنها هر روز، برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کم‌ترین آنها هر جمعه است.

۴۷۳- گزینه‌ی ۱ در عالم برزخ ابتدا روح از بدن به وسیله‌ی فرشتگان (به‌طور کامل و تمام) جدا می‌شود (توفی) و بر اساس اعمال خود وارد دوزخ برزخی و یا بهشت برزخی می‌شوند که تجلی کوچکی از جهنم و بهشت آخرت است. این آیه به این اشاره می‌کند که پاکان و نیکوکاران به بهشت برزخی می‌روند.

۴۷۴- گزینه‌ی ۲ فرشتگان روح را از بدن انسان‌ها جدا می‌کنند (توفی= به‌طور کامل و تمام) و گناهکاران و کافران را به جهنم برزخی می‌فرستند و عذاب برزخی به سراغشان می‌رود.

۴۷۵- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی اول به کسانی اشاره می‌کند که به روش‌های مختلف گناه خود را توجیه می‌کنند. فرشتگان

۵۴۰- گزینه‌ی ۴ با توجه به آیه‌ی «شهد علیهم سمعهم و ابصارهم ... بما کانوا یعملون» گواهی اعضای بدن، نشان از معاد جسمانی دارد. بنابراین شهادت اعضای بدن علیه انسان در قیامت نشانه‌ی وجود معاد جسمانی و روحانی و عذاب جسمانی و روحانی در قیامت است.

۵۴۱- گزینه‌ی ۳ فرشتگان در طول زندگی انسان‌ها همواره مراقب آن‌ها بوده و تمامی اعمال آن‌ها را ثبت و ضبط کرده‌اند و بدین واسطه در قیامت بر اعمال انسان‌ها گواهی می‌دهند.

۵۴۲- گزینه‌ی ۱ این آیه به نفخ صور دوم اشاره دارد با این نفخ صور حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود. (ثم نفخ فیه آخری) این آیه به زنده شدن همه‌ی انسان‌ها و حاضر شدن آن‌ها در پیشگاه خداوند و معاد جسمانی اشاره دارد. (قیام یظنرون)

۵۴۳- گزینه‌ی ۱ مرحله‌ی اول به ترتیب شامل نفخ صور اول (صبحه)، بیهوشی اهل آسمان‌ها و زمین، تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها می‌باشد.

۵۴۴- گزینه‌ی ۲ همه‌ی اهل آسمان‌ها و زمین جز آن‌ها که خداوند خواسته است مدهوش می‌شوند و بساط حیات انسان‌ها و سایر موجودات برچیده می‌شود و پیامبران و امامان به دلیل مرتبه‌ی آن‌ها استثنا شده‌اند.

۵۴۵- گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه اشاره به امکان معاد و خلقت دوباره‌ی انسان بر اساس توحید در خالقیت دارد.

۵۴۶- گزینه‌ی ۱ این آیه به نمایان شدن واقعیات جهان در آخرت اشاره دارد.

۵۴۷- گزینه‌ی ۱ با برپا شدن دادگاه عدل الهی ابتدا کتابی قرار داده می‌شود که همه‌ی اعمال انسان‌ها از کوچک و بزرگ در آن ثبت شده. گناهکاران می‌گویند این چه کتابی است که هیچ کار کوچک و بزرگی را از قلم نینداخته و همه را به حساب آورده است.

۵۴۸- گزینه‌ی ۳ نامه‌ی عمل انسان با نامه‌های ثبت شده در دنیا تفاوت اساسی دارد. نامه‌های این دنیا صرفاً گزارشی از عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده اما نامه‌ی عمل انسان به گونه‌ای است که خود عمل و حقیقت آن را دربردارد پس گزینه‌ی (۳) درست است.

۵۴۹- گزینه‌ی ۴ این آیه به برپا شدن دادگاه عدل الهی و قضاوت بر معیار حق اشاره دارد و منظور از موازین قسط، معیار و وسیله‌ی سنجش اعمال که همان حق است می‌باشد (و آن اعمال پیامبر و امامان معصوم است).

۵۵۰- گزینه‌ی ۲ پس از آماده شدن صحنه‌ی قیامت و حضور شاهدان، اعمال و افکار و نیت‌های انسان‌ها در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می‌شود پس خداوند وزن کننده و سنجش‌گر اعمال انسان‌ها در قیامت است.

۵۵۱- گزینه‌ی ۲ منظور از کتاب در آیه‌ی شریفه نامه‌ی اعمال است و نامه‌ی اعمال همان تجسم اعمال دنیایی در قیامت است.

۵۵۲- گزینه‌ی ۴ با نفخ صور اول همه‌ی اهل آسمان‌ها و زمین جز آن‌ها که خداوند خواسته است مدهوش می‌شوند پس منظور از «من شاء الله» این است که به خواست خداوند پیامبران و امامان بی‌هوش نمی‌شوند.

۵۵۳- گزینه‌ی ۱ منظور از ثقل موازین در آیه‌ی شریفه یعنی کسی که از نظر نیکی عملش برتری داشته باشد. به عبارت دیگر دارای ارزش باشد.

۵۵۴- گزینه‌ی ۳ این آیه به قضاوت بر معیار حق اشاره می‌کند که کوچک‌ترین اعمال نیز محاسبه می‌شود. چون اعمال پیامبران و امامان عین حق و حقیقت است. معیار و میزان سنجش اعمال سایرین قرار می‌گیرد.

۵۵۵- گزینه‌ی ۲ این آیه به قضاوت بر معیار حق اشاره می‌کند که همان اعمال امامان و پیامبران است و تنها گزینه‌ی ۲ به آن اشاره می‌کند و متناسب است.

۵۵۶- گزینه‌ی ۱ پس از آماده شدن صحنه‌ی قیامت و حضور شاهدان، اعمال، افکار و نیت‌های انسان‌ها در ترازوی عدل پروردگار سنجیده می‌شود.

۵۵۷- گزینه‌ی ۳ رسول خدا شاهد و ناظر بر همه‌ی پیامبران و امت‌هاست.

۵۵۸- گزینه‌ی ۳ معیار و وسیله‌ی سنجش اعمال، حق است یعنی به میزانی که اعمال مشتمل بر حق و عدل باشد، ارزشمند و سنگین (ثقل اعمال) است در غیر این صورت سبک خواهد بود و وزنی نخواهد داشت و تنها حسنات اعمال موحدان است که ارزشمند و سنگین است.

۵۵۹- گزینه‌ی ۱ با نورانی شدن زمین سرگذشت نیک و بد و تلخ و شیرین انسان‌ها و وقایع و حقایق جهان آشکار می‌شود.

۵۶۰- گزینه‌ی ۲ بیان‌گر امکان معاد و اشاره به پیدایش نخستین و توحید در خالقیت دارد.

۵۶۱- گزینه‌ی ۴ همه‌ی امت‌ها با پیامبرشان تحت نظارت پیامبر اکرم (ص) حاضر می‌شوند.

۵۶۲- گزینه‌ی ۴ نامه‌ی اعمال شامل خود عمل و حقیقت آن می‌باشد و در قیامت اعمال مجسم می‌شوند گویی در همان لحظه اتفاق افتاده است. پس گناهکاران از مجسم شدن اعمال و به یاد آوردن آن‌ها هراس دارند زیرا همه‌ی اعمال آنان حسابرسی می‌شود.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۹ سال دوم

۶۰۸- گزینه‌ی ۲) مأموران عذاب ملائکه‌ای هستند بسیار سخت‌گیر و شدید‌العمل و از انجام وظیفه‌ی خود سرپیچی نمی‌کنند.

۶۰۹- گزینه‌ی ۴) آتش جهنم بسیار سخت و سوزاننده است این آتش و عذاب از خود کافران و مجرمان و ستمکاران سرچشمه می‌گیرد.

۶۱۰- گزینه‌ی ۱) جهنمیان به نگهبانان جهنم روی می‌آورند تا آن‌ها برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند ولی فرشتگان گویند: مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟

۶۱۱- گزینه‌ی ۱) رستگاران می‌گویند خدای را سپاس که به وعده‌ی خود وفا کرد و این جایگاه زیبا را به ما عطا کرد. که با آیه‌ی «الذی صدقنا وعده و اورثنا الارض و ننبؤء من الجنة» متناسب است.

۶۱۲- گزینه‌ی ۱) نگهبانان بهشت به آنان سلام می‌کنند و خوشامد می‌گویند و به آنان وعده می‌دهند که همیشه در این جایگاه نیکو به سر خواهند برد و آیه‌ی شریفه‌ی «سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدين» موید آن است.

۶۱۳- گزینه‌ی ۳) بهشتیان با خدا هم‌صحبت‌اند و به جمله‌ی «خدایا! تو پاک و منزهی» مترنم‌اند (سبحانک اللهم).

۶۱۴- گزینه‌ی ۴) بالاترین درجه‌ی بهشت، فردوس است و بالاترین مرتبه‌ی نعمت‌های بهشت لقاء و دیدار خداوند است.

۶۱۵- گزینه‌ی ۲) اگر شخصی عمر خود را بر اساس حق و حقیقت سپری کرده و به تحصیل فضایل و کمالات پرداخته است همین کمالات و فضایل در آخرت برای او آشکار می‌گردند و در بهشت به صورت نعمت‌های گوناگون جلوه‌گر می‌شوند. اما اگر زندگی خود را زشتی‌ها بنا کرده همین زشتی‌ها در آخرت به‌صورت عذاب‌هایی گریبان او را خواهد گرفت.

۶۱۶- گزینه‌ی ۱) در عرصه‌ی قیامت خود عمل نمایان می‌شود و هر کس عین عمل خود را می‌بیند (تجسم اعمال).

۶۱۷- گزینه‌ی ۳) اعمال نقشی در جان ما دارد که باقی می‌ماند و از بین رفتنی نیست پس جنبه‌ی باطنی و غیبی دارد.

۶۱۸- گزینه‌ی ۳) این آیه به حاضر شدن هرآنچه که انسان در دنیا انجام می‌دهد در روز قیامت اشاره می‌کند.

۶۱۹- گزینه‌ی ۲) هر عملی یک جنبه‌ی مادی و ظاهری و یک جنبه‌ی باطنی و غیبی دارد و جنبه‌ی باطنی و غیبی هرگز از بین نمی‌رود.

۶۲۰- گزینه‌ی ۴) رابطه‌ی میان عمل و پاداش و کیفر ۳ دسته است: ۱- مجموعه‌ای از قراردادهای بشری ۲- محصول طبیعی خود عمل (یا اثر وصفی عمل) ۳- دریافت عین عمل که این

پاداش و کیفر فقط در آخرت صورت می‌پذیرد و با دیگر گزینه‌ها متفاوت است.

۶۲۱- گزینه‌ی ۴) فرشتگانی که کارنامه‌ی عمل انسان را تنظیم می‌کنند حقیقت اعمال را ثبت و نگهداری می‌نمایند. پس نامه‌ی عملی که انسان با خود به قیامت می‌برد، همان صورت حقیقی اعمال است.

۶۲۲- گزینه‌ی ۱) این حدیث بیان‌گر آن است که انسان عین عمل خود را دریافت می‌کند و اعمال او در آخرت مجسم می‌شود و کردار و هم‌نشین همان تجسم اعمال است.

۶۲۳- گزینه‌ی ۳) دریافت عین عمل که یکی از انواع رابطه‌ی میان عمل و پاداش و کیفر است و این رابطه عمیق‌تر و کامل‌تر از انواع دیگر است.

۶۲۴- گزینه‌ی ۲) فرشتگانی که نامه‌ی اعمال انسان را تنظیم می‌کنند، حقیقت اعمال را ثبت و نگهداری می‌کنند که شامل تمامی اعمال است که آثار ماتقدم و ماتأخر را در بر می‌گیرد.

۶۲۵- گزینه‌ی ۴) بیان‌گر آن است که عین عمل در قیامت آشکار می‌شود و هر کس جزا و پاداش هر آنچه که انجام داده (هر چند کوچک) را می‌بیند و حقیقت اعمال (تجسم اعمال) هم در برزخ و هم در قیامت وجود دارد.

۶۲۶- گزینه‌ی ۱) این سخن پیامبر اکرم (ص) اشاره به جایگاه نیکوکاران و فطرت مطلق‌گرای انسان دارد.

۶۲۷- گزینه‌ی ۳) امام صادق می‌فرماید: همین عمل در دوره‌ی برزخ به‌صورت یک شخص بر انسان ظاهر می‌شود و انسان بدان آگاه می‌گردد.

۶۲۸- گزینه‌ی ۲) قرآن کریم خطاب به کسانی که زر و سیم می‌اندوزند و در راه خدا اتفاق نمی‌کنند، می‌فرماید که روزی با همین سیم و زرهای بر پشت‌ها و پهلوهایشان داغ می‌زنند.

۶۲۹- گزینه‌ی ۲) اگر شخصی عمر خود را بر اساس حق و حقیقت سپری کرده و به تحصیل فضایل و کمالات پرداخته است همین کمالات و فضایل در آخرت برای او آشکار می‌گردند و در بهشت به‌صورت نعمت‌های گوناگون جلوه‌گر می‌شوند.

۶۳۰- گزینه‌ی ۱) قرآن کریم خوردن اموال یتیمان را به خوردن آتش تشبیه کرده که در آخرت تجسم می‌یابد.

۶۳۱- گزینه‌ی ۳) خداوند می‌فرماید: روزی با همین سیم‌ها و زرهای بر پشت‌ها و پهلوهایشان داغ می‌زنند.

۶۳۲- گزینه‌ی ۱) در قیامت همواره حقیقت اعمال که عین اعمال است نمایان می‌شود.

۶۳۳- گزینه‌ی ۴) زنان و مردان بهشتی در زیباترین و جوان‌ترین صورت و قیافه در بهشت به‌سر می‌برند.

۶۳۴- گزینه‌ی ۱ بالاترین مرتبه‌ی نعمت‌های بهشت لقاء و دیدار خداست که اولیای خدا در طلب آن هستند و به شوق آن زندگی می‌کنند.

۶۳۵- گزینه‌ی ۳ در بهشت هم خدا از انسان راضی است و هم وی از خدا رضایت دارد.

۶۳۶- گزینه‌ی ۲ شیطان می‌گوید خدا به شما وعده‌ی راست داد و من به شما وعده‌ی دروغ دادم و من بر شما تسلطی نداشتم.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۱۰ سال دوم

۶۷۱- گزینه‌ی ۲ پیامبران به واسطه‌ی رحمت خداوند مهربان بودند در نتیجه مردم از دور آن‌ها پراکنده نمی‌شدند، زیرا سنگدلی و درشت‌خویی موجب پراکنده شدن مردم می‌شود.

۶۷۲- گزینه‌ی ۳ توکل کردن فقط به معنای گفتن جمله‌ی «خدایا بر تو توکل می‌کنم» نیست بلکه انسان باید در قلب خود بر خدا توکل کند و واقعاً او را تکیه‌گاه خود ببیند.

۶۷۳- گزینه‌ی ۲ توکل تقویت‌کننده‌ی، اعتماد به نظام هستی و در سایه‌ی قانونمندی جهان است.

۶۷۴- گزینه‌ی ۳ توکل بر خدا به معنای اعتماد به خداوند و سپردن نتیجه‌ی کارها به اوست.

۶۷۵- گزینه‌ی ۲ شرط افزایش اعتماد و توکل به خدا بالا رفتن معرفت به خدا و ایمان به او در دو جنبه‌ی اعتقادی و عملی است، زیرا شرط اعتماد، شناخت و معرفت است و شرط توکل کردن ایمان است.

۶۷۶- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی شریفه بیان‌گر اعتماد به خداوند حکیم است که تدبیر و اداره‌ی جهان با اوست و آیه شریفه نشان دهنده‌ی اعتماد به ربوبیت الهی در جهان است.

۶۷۷- گزینه‌ی ۱ پس از مشورت ابتدا باید تصمیم گرفته شود (عزم) سپس توکل که آیه‌ی «فاذا عزم فتوکل علی الله» به آن اشاره دارد.

۶۷۸- گزینه‌ی ۴ با توجه به این آیه‌ی شریفه، خداوند پیامبر اکرم (ص) را واسطه‌ی رحمت خود با مردم قرار داده و گرنه مردم از دور او پراکنده می‌شوند.

۶۷۹- گزینه‌ی ۲ توکل کننده‌ای که اهل معرفت باشد، می‌داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش از ابزار و اسباب بهره جوید. زیرا خداوند براساس حکمت خود ابزارها و اسباب‌ها را در جهان قرار داده است.

۶۸۰- گزینه‌ی ۴ امام صادق فرمود: خداوند به داوود وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانم به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم.

۶۸۱- گزینه‌ی ۲ علت اصلی توکل به خدا آن است که او خالق آسمان‌ها و زمین است. اگر بخواد به کسی سودی یا آسیبی برساند، هیچ کس نمی‌تواند مانع او شود، زیرا او قدرت مطلق است. بنابراین در آیه‌ی شریفه‌ی «و لئن سألتهم من خلق السماوات و الارض...» توحید در خالقیت مبنای توکل است.

۶۸۲- گزینه‌ی ۳ این آیه نشان دهنده‌ی کافی بودن خداوند برای متوکل کنندگان است و خداوند در همه‌ی امور آنان را یاری می‌کند. چون او خالق و قدرت مطلق است و در مقابل اراده‌ی او هیچ کس یارای مقابله ندارد.

۶۸۳- گزینه‌ی ۳ روزی پیامبر اکرم به مردمی برخوردند که اهل کار و فعالیت نبودند به آنان فرمودند: شما چگونه مردمی هستید. گفتند: ما توکل کنندگان بر خدا هستیم. فرمود: نه بلکه شما سربار دیگران هستید.

۶۸۴- گزینه‌ی ۲ توکل، جانشین تنبلی و ندانم‌کاری افراد نیست. بلکه کمک‌کننده و امید دهنده‌ی کسی است که اهل همت، تعقل و پشتکار است.

۶۸۵- گزینه‌ی ۱ در توکل چون بین انسان و هدفش فاصله‌ی زمانی وجود دارد، انسان نمی‌داند در این فاصله‌ی زمانی چه حوادثی پیش می‌آید، لذا فرد کار را انجام می‌دهد، اما نتیجه‌ی کار را به خدا واگذار می‌نماید.

۶۸۶- گزینه‌ی ۳ خداوند آینده‌هایی را می‌بیند که ما نمی‌بینیم و به مصلحت‌هایی توجه دارد که ما درک نمی‌کنیم پس باید به او توکل کنیم.

۶۸۷- گزینه‌ی ۴ بی‌توجهی به ابزار و اسباب نظام جهان درواقع بی‌توجهی به حکمت و علم الهی و ربوبیت خداوند در جهان است.

۶۸۸- گزینه‌ی ۲ انسان باید در قلب خود بر خدا توکل کند و واقعاً او را تکیه‌گاه خود ببیند.

۶۸۹- گزینه‌ی ۲ آیات «ان ارادنی الله بضراً» و «فاذا عزم فتوکل علی الله» و «لئن سألتهم من خلق السموات» هر سه اشاره به مبنای توکل دارد، ولی آیه‌ی شریفه‌ی «فیما رحمة من الله...» با سه آیه‌ی ذکر شده تناسب ندارد.

۶۹۰- گزینه‌ی ۳ خداوند حکیمی است که تدبیر و اداره‌ی امور به دست اوست، لذا هر کس به او توکل کند، در رساندن رحمت به او (فرد متوکل) از سوی خدا هیچ بازدارنده‌ی نیست.

۶۹۱- گزینه‌ی ۳ هر جوانی باید بداند که در تصمیم‌های بزرگ، او نیاز شدیدتری به توکل و اعتماد به خدا دارد.

۶۹۲- گزینه‌ی ۳ نوجوانی و جوانی دوران تصمیم‌های بزرگ است، هر چه از عمر انسان می‌گذرد، توان انسان برای تصمیم‌های بزرگ کاهش می‌یابد.

دیگری وابسته می‌بیند، شعاع خواسته‌هایشان وسیع‌تر می‌شود و چه بسا خواسته‌های همسر بر خواسته‌های خود تقدم می‌یابد.

۷۵۴- گزینه‌ی ۳ عشق و محبت الهی، افسردگی، خمودی و ترس را از بین می‌برد و باعث نشاط و شجاعت و تحرک او می‌شود و نتیجه‌ی آن این است که انسان کم‌طاقت و ناشکیبا متحمل می‌شود و آدمی از خودخواهی و نفع‌پرستی بیرون می‌آورد و به ایثار و از خودگذشتی می‌رساند.

۷۵۵- گزینه‌ی ۲ گروهی از انسان‌ها نیز محبت و دوست‌دار خداوند هستند، این عشق ثمره‌ی تبلور ایمان در آن‌هاست. عشق و علاقه‌ی افراد با ایمان نسبت به خدا از عشق و علاقه‌ی بت‌پرستان نسبت به معبودشان بیش‌تر و عمیق‌تر است.

۷۵۶- گزینه‌ی ۴ در منظومه‌ی عاشقان و دوستان الهی که بر گرد کعبه‌ی وجود او حلقه زده‌اند، نزدیک‌ترین آن‌ها رسول خدا (ص) و اهل بیت ایشان (ع) هستند که مظهر تمام و کمال حق و جلوه‌ی زیبایی‌های اویند.

۷۵۷- گزینه‌ی ۳ امام صادق (ع) فرمودند: اگر دوستی‌ات راستین بود، اطاعتش می‌کردی؛ زیرا دوستدار، مطیع محبوب خود است.

۷۵۸- گزینه‌ی ۱ این سرپیچی نشانه‌ی عدم صداقت در دوستی است، در شعری منسوب به امام صادق (ع): خدا را نافرمانی کنی و اظهار دوستی با او نمایی، به جان خودم این رفتاری شگفت‌انگیز است.

۷۵۹- گزینه‌ی ۲ عشق به خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و به وی زندگی حقیقی عطا می‌کند.

۷۶۰- گزینه‌ی ۴ برخی می‌گویند: قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به احکام غیر ضروری است، اعمال ظاهری و ظاهر انسان مهم نیست، آن‌چه اهمیت دارد، درون و باطن انسان است.

۷۶۱- گزینه‌ی ۲ این توجیه با کلام خدا سازگار نیست، خداوند می‌فرماید: اگر مرا دوست دارید شایسته است از دستورات من پیروی کنید، چگونه ممکن است کسی به دیگری اظهار علاقه کند و خلاف دستورات او عمل کند.

۷۶۲- گزینه‌ی ۲ طبق کلام خداوند «ان کنتم تحبون الله...» چگونه ممکن است کسی به دیگری اظهار علاقه کند و خلاف دستورات او عمل کند، اگر کسی خدا را دوست دارد، شایسته است از دستورات خدا پیروی کند.

۷۶۳- گزینه‌ی ۱ کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد و نشانه‌ی شرک عملی است.

۷۶۴- گزینه‌ی ۲ خواسته و فرمان خداوند، یعنی «دین» همان برنامه سعادت و راه رستگاری و کمال ماست.

۶۹۳- گزینه‌ی ۲ شجاعت روحی بالا که در جوان و نوجوان دیده می‌شود، به علت آزاد بودن آن‌ها از تمنیات و وابستگی‌هاست.

۶۹۴- گزینه‌ی ۴ علی (ع) می‌فرماید: خداوند تو با آنان که به تو بیش‌تر عشق می‌ورزند بیش از دیگران انس می‌گیری و برای اصلاح کار آنان که بر تو توکل می‌کنند از خودشان آماده‌تری

۶۹۵- گزینه‌ی ۳ این سخن قرآن کریم نشان‌دهنده‌ی اوج توکل متوکلان به خداست به جهت تکیه و اعتماد به خداوند حکیم مدبر

۶۹۶- گزینه‌ی ۴ چون خداوند خالق آسمان‌ها و زمین است پس نفع و ضرر از جانب اوست. پس باید به او توکل کرد.

۶۹۷- گزینه‌ی ۱ با توجه به آیات قرآن «فاذا عزمتم فتوکل علی الله» عزم بر توکل مقدم است.

۶۹۸- گزینه‌ی ۲ حضرت علی (ع) می‌فرمایند رازهایشان نزد تو آشکار و دل‌هایشان در حسرت دیدار تو داغدار... و چون می‌دانند سر رشته‌ی کارها در دست تو است. در واقع آنان دارای توحید در ربوبیت‌اند.

۶۹۹- گزینه‌ی ۳ علی (ع) در دعای خود به خداوند می‌فرماید: تو با آنان که به تو بیش‌تر عشق می‌ورزند بیش‌تر انس می‌گیری (بدین علت) برای اصلاح کار متوکلان از خودشان آماده‌تری.

۷۰۰- گزینه‌ی ۱ متوکل به خدا به کسی توکل کرده که حیات جاودان دارد و به گناهان آنان آگاه است، بدین علت او را تسبیح می‌نماید.

درس ۱۱ دینی ۲

۷۵۰- گزینه‌ی ۱ عشق و محبت در پیوند زنانشویی موجب آن است که دختر و پسری که تازه ازدواج کرده‌اند خواسته‌های همسر را بر خواسته‌های خود تقدم دارند و هم‌چنین محبت به فرزند سبب می‌شود از خودمحوری به دیگرخواهی درآیند، خود را فراموش کنند.

۷۵۱- گزینه‌ی ۴ آن کس که به خدا ایمان دارد و محبت او را درقلب خود جای داده است، به میزانی که ایمانش اوج می‌گیرد و محبتش فزون‌تر و عمیق‌تر می‌شود، احساس حیاتی دوباره می‌کند و شور و شوقی فرح‌بخش وجودش را فرا می‌گیرد.

۷۵۲- گزینه‌ی ۳ حافظ می‌گوید محبت و الفت، بر آفرینش جهان مقدم است و خداوند جهان را بر اساس محبت بنا نهاد.

۷۵۳- گزینه‌ی ۲ این دختر و پسر، همین‌که کانون خانواده را تشکیل دادند و به هم دل بستند، سرنوشت خود را به سرنوشت

۷۶۵- گزینه‌ی ۱ دوستی تو را از تو می‌خواهم و دوستی هر که تو را دوست دارد و دوستی هر کاری که مرا به تو نزدیک می‌کند. این کلام نشان می‌دهد لازمه‌ی دوستی با حق، نفی شرک عملی، غیر خداست.

۷۶۶- گزینه‌ی ۱ دل‌بسته‌ی عدالت و آزادی و صداقت و وفا، از ظلم و استبداد و ریا و بی‌وفایی بیزار است.

۷۶۷- گزینه‌ی ۲ دینداری با دوستی با خدا آغاز می‌شود و برائت و بیزاری از باطل و دشمنان خدا را به دنبال دارد. به همت جهت اگر کسی بخواهد قلبش را خانه‌ی خدا کند باید شیطان و امور شیطانی را از آن بیرون کند.

۷۶۸- گزینه‌ی ۲ امام خمینی (ره) می‌فرماید: حاشا که خلوص عشق و موحدین جز به‌طور ظهور کامل نفرت از مشرکین و منافقین میسر نشود.

۷۶۹- گزینه‌ی ۴ امام خمینی (ره) می‌فرماید: تحقق دیانت، جز به اعلام محبت و وفاداری نسبت به حق و اظهار خشم و برائت نسبت به باطل ممکن است.

۷۷۰- گزینه‌ی ۱ لازمه‌ی ایمان به خدا و معاد، تولی (دوستی با دوستان خدا) و تبری (عدم دوستی با دشمنان خدا) است. آن‌که به دوستی با خدا افتخار می‌کند از هر چه ضد خدایی است بیزار است.

۷۷۱- گزینه‌ی ۳ علت مقام الگویی حضرت ابراهیم (ع)، برائت جستن و بیزاری از بت‌پرستان و معبودشان و تبری، یعنی بیزاری از دشمنان خدا است. این آیه او و پیروانش را سرمشق و الگوی پسندیده‌ای برای پیامبر بیان می‌کند. زیرا ایشان پرچم‌دار مبارزه با زشتی‌ها و ستم ستمگران بودند و دوستدار فضیلت‌ها.

۷۷۲- گزینه‌ی ۱ میان دوستداران خدا و دشمنان خدا همواره دشمنی و کینه برقرار است. همانند دشمنی دائمی میان حق و باطل و این بیان‌گر مبارزه با دشمنان خدا و تسلیم آن‌ها نشدن است و علت مقام الگویی حضرت ابراهیم (ع) برائت جستن از بت‌پرستان و معبودشان و هم‌چنین (بیزاری از دشمنان خداوند است)

۷۷۳- گزینه‌ی ۴ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد کسانی که دوستی غیر خدا را اتخاذ نموده‌اند، دارای شرک عملی‌اند و کسانی که دوستی آن‌ها با خدا عمیق و شدید است، دارای توحید عملی‌اند.

۷۷۴- گزینه‌ی ۱ دل‌بسته‌ی عدالت و آزادی و صداقت و وفا، از ظلم و استبداد و ریا و بی‌وفایی بیزار است و آن کس که به دوستی خدا افتخار می‌کند، با هر چه ضد خدایی است، مقابله می‌نماید، او دوستدار حق و دشمن باطل است. بنابراین لازمه‌ی دوستی خدا، نفی شرک عملی است و توبه از شرک، خود توحید عملی است.

۷۷۵- گزینه‌ی ۲ کسی که بخواهد قلبش خانه‌ی خدا باشد باید شیطان و امور شیطانی را از آن بیرون کند، جمله‌ی «لا اله الا الله» که پایه و اساس بنای اسلام است، مرکب از یک نفی و یک اثبات است، نه برای هر چیز غیر خدایی و آری برای خدای یگانه است.

۷۷۶- گزینه‌ی ۱ میان دوستان و دشمنان خدا دشمنی ابدی وجود دارد. بر این اساس قرآن کریم دستور می‌دهد «و قد اُمرُوا ان یکفروا به» یعنی به طاغوت‌ها کافر شوید (تست ترکیبی سال ۲ و ۳).

درس ۱۲ دینی ۲

۸۰۵- گزینه‌ی ۴ پیشوایان دین ما نه تنها در زیبایی باطنی خود می‌کوشیدند، بلکه به زیبایی و آراستگی ظاهر هم توجه داشتند و یاران خود را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند.

۸۰۶- گزینه‌ی ۴ دو رکعت نماز که با بوی خوش گزارده شود، بهتر از هفتاد رکعت نماز بدون بوی خوش است. داشتن آراستگی در هنگام عبادت از مهم‌ترین اعمال است.

۸۰۷- گزینه‌ی ۱ عزت در مقابل حقارت و ذلت قرار دارد. انسان عزیز در خود عظمت و صلابتی می‌یابد که موجب می‌شود حقارت و پستی را نپذیرد و تن به شکست و زبونی ندهد؛ بزرگ‌ترین شکست نیز شکست روحی و معنوی است چه بسا انسان‌هایی که در جنگ ظاهری شکست بخورند، اما روح بلندشان پیروز و عزیز باقی بماند.

۸۰۸- گزینه‌ی ۳ به همان اندازه که رشته‌های عفاف در روح انسان ضعیف می‌شود، نوع آراستگی به خصوص آراستگی در پوشش تغییر می‌کند و پوشش جنبه‌ی خودنمایی به خود می‌گیرد؛ امام صادق (ع) می‌فرماید: لباس نازک و بدن‌نما نپوشند، زیرا نشانه‌ی سستی و ضعف دین است.

۸۰۹- گزینه‌ی ۲ عرضه‌ی نابه‌جای زیبایی، به جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده، عفت و حیا را از بین می‌برد و این‌دو گوهر مقدس را از زن می‌گیرد.

۸۱۰- گزینه‌ی ۱ زن، مظهر جمال خلقت است و این زیبایی هم در باطن و هم در ظاهر او متجلی است.

۸۱۱- گزینه‌ی ۲ هر اندازه که رشته‌ی عفاف مستحکم شود، پوشش و آراستگی ظاهری جلوه‌گاه زیبایی‌های روح و شخصیت متعالی انسان می‌گردد.

۸۱۲- گزینه‌ی ۱ همواره ندایی درونی زن را به پاک‌ی و پاکدامنی فرا می‌خواند. گویا روح بزرگ او نمی‌پسندد که بازیچه‌ی خواسته‌های پست و حقیر ناپاکان شود.

۸۱۳- گزینه‌ی ۴ عفاف یک حالت روحی و فضیلت اخلاقی است که سبب می‌شود انسان اندام ظاهری خود را وسیله‌ی

خودنمایی و جلب توجه دیگران قرار ندهد و اجازه ندهد ناپاکان از او سوء استفاده کنند.

۸۱۴- گزینه‌ی ۱ چه بسا این گونه انسان‌ها در جنگ ظاهری شکست بخورند اما روح بلندشان پیروز باقی بماند.

۸۱۵- گزینه‌ی ۳ سخن علی (ع) به آراستگی باطنی اشاره دارد، گرچه باید بین آراستگی ظاهری و باطنی هماهنگی ایجاد شود، اما آراستگی ظاهری مربوط به جسم و آراستگی باطنی مربوط به ایمان است.

۸۱۶- گزینه‌ی ۲ پیشوایان ما نه تنها در زیبایی باطنی می‌کوشیدند بلکه در زیبایی و آراستگی ظاهری هم می‌کوشیدند و به یاران خود نیز سفارش می‌کردند. از این رو امام صادق (ع) می‌فرماید: خداوند زیبایی و آراستگی را دوست دارد و از نپرداختن به خود و خود را ژولیده نشان دادن بدش می‌آید.

۸۱۷- گزینه‌ی ۳ شیوه‌ی زندگی پیامبر خدا و ائمه و سایر پیشوایان مناسب شد که مسلمانان در اندک مدتی به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها تبدیل شوند و الگو و سرمشق سایر ملت‌ها باشند.

۸۱۸- گزینه‌ی ۳ اخلاق و روحیات در انسان امری درونی و باطنی است و اعمال ظاهری تجلی امور درونی است. بنابراین اخلاق و روحیات و اعمال ظاهری هر کس تجلی درون اوست.

۸۱۹- گزینه‌ی ۱ آراستگی فقط اختصاص به زمان حضور در اجتماعات و معاشرت‌ها ندارد. بلکه شامل زمان حضور در خانواده نیز می‌باشد و از آن مهم‌تر زمان عبادت نیز می‌شود.

۸۲۰- گزینه‌ی ۱ حقیقت این است که دل به هر جا رود عمل هم به همان جا می‌رود.

۸۲۱- گزینه‌ی ۲ برخی از نیازها در دوره‌ی نوجوانی و جوانی، بیش‌تر خود را نشان می‌دهد که در این میان می‌توان از نیاز به توجه و تحسین دیگران و مقبولیت نام برد.

۸۲۲- گزینه‌ی ۲ دوستدار عزت در سایه‌ی توجه به عزت خداوند، شخصیت متعالی (عزیز را) به دست می‌آورد. زیرا تمام عزت‌ها در نزد خداست (جمعاً).

۸۲۳- گزینه‌ی ۱ احساسات لطیف زن که بیان‌گر زیبایی‌های درونی او می‌باشند و هم‌چون سایه‌ی رحمت الهی، آرامش بخش کانون گرم خانواده است، با زیبایی ظاهری او عجین شده است.

۸۲۴- گزینه‌ی ۲ انسان عفیف حیا دارد از این که دیگران به خاطر بدنش به او توجه کنند و به تحسین و تمجید وی بپردازند او در وجود خود ارزش‌های والاتری می‌یابد که می‌تواند تحسین و احترام دیگران را برانگیزد. انسان عفیف آراسته است اما آراستگی او به گونه‌ای است که جسم او وسیله‌ی جلب توجه دیگران قرار نمی‌گیرد.

۸۲۵- گزینه‌ی ۴ هنگامی که رسول خدا می‌خواست به ملاقات کسی برود به آینه نگاه می‌کرد، موهای خود را شانه می‌زد و مرتب می‌ساخت و می‌فرمود: خدای متعال دوست دارد وقتی که بنده‌اش به سوی دوستانش می‌رود خود را آماده و آراسته کند.

۸۲۶- گزینه‌ی ۳ برخی نیز برای توجیه ظاهر نامناسب خود به این جمله متوسل می‌شوند که «دل باید پاک باشد ظاهر چندان اهمیتی ندارد!» اما خوب است آنان توجه کند که دل پاک و با حیا و عفیف، ظاهر پاک و با عفاف را به دنبال دارد و همان‌طور که گفته‌اند «از کوزه همان برون تراود که در اوست».

۸۲۷- گزینه‌ی ۱ برخی از نیازها در دوره‌ی نوجوانی و جوانی، بیش‌تر خود را نشان می‌دهد، که در این میان می‌توان از نیاز به توجه و تحسین دیگران و اعتماد آن‌ها به خود نام برد.

۸۲۸- گزینه‌ی ۲ انسان عزیز در خود عظمت و صلابتی می‌یابد که موجب می‌شود حقارت و پستی را نپذیرد و تن به شکست و زبونی ندهد.

۸۲۹- گزینه‌ی ۳ رسول خدا می‌فرماید: خدا زیباست و زیبایی را دوست دارد. از برنامه‌های ارزشمند مؤمنان، حضور «عزتمند و عقیفانه» و «آراسته» در اجتماع است. بنابراین توجه به آراستگی ظاهری و باطنی در جنبه‌ی فردی و اجتماعی مورد خواست تعلیم اسلامی است.

۸۳۰- گزینه‌ی ۴ این سخن و عملکرد پیامبر اکرم (ص) نشان می‌دهد دین اسلام برای آراستگی ظاهر و باطن در جنبه‌ی فردی و اجتماعی اهمیت فراوان قائل است.

۸۳۱- گزینه‌ی ۳ نشان دهنده‌ی آن است که کسی که به آراستگی ظاهری خود توجه می‌کند باطن خود را نیز آراسته و زیبا می‌سازد.

۸۳۲- گزینه‌ی ۱ ظاهر هر کس تجلی اندیشه و باور اوست و اندیشه‌ها، اخلاق و روحیات، اعمال و ظواهر را می‌سازند که این بیان‌گر تناسب میان ظاهر و باطن در آراستگی است.

۸۳۳- گزینه‌ی ۲ به این معنا است که آنان در میان جمع اعمال خوب انجام می‌دهند تا دیگران آن‌ها را خوب بدانند درحالی که خود دارای باطن زشتی می‌باشند. یعنی عمل آن‌ها دارای حُسن فعلی ولی در باطن فاقد حُسن فاعلی است.

۸۳۴- گزینه‌ی ۴ چنین فردی در قصد و نیتش ظاهراً دارای حُسن فاعلی و در فعل و عملش دارای عدم حُسن فعلی است.

۸۳۵- گزینه‌ی ۱ این آیه بیان‌گر آن است که هدف از پوشش هم حفظ انسان از ناپسندی‌ها و هم آراستگی است و هم مهم‌تر از لباس ظاهر، لباس تقواست تا آراستگی ظاهر و باطن هماهنگ شود.

۸۳۶- گزینه‌ی ۲ این آیه بیان‌گر آن است که خداوند برای انسان چیزهایی را حرام نکرده که با آن‌ها خود را زینت دهند (خداوند زینت‌های جهان را بر بندگان حرام نکرده) و شرط استفاده از آن‌ها و پاک و حلال بودن آن‌ها و در آخرت ایمان است.

۸۳۷- گزینه‌ی ۲ از برنامه‌های ارزشمند مؤمنان حضور عقیانه، آراسته و عزتمند در اجتماع است این مفاهیم گرچه متفاوتند اما رشته‌ای عمیق و ناگسستنی آن‌ها را به هم پیوند می‌دهد.

۸۳۸- گزینه‌ی ۴ خداوند چیزهایی را که برای انسان حرام کرده گناهان ظاهری و باطنی است. زیرا رفتارهای ظاهری و باطنی سازنده‌ی شخصیت انسان هستند و شخصیت انسان تجلی باطن، باورها و اندیشه‌ی اوست.

۸۳۹- گزینه‌ی ۱ برخی از نیازها در دوره‌ی نوجوانی و جوانی، بیش‌تر خود را نشان می‌دهد که در این میان می‌توان از نیاز به توجه و تحسین دیگران و مقبولیت نام برد. جوان برای این که ثابت کند وجودش برای جامعه مفید است، تلاش می‌کند که توانایی‌ها و استعدادهای خود را کشف و شکوفا کند.

درس ۱۳ دینی ۲

۸۶۸- گزینه‌ی ۳ نگاه به نامحرم تیری زهرآلود از ناحیه‌ی شیطان است. هر کس به پاس حرمت الهی آن را ترک کند، خدا ایمانی به او می‌دهد که شیرینی آن را در دل احساس می‌کند.

۸۶۹- گزینه‌ی ۲ وظیفه‌ی مردان است که چشم خود را کنترل کنند و از نگاه به زنان نامحرم خودداری کرده و دامان خود را از گناه حفظ کنند.

۸۷۰- گزینه‌ی ۴ استفاده از زینت و زیورآلات نباید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را به خود جلب کند.

۸۷۱- گزینه‌ی ۱ امام کاظم در جواب برادرش فرمود: چهره و دست تا مچ

۸۷۲- گزینه‌ی ۲ اگر مردی، پاکي و تقوا نداشته باشد و با نگاه خود نامحرم را زیر نظر بگیرد، مقدمات گناهان بزرگ‌تر را فراهم می‌کند و نمی‌تواند خود را از لغزش حفظ نماید.

۸۷۳- گزینه‌ی ۱ جلباب پوششی است که از روسری بزرگ‌تر و از چادر کوتاه‌تر است.

۸۷۴- گزینه‌ی ۴ زنان مسلمان از همان ابتدا موی سر خود را می‌پوشاندند ولی با حدود آن آشنا نبودند. لذا خداوند به آنان دستور می‌دهد، روسری‌ها و پوشش‌هایشان را به خود نزدیک کنند تا اطراف صورت و گریبان آنان نیز پوشیده شود.

۸۷۵- گزینه‌ی ۲ این پوشش سبب می‌شود که زن به عفاف و پاکي شناخته شود و افراد بی‌بند و بار که اسیر هوس هستند، به خود اجازه‌ی تعرض به او را ندهند.

۸۷۶- گزینه‌ی ۳ زنان موظفند دو شرط را رعایت کنند: ۱- تمام بدن خود را به جز صورت و دست‌ها تا مچ، از نامحرم بپوشانند. ۲- پوشش آنان نباید چسبان و تحریک کننده باشد.

۸۷۷- گزینه‌ی ۴ چگونگی و نوع پوشش، تا حدود زیادی به آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام بستگی دارد.

۸۷۸- گزینه‌ی ۳ مردان محرم به زن: ۱- پدر و پدر بزرگ ۲- برادر و بچه‌ها و نوه‌های او ۳- پسر و نوه‌های پسر ۴- پسر خواهر و نوه‌های او ۵- عمو و عموی پدر و مادر ۶- دایی و دایی پدر و مادر ۷- نوه‌های پسری دختر محارم سببی به واسطه‌ی ازدواج: ۱- پدر شوهر و پدر بزرگ او ۲- شوهر دختر (داماد)

۸۷۹- گزینه‌ی ۴ خداوند به پیامبر می‌گوید که به زنان مؤمن و دخترانش بگوید که پوشش خود را به خود نزدیک‌تر کنند که این کار باعث می‌شود که: ۱- به عفاف شناخته شوند. ۲- مورد اذیت قرار نگیرند و خداوند همواره آمرزگار و مهربان است.

۸۸۰- گزینه‌ی ۱ خداوند زنان را بیش‌تر از مردان از نعمت زیبایی بهره‌مند کرده و همین نعمت را پشتوانه‌ی محکمی برای ازدواج زن و مرد و تحکیم خانواده قرار داده است. زن به شکرانه‌ی این نعمت باید اولاً در حفظ زیبایی و طراوت خود بکوشد؛ ثانیاً از این نعمت برای استحکام خانواده بهره ببرد.

۸۸۱- گزینه‌ی ۱ بگو به مردان مؤمن چشمان خود را کنترل کنند و بگو به زنان مؤمن چشمان خود را کنترل کنند.

۸۸۲- گزینه‌ی ۳ مردان را موظف کرده که لباسی بپوشند که وقار و احترام آنان حفظ شود و هماهنگ با ارزش‌ها اخلاقی جامعه باشد.

۸۸۳- گزینه‌ی ۲ اگر مردان لباسی بپوشند که وسیله‌ی جلب توجه زنان نامحرم باشد و انگشت‌نما شوند حرام است.

۸۸۴- گزینه‌ی ۳ زن موظف است تمام بدن خود را به جز صورت و دست‌ها تا مچ از نامحرم بپوشاند.

۸۸۵- گزینه‌ی ۲ استفاده از چادر سبب حفظ هرچه بیش‌تر کرامت و منزلت زن می‌گردد و توجه مردان نامحرم را به حداقل می‌رساند پس چادر الویت دارد.

۸۸۶- گزینه‌ی ۱ انسان در مقابل هر نعمتی که از سوی خداست مسئولیتی دارد: ۱- حفظ آن نعمت ۲- بهره‌وری از نعمت در جهت کمال

۸۸۷- گزینه‌ی ۳ خداوند زنان را بیش‌تر از مردان از نعمت زیبایی بهره‌مند کرده و همین نعمت را پشتوانه‌ی مهمی برای ازدواج زن و مرد و تحکیم خانواده قرار داده است.

۸۸۸- گزینه‌ی ۲ حفظ موهبت‌ها و نعمت‌های خدادادی نه تنها سلب آزادی تلقی نمی‌شود؛ بلکه به معنای بهره‌مندی مطلوب و درست از آن‌ها است.

۸۸۹- گزینه‌ی ۱ پوشش زنان، نه تنها آزادی و حضور مؤثر آنان را در جامع سلب نمی‌کند بلکه بنا به فرموده‌ی قرآن کریم، فعالیت‌های مؤثر، مفید و بدون زیان آنان را ممکن می‌سازد، سلامت اخلاقی جامعه را بالا می‌برد، حریم و حرمت زن را حفظ می‌کند و آرامش روانی او را افزایش می‌دهد.

۸۹۰- گزینه‌ی ۴ محارم نسبی بر مردان بر سبب خویشاوندی: ۱- مادر و مادر بزرگ ۲- خواهر و بچه‌ها و نوه‌های خواهر ۳- دختر و نوه‌های دختر ۴- دختر برادر و نوه‌های او ۵- عمه و عمه‌ی پدر و مادر ۶- خاله و خاله‌ی پدر و مادر ۷- نوه‌های دختری پسر، محارم سببی به سبب ازدواج: ۱- مادر زن و مادر بزرگ او ۲- زن پسر (عروس)

۸۹۱- گزینه‌ی ۱ محارم نسبی بر زنان به سبب خویشاوندی: ۱- پدر و پدر بزرگ ۲- برادر و بچه‌ها و نوه‌های او ۳- پسر و نوه‌های پسر ۴- پسر خواهر و نوه‌های او ۵- عمو و عموی پدر و مادر ۶- دایی و دایی پدر و مادر ۷- نوه‌های پسری دختر / شوهر دختر و پدر شوهر جزو محارم سببی هستند.

۸۹۲- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی شریفه‌ی «يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلْبِیْهِنَّ ذَلِكْ اَدْنٰی اَنْ یُعْرَفْنَ فَا یُؤْذِنَ» نشان می‌دهد (نزدیک‌ترین) و بهترین مسأله برای زنان، پوشش حجاب است.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۱۴

۹۳۴- گزینه‌ی ۲ سخن پیامبر اکرم (ص) در مورد مردم جامعه و سرنشینان کشتی به اهمیت و نقش امر به معروف و نهی از منکر در سعادت و تعادل اشاره دارد.

۹۳۵- گزینه‌ی ۲ کسی که امر به معروف و نهی از منکر را نمی‌شناسد، بر او واجب نیست که امر و نهی نماید.

۹۳۶- گزینه‌ی ۱ در استفاده از رسانه‌ها نیز باید شرایط و مراحل امر و نهی به صورت دقیق رعایت شود تا حقوق، احترام و آبروی افراد حفظ گردد.

۹۳۷- گزینه‌ی ۱ طبق سخنان امام خمینی - ره - در ارتباط با روش‌های امر و نهی که می‌فرمایند اگر فردی که امر به معروف یا نهی از منکر انجام می‌دهد، بداند یا احتمال دهد که امر به معروف و نهی از منکر با تکرار مؤثر واقع می‌شود، باید آن را تکرار کرد.

۹۳۸- گزینه‌ی ۱ اگر امر به معروف و نهی از منکر به روش درست انجام نگیرد و تأثیرگذار در ترک گناه و انجام معروف نباشد نتیجه‌ای معکوس و وارونه دارد و موجب اصرار بر منکر و گناه می‌شود و اخوت اسلامی از بین می‌رود.

۹۳۹- گزینه‌ی ۳ مرحله‌ی سوم امر به معروف و نهی از منکر این است که او را از انجام حرام باز داریم یا به واجب وادار کنیم البته این مرحله در جامعه، در حوزه‌های مسئولیت حاکم اسلامی و مشروط به اجازه‌ی اوست. نکته: این حکم حاکم اسلامی مربوط به ولایت ظاهری او می‌شود.

۹۴۰- گزینه‌ی ۱ طبق سخنان امام خمینی (ره)، دعوت کننده به امر به معروف و نهی از منکر باید خود را منزّه از گناه و برتر از گناهکار ببیند، اشاره به انتخاب روش امر و نهی است.

۹۴۱- گزینه‌ی ۳ انتخاب روش‌های درست برای انجام امر به معروف و نهی از منکر بسیار مهم است. زیرا اگر این وظیفه به روش درست انجام نگیرد، نتیجه‌ی معکوس دارد به طوری که گاهی سبب می‌شود فرد گناه کار بر گناه خود اصرار بورزد و اخوت اسلامی از بین برود.

۹۴۲- گزینه‌ی ۱ امام حسین (ع) برای حفظ اسلام و از بین بردن ظلم و فساد بنی‌امیه جان خود را فدا کرد و آن را احیاء امر و نهی به معروف و منکر دانست.

۹۴۳- گزینه‌ی ۱ قرآن کریم به یک وظیفه‌ی اجتماعی اشاره می‌کند. در عین حال که همه نسبت به آن مسئولیت دارند، لازم است گروه خاصی برای انجام آن تشکیل شوند در ادامه می‌فرماید: این گروه خاص امر کننده به معروف و نهی کننده از منکر

۹۴۴- گزینه‌ی ۲ این دعوت برای آشنایی و تشویق و ترغیب دیگران به خوبی‌هاست تا میدان بر بدی‌ها تنگ شود و تمایل به سوی آن‌ها کاهش یابد.

۹۴۵- گزینه‌ی ۱ امام صادق (ع) می‌فرماید: دعوت کننده‌ی مردم باشید اما نه با زبان بلکه با پارسایی، تلاش، نماز و نیکی که این رفتارها خود دعوت کننده هستند پس بهترین و مؤثرترین روش دعوت روش عملی است.

۹۴۶- گزینه‌ی ۳ به علت ارتباط و پیوند عمیق میان انسان‌ها و تأثیرپذیری فراوانی که از یک‌دیگر دارند، در صورتی که در مقابل گناهکار اقدام مناسب نشود، رفتار او مانند یک بیماری مسری به دیگران سرایت می‌کند.

۹۴۷- گزینه‌ی ۴ اقدام مناسب در مقابل گناهکاران نظارت همگانی است که به صورت امر به معروف و نهی از منکر در جامعه اسلامی باید به اجرا درآید.

۹۴۸- گزینه‌ی ۴ حضرت علی (ع) در وصیت خود به امام حسن (ع) و امام حسین (ع) که درواقع وصیتی به همگان است می‌فرماید: امر به معروف و نهی از منکر را ترک نکنید که افراد شورو و بدکار جامعه بر شما مسلط می‌شوند و آن‌گاه هرچه دعا کنید به اجابت نرسد.

۹۴۹- گزینه‌ی ۴ برای رسیدن جامعه‌ی اسلامی به رستگاری، خداوند دو وظیفه‌ی مهم برای مسلمانان قرار داده است. دعوت به خیر و نیکی، امر به معروف و نهی از منکر.

۹۵۰- گزینه‌ی ۲ حضرت علی (ع): تمام کارهای نیک، حتی جهاد در راه خدا در برابر امر به معروف و نهی از منکر چون قطره‌ی آبی است در برابر دریای پهنای پناه.

۹۵۱- گزینه‌ی ۳ اولین شرط انجام امر به معروف و نهی از منکر آن است که فرد امر کننده یا نهی کننده باید بداند چیزی را که شخص ترک کرده یا انجام نداده، از واجبات است یا محرّمات

۹۵۲- گزینه‌ی ۱ اگر فرد امر کننده یا نهی کننده به معروف و منکر بداند یا احتمال بدهد که از این طریق امر و نهی او ضرر جانی یا آبرویی یا مالی قابل توجه دارد، باید روش دیگری پیش گیرد که در این صورت انجام آن امر و نهی واجب نیست.

۹۵۳- گزینه‌ی ۴ اگر انجام یک معروف یا ترک یک منکر از اموری باشد که خداوند به آن اهمیت زیاد می‌دهد مثل اصول مذهب و حفظ قرآن کریم یا احکام ضروری دین باید اهمیت آن را جدی تلقی کنیم و خطرات و ضررهای آن را ببیریم.

۹۵۴- گزینه‌ی ۱ قوم بنی‌اسرائیل هم در زمان حضرت داوود (ع) و هم در عصر عیسی (ع) چنان راه نافرمانی خدا را پیش گرفتند و غرق در گناه شدند که مورد لعن و نفرین پیامبران واقع شدند و علت آن خندیدن مردم غیر گناهکار به آن‌ها است.

۹۵۵- گزینه‌ی ۲ امام صادق (ع) در مورد بنی‌اسرائیل می‌فرماید: گروهی از اینان هرگز در کارهای گناهکاران شرکت نداشتند اما هنگامی که آن‌ها را ملاقات می‌کردند بر روی آن‌ها می‌خندیدند و با آنان مأنوس می‌شدند.

۹۵۶- گزینه‌ی ۳ اگر فرد امر کننده یا نهی کننده به معروف و منکر بداند با تغییر روش امر و نهی او مؤثر واقع می‌شود باید سعی کنند روش خود را تغییر دهد تا امر به معروف و نهی از منکر دارای تأثیر باشد.

۹۵۷- گزینه‌ی ۱ رسول خدا (ص) می‌فرماید: هر کس به کار نیکی امر یا از کار بد باز دارد یا مردم را به خیر راهنمایی کند یا به نحوی موجبات تشویق آن‌ها را فراهم سازد، در آن عمل خیر شریک و سهیم است و هم‌چنین برعکس

۹۵۸- گزینه‌ی ۲ اگر شخص امر کننده به معروف و نهی کننده از منکر بداند شخص گناهکار تصمیم دارد گناه خود را ادامه دهد، امر به معروف و نهی از منکر واجب است این یکی از شروط انجام امر به معروف و نهی از منکر است.

۹۵۹- گزینه‌ی ۱ مرحله‌ی اول از مراحل امر به معروف و نهی از منکر آن است که با شخص گناهکار طوری رفتار شود

که بفهمد این رفتار به خاطر گناه او بوده است، مثلاً این که از او روی برگردانیم یا به او اخم کنیم.

۹۶۰- گزینه‌ی ۴ دومین شرط انجام امر به معروف و نهی از منکر اطمینان از تکرار کردن گناه توسط شخص خطارکار است که اگر این اطمینان حاصل نشود امر و نهی واجب نیست.

۹۶۱- گزینه‌ی ۲ در این آیه جامعه‌ی اسلامی بهترین امت و یک جامعه‌ی نمونه و الگو معرفی شده است که شرط دستیابی به آن ایمان به خدا و انجام وظیفه‌ی امر به معروف و نهی از منکر است.

۹۶۲- گزینه‌ی ۳ اختلاف و تفرقه در جامعه مانند مسافران کشتی هستند که یکی بخواهد بدون توجه به دیگران جای خود را سوراخ نماید، باید دیگران مانع شوند.

۹۶۳- گزینه‌ی ۲ رسیدن جامعه‌ی اسلامی به هدفی که خداوند مقرر کرده است مشروط بر آن است که میان آن جامعه وحدت باشد و تفرقه میان آن‌ها نباشد که در این آیه به اتحاد و هم‌بستگی امر شده و از تفرقه و دوری نهی شده است.

۹۶۴- گزینه‌ی ۱ نبودن مفسده، رعایت مصلحت مخاطب و بهره‌گیری از استدلال در امر به معروف و نهی از منکر به ترتیب مربوط به شرایط انجام امر به معروف و نهی از منکر و روش‌های آن و مراحل آن است.

۹۶۵- گزینه‌ی ۲ به فرموده‌ی امام صادق گروهی از آنان هرگز در کارهای گناهکاران شرکت نداشتند اما هنگامی که آن‌ها را ملاقات می‌کردند، به روی آن‌ها می‌خندیدند و با آنان مأنوس می‌شدند.

۹۶۶- گزینه‌ی ۴ دعوت کننده‌ی مردم باشید، اما نه با زبان، بلکه با پارسایی و نماز و نیکی.

۹۶۷- گزینه‌ی ۴ به فرموده‌ی امام علی (ع) امر به معروف و نهی از منکر را ترک نکنید که افراد شرور و بدکار جامعه بر شما مسلط می‌شوند و آن‌گاه هرچه دعا کنید به اجابت نرسد.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۱۵

۹۹۷- گزینه‌ی ۴ پول وسیله‌ای برای مبادله‌ی کالا است. اگر خود مستقلاً مورد معامله قرار گیرد، بدون این که فایده‌ای در کار باشد، ربا محسوب می‌شود.

۹۹۸- گزینه‌ی ۳ در بینش و تفکر اسلامی کار خلاق و مولد منشأ اصلی کسب مال و درآمد و کلید استفاده از منابع طبیعی و خدادادی است.

۹۹۹- گزینه‌ی ۴ منطق فطرت هم برای پدیدآورنده‌ی یک شیء حق تصرف در آن را می‌پذیرد و او را مالک می‌شناسد. به همین جهت، مالک اصلی و حقیقی همه‌ی موجودات خداست.

۱۰۰۰- گزینه‌ی ۲ کار یا باید مولد و خلاق باشد و یا نتیجه‌ی مفیدی داشته باشد تا بتوان نام «کار» بر آن گذاشت. پس

۱۰۱۲- گزینه‌ی ۲ در نظام اسلامی بانک کانون مشارکت کار و سرمایه است. صاحبان سرمایه و پول، ثروت خود را بدان‌جا می‌سپارند تا در یک فعالیت اقتصادی به کار گرفته شود.

۱۰۱۳- گزینه‌ی ۴ اتفاق بر ۲ نوع است: واجب و مستحب. اتفاق واجب به دو صورت «زکات» و «خمس» انجام می‌گیرد.

۱۰۱۴- گزینه‌ی ۴ قانوت بانک‌داری که در مجلس شورای اسلامی تصویب شده و مبنای عمل بانک‌هاست، بر اساس مشارکت سرمایه و کار استوار است.

۱۰۱۵- گزینه‌ی ۲ قرآن کریم در بسیاری از موارد، پس از برپاداشتن نماز بر پرداختن زکات تأکید کرده است.

۱۰۱۶- گزینه‌ی ۴

۱۰۱۷- گزینه‌ی ۲ در آیه‌ی ۶۰ سوره‌ی توبه موارد مصرف زکات (صدقات) ۸ گروه‌اند: ۱- فقیران ۲- مساکین ۳- کارکنان گردآوری زکات ۴- متمایل ساختن دل‌های غیر اسلام به اسلام ۵- آزاد کردن برندگان ۶- پرداخت قرض بدهکاران ۷- در راه خدا ۸- در راه‌ماندگان که در آن سادات نیامده، قرآن کریم پرداخت خمس را برای سادات واجب دانسته است. (آیه‌ی ۴۱ سوره‌ی انفال)

۱۰۱۸- گزینه‌ی ۴ افرادی که از نعمت سلامتی و تمکن مالی برخوردارند، بخشی از اموال و سرمایه‌ی خود را به شکرانه‌ی سلامتی و رفاه شخصی در راه خدا صرف امور خیریه و عام‌المنفعه می‌کنند. پس اتفاق عملی است که توسط انسان‌ها برای رضای خدا و در راه او انجام می‌شود. خمس و زکات خود نوعی از اتفاق هستند که هر دو زیرمجموعه‌ای از آن هستند. پس به تنهایی جواب نیستند.

۱۰۱۹- گزینه‌ی ۱ جامعه‌ی اسلامی هزینه‌های گوناگونی دارد که باید تأمین شود. نیازهای جامعه از دو راه تأمین می‌شود که آن دو راه: ۱- اتفاق ۲- مالیات هستند.

۱۰۲۰- گزینه‌ی ۳ قوانین بانک‌داری که در مجلس شورای اسلامی تصویب شده و مبنای عمل بانک‌هاست، براساس مشارکت سرمایه و کار استوار است و از این جهت با مقررات مالی اسلام مطابقت دارد.

۱۰۲۱- گزینه‌ی ۴

۱۰۲۲- گزینه‌ی ۱ زکات یک عبادت است و لازم است به نیت زکات و با قصد قربت انجام شود.

۱۰۲۳- گزینه‌ی ۲ در پرداخت خمس باید توجه داشت که اگر بچه‌ای سرمایه‌ای داشته باشد و از آن منفعتی به‌دست آورد بنابر احتیاط واجب بعد از آن که بالغ شد باید خمس آن را بدهد.

۱۰۲۴- گزینه‌ی ۳ امام علی (ع) در نامه‌ای به مالک اشتر که حاکم مصر شده بود چنین می‌نویسد: برنامه‌ی مالیات را

کاری که نتیجه و تأثیر مفیدی نداشته باشد کاذب و دروغین است و پیشوایان ما به صراحت روی آوردن به این کارها را منع کرده‌اند.

۱۰۰۱- گزینه‌ی ۱ منطق فطرت برای پدیدآورنده‌ی یک شیء، حق تصرف در آن را می‌پذیرد و او را مالک می‌شناسد. پس فطرت کار مولد و خلاق را که از منابع خدادای است را به عنوان مالک می‌پذیرد.

۱۰۰۲- گزینه‌ی ۴ در عصر رسول خدا (ص) مردم عربستان به «ربا» آلوده بودند، تا این‌که از جانب خداوند دستور رسید که این عمل را ترک کنند که آن جنگ با خدا و رسول او است.

۱۰۰۳- گزینه‌ی ۳ از نظر قرآن کریم، زکات و انفاق راه افزایش ثروت است.

۱۰۰۴- گزینه‌ی ۱ برخی اشخاص مقداری پول را نزد خود انباشته می‌کنند و آن را به کسانی که نیاز دارند، قرض می‌دهند و بدون این‌که کاری انجام دهند یا در کار آن‌ها شریک شوند با وام‌گیرنده شرط می‌کنند که پول بیش‌تری باز گرداند که باعث هدر رفتن دارایی اشخاص می‌شود.

۱۰۰۵- گزینه‌ی ۳ در هر فعالیت اقتصادی دو عامل دخالت دارد: سرمایه و کار. با سرمایه و کار نوعی مشارکت اقتصادی به‌وجود می‌آید و سود و زیان آن بنابر توافق قبلی، میان صاحب سرمایه و انجام‌دهنده‌ی کار تقسیم می‌شود.

۱۰۰۶- گزینه‌ی ۴ برنامه‌ی اسلام در مورد ثروت و سرمایه و به کار گرفتن آن در تولید و سازندگی و توسعه و رفع فاصله‌ی طبقاتی و فقر است.

۱۰۰۷- گزینه‌ی ۲ از اموالی که زکات به آن‌ها تعلق می‌گیرد، دام‌ها است که در این دام هم به گاو و گوسفند زکات تعلق می‌گیرد.

۱۰۰۸- گزینه‌ی ۳ خواست خداوند از انسان‌ها عمران و آبادی است. هم‌چنین رسول خدا می‌فرماید: هر کس به آباد کردن زمینی بی‌استفاده (بدون مالک) بپردازد و شخص دیگری در این کار بر او سبقت نگرفته باشد، آن زمین از آن او خواهد بود. بنابراین سخن خداوند و پیامبر با هم تناسب داشته و هر دو آباد کردن زمینی بی‌مالک را از آن آباد کننده می‌دانند.

۱۰۰۹- گزینه‌ی ۴ سرمایه باید مانند خون در رگ‌های جامعه جریان داشته باشد و با گردش خود حیات جامعه را تأمین کند و عدالت اقتصادی را ممکن سازد.

۱۰۱۰- گزینه‌ی ۱ یکی از راه‌های برقراری عدالت، توزیع عادلانه‌ی سود حاصل از فعالیت اقتصادی میان دارندگان کار و سرمایه است.

۱۰۱۱- گزینه‌ی ۱ زکات طلا و نقره در صورتی واجب است که به‌صورت سکه‌ای باشد که معامله‌ای با آن رواج دارد، بنابراین زیورآلات خانم‌ها زکات ندارد.

در صورتی که این شرایط ذکر شده را داشته باشد پرداخت زکات فطره بر او واجب می‌شود.

۱۰۳۴- گزینه‌ی ۳ انسان باید زکات فطره را به قصد قربت یعنی برای انجام فرمان خداوند بپردازد و موقع پرداختن نیت زکات فطره نماید.

۱۰۳۵- گزینه‌ی ۴ خمس به ۷ چیز تعلق می‌گیرد که رایج‌ترین آن‌ها منفعت کسب و کار است. یعنی کسی که از انجام کاری سودی کسب کند باید خمس باقی‌مانده پول خود پس از پرداخت خرج سالیانه‌اش را انفاق کند.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۱۶

۱۰۵۸- گزینه‌ی ۲ نماز ستون خیمه دین و نشانه‌ی وفاداری ما به عهد خویش با خداست.

۱۰۵۹- گزینه‌ی ۱ رسیدن به مقصد و رستگاری انسان و راه یافتن به سوی خدا، معلول اجابت دعوت خدا و ایمان به اوست. دعا و ایمان وسیله‌ی رشد و هدایت است یعنی اجابت دعوت خدا و ایمان به او راه رسیدن به رستگاری است.

۱۰۶۰- گزینه‌ی ۴ اگر خدای مهربان برای زندگی ما انسان‌ها برنامه‌ای تنظیم کرده و وظایفی بر دوش ما قرار داده جز مصلحت و سعادت ما هدفی نداشته با وجود این انسان دوست دارد حکمت و علت احکام الهی و وظایفی که بر دوش اوست را بداند و با معرفت بیش‌تر دستورات الهی را انجام دهد.

۱۰۶۱- گزینه‌ی ۳ تفاوت اصلی میان دو سوارکار که یکی به هلاکت می‌رسد و دیگری به رستگاری در چموش و سرکشی یکی و راهوار بودن اسب دیگری است. یعنی داشتن اسب راهوار باعث رسیدن به رستگاری و آخرت می‌شود که این همان نفس مطمئنه یا لواحه است و با داشتن اسب چموش راه رسیدن به رستگاری از انسان سلب می‌شود که این همان نفس اماره است.

۱۰۶۲- گزینه‌ی ۳ تقوا به معنی حفاظت و نگهداری است. انسان متقی کسی است که خودنگهدار است و خود را در مقابل گناه حفاظت می‌کند و بر خودش مسلط است و زمام و لجام خود را در کنترل دارد. درواقع انسان متقی تسلیم نفس اماره نشده و در برابر آن مقاومت می‌کند.

۱۰۶۳- گزینه‌ی ۱ خداوند مرتبه‌ی اولیه تقوا را در وجود همه‌ی ما انسان‌ها قرار داده به‌طوری که خوبی را دوست داریم و از بدی‌ها بیزاریم. صفحه‌ی ۱۷۸ دینی سال دوم، برای تشخیص هدف و راه رسیدن به آن خداوند دو چراغ به وی داده است: عقل در درون وجود (حجّت نهان) و پیامبران الهی در بیرون (حجّت آشکار) بدین ترتیب مرحله‌ی اولیه‌ی تقوا که در وجود همه‌ی انسان‌ها قرار دارد به کمک حجّت نهان و آشکار انسان را به سعادت و رستگاری می‌رساند.

به‌گونه‌ای رسیدگی کن که به صلاح مالیات‌دهندگان باشد، زیرا بهبودی و صلاح دیگران در صلاح مالیات و مالیات‌دهندگان است.

۱۰۲۵- گزینه‌ی ۱ طبق سخن امام علی (ع) به مالک اشتر هر کس بدون آباد کردن زمین مالیات طلب کند شهرها را ویران و بندگان را هلاک سازد حکومت او جز اندک زمانی پایدار نخواهد ماند.

۱۰۲۶- گزینه‌ی ۲ خمس یکی از انواع انفاق واجب است که به ۷ چیز تعلق می‌گیرد. همه‌ی کسانی که از طریق کار درآمدی کسب می‌کنند پس از صرف هزینه‌های سالانه‌ی زندگی خود و خانواده، باید $\frac{1}{5}$ باقی‌مانده‌ی آن را به عنوان خمس بدهند یعنی خمس به کل درآمد سالیانه‌ی شخص تعلق نمی‌گیرد.

۱۰۲۷- گزینه‌ی ۴ **۱۰۲۸- گزینه‌ی ۴** «ابن سبیل» به معنای فرزند راه این مفهوم را می‌رساند: کسی که در راه مانده است.

۱۰۲۹- گزینه‌ی ۱ یکی از نکات پرداخت خمس که باید به آن توجه شود آن است که تا خمس مال پرداخت نشود، استفاده از آن جایز نیست، یعنی اگر مثلاً خانه‌ای خریداری شود با پولی که خمس آن داده نشده استفاده از آن خانه جایز نیست. یعنی آن خانه غصبی است و خواندن نماز در مکان غصبی باطل است.

۱۰۳۰- گزینه‌ی ۲ طبق آیات قرآن (آیه‌ی ۶۰ سوره‌ی توبه) یکی از مواردی که به آن‌ها زکات تعلق می‌گیرد «وَابْنُ السَّبِيلِ» یعنی در راه‌ماندگان است. در این صورت مالیات شرعی متعلق به فردی که در راه مانده و خرج سفر ندارد زکات است.

۱۰۳۱- گزینه‌ی ۲ طبق آیه‌ی ۶۰ سوره‌ی توبه یکی از مصارف زکات (فی سبیل الله) به معنای در راه خدا است. یعنی زکات به قصد قربت و برای رضای خداوند پرداخت شود و نیت از پرداخت آن این باشد.

۱۰۳۲- گزینه‌ی ۲ زکات نوعی انفاق واجب است که ۳ چیز کلی تعلق می‌گیرد که یکی از آن‌ها سکه‌ها می‌باشد. سکه‌های طلا و نقره. کسانی که از راه کار کردن منفعتی کسب می‌کنند. پس از صرف هزینه‌های سالانه‌ی زندگی خود باید $\frac{1}{5}$ آن‌چه

را باقی‌مانده به عنوان خمس بپردازند. بنابراین خمس به سود کار انجام شده تعلق می‌گیرد پس از صرف هزینه‌های سالانه

۱۰۳۳- گزینه‌ی ۱ کسی که موقع غروب شب عید فطر بالغ و هشیار است و فقیر نیست باید برای خودش و کسانی که نان‌خور او هستند، هر نفر به میزان تقریبی ۳ کیلوگرم گندم یا جو یا خرما یا برنج یا مانند این‌ها به مستحق بدهد یعنی

و تسلطی بر خود پیدا می‌کند که می‌تواند موانع درونی را کنار بزند و گام‌های موفقیت به سوی برترین هدف‌های زندگی را به خوبی بردارد.

۱۰۷۴- گزینه‌ی ۴ امام صادق (ع) می‌فرمایند: هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.

۱۰۷۵- گزینه‌ی ۱ این آیه خطاب به مؤمنان است که بیان‌گر وجوب روزه بر آنان می‌باشد. یکی از مهم‌ترین راه‌های دستیابی به تقوا روزه است. یعنی تقوا فایده‌ی روزه می‌باشد. به بیان رسول خدا روزه‌ی حقیقی روزه‌ای است که صفت تقوا و خودنگهداری در مقابل گناه را در ما پدید آورد.

۱۰۷۶- گزینه‌ی ۲ دوری از کارهای زشت و ناپسند و گناه از نتایج برپا داشتن نماز است. علاوه بر آن نماز نتیجه‌ی مهم‌تری دارد که آن ذکر و یاد خداست که انجام نماز نشانه‌ی عملی برای توحید و ایمان آوردن به خدای یکتا است و یاد خدا نشانه‌ای درونی و فکری برای توحید که هر دو تجلی بندگی خداوند است.

۱۰۷۷- گزینه‌ی ۳ اگر شرط غصبی نبودن لباس و مکان نمازگزار را رعایت کنیم به کسب درآمد از راه حرام متمایل نخواهیم شد. اگر در هنگام گفتن تکبیر به بزرگی خداوند بر همه چیز توجه داشته باشیم، دیگران در دل ما جای خدا را نخواهند گرفت.

۱۰۷۸- گزینه‌ی ۱ اگر عبادت «اهدنا الصراط المستقیم» را صادقانه از خداوند بخواهیم، به راه‌های انحرافی دیگران دل نخواهیم بست.

۱۰۷۹- گزینه‌ی ۴ پیامبر اکرم (ص) به ابوذر فرمودند: هر کس غیبت مسلمانی را کند، تا چهل روز، نماز و روزه‌اش قبول نمی‌شود مگر این که غیبت شده او را ببخشد.

۱۰۸۰- گزینه‌ی ۱ اگر برای انجام کار حرام سفر کرده باشد، مثلاً فرزندی با نهی پدر و مادر به سفری برود که آن سفر بر او واجب نبوده، باید نماز را تمام بخواند و روزه‌اش را بگیرد.

۱۰۶۴- گزینه‌ی ۳ در این آیه مؤمنان امر شده‌اند که برای رسیدن به رستگاری از دو عامل یاری خواهند: ۱- صبر و پایداری ۲- نماز که مهم‌ترین مصداق صبر، روزه است. آیه به معیت و همراهی خداوند با صابران برای رسیدن به نتیجه اشاره دارد. پس مؤمنان باید به‌وسیله‌ی نماز و روزه کمک بخواهند از خدا تا از معیت و همراهی خداوند با صابران برخوردار شوند.

۱۰۶۵- گزینه‌ی ۲ اگر نماز را کوچک نشماریم و نسبت به آن چه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم درک صحیح داشته باشیم و با توجه نماز را بخوانیم نه تنها از گناهان بلکه از برخی از مکروهات هم به‌تدریج دور خواهیم شد.

۱۰۶۶- گزینه‌ی ۴ اگر در انجام به‌موقع نماز بکوشیم، بی‌نظمی را از زندگی خود دور خواهیم کرد- اگر در پنج نوبت با لباس و بدن پاکیزه به نماز بایستیم از آلودگی‌های ظاهری حفظ خواهیم شد.

۱۰۶۷- گزینه‌ی ۱ برخی کارها خاصیت نماز را از بین می‌برند. یکی از آنها خشم به پدر و مادر است که به فرموده‌ی امام صادق (ع) فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه کند نمازش از سوی خداوند پذیرفته نیست و دیگری غیبت کردن است که به فرموده‌ی پیامبر اکرم (ص) هر کس غیبت مسلمانی را بکند تا چهل روز نماز و روزه‌اش قبول نمی‌شود.

۱۰۶۸- گزینه‌ی ۳ پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: نمازهای یومیه مانند چشمه‌ساری است که مردم روزی پنج بار خود را در آن شست و شو می‌کنند.

۱۰۶۹- گزینه‌ی ۲ اگر کسی به چیز حرامی روزه‌ی خود را باطل کند، مثلاً دروغی را به خدا نسبت دهد کفاره‌ی جمع بر او واجب می‌شود. یعنی باید هر دو کفاره یکی دادن غذا به ۶۰ فقیر و به ازای هر روز ۲ ماه روزه گرفتن را انجام دهد.

۱۰۷۰- گزینه‌ی ۱ کسی که غسل جنابت بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند و یا اگر وظیفه‌اش تیمم است، عمداً تیمم نکند نمی‌تواند روزه بگیرد و در مورد غسل نکردن، معصیت کرده است.

۱۰۷۱- گزینه‌ی ۴ باقی ماندن بر جنابت تا قبل از اذان صبح روزه را باطل نمی‌کند، یعنی اگر تا قبل از اذان صبح با غسل از این حالت بیرون آید می‌تواند روزه بگیرد اما سایر گزینه‌ها مواردی‌اند که از مبطلات روزه‌اند.

۱۰۷۲- گزینه‌ی ۱ روزه مصداق کامل‌ترین صبر و پایداری در برابر خواهش‌های دل است. کسی که یک ماه مواظب باشد غذای سحری و افطاری او از درآمد پاک و حلال باشد چنین فردی کم کم به جایی می‌رسد که به راحتی از غذای خود برای سیر کردن گرسنگان می‌گذرد.

۱۰۷۳- گزینه‌ی ۳ خداوند انسان را به عملی راهنمایی می‌کند که اگر آن را به درستی و با معرفت انجام دهد چنان قدرت

۱۱۴۵- گزینه‌ی ۳ انسان به کمک عقل خود بسیاری از مجهولات را درمی‌یابد و این امر مربوط به عقل اوست که در آثار اسلامی از آن به حجت باطنی تعبیر شده است.

۱۱۴۶- گزینه‌ی ۳ ارزش‌هایی که خداوند در انسان قرار داده است (ارزش‌های فطری) باعث تمایز بنیادین بین انسان و حیوان است و این ارزش‌ها باید به‌وسیله‌ی هدایت تشریعی (ویژه)، هدایت شوند.

۱۱۴۷- گزینه‌ی ۴ ویژگی‌های نهاده شده در انسان (غریزه و فطرت) متناسب با هدف خلقت انسان است که برای رسیدن به تقرب به خداست. یعنی تقرب به همه‌ی خوبی‌ها و زیبایی‌ها.

۱۱۴۸- گزینه‌ی ۱ در صورتی نیازهای مختلف انسان ارتباط تنگاتنگ و کامل خواهند داشت که پاسخ به این نیازها جامع و مانع باشد و از وحی سرچشمه گرفته باشد.

۱۱۴۹- گزینه‌ی ۱ در آیه‌ی شریفه، کلمه‌ی «کتاب» نشان‌دهنده‌ی هدایت انسان است و هدایت انسان مربوط به ربوبیت الهی است و کلمه‌ی «بالحق» نشان‌دهنده‌ی قانونمند بودن و هدف‌دار بودن کارهای خداست و کلمه‌ی «اهتدی» اشاره به هدایت ویژه است و کلمه‌ی «فلنفسه» اشاره به اختیار انسان دارد.

۱۱۵۰- گزینه‌ی ۱ در آیه‌ی شریفه، کلمه‌ی «حکیماً» نشان می‌دهد ارسال رسل بر اساس حکمت الهی صورت می‌گیرد تا انسان مختار بهانه و دست‌آویزی نداشته باشد و حجت بر حجت باطنی تمام شود.

۱۱۵۱- گزینه‌ی ۴ در آیه‌ی شریفه، «صراط مستقیم» نشان‌دهنده‌ی کشف راه زندگی و هدف آن است و این دو در گروه شناخت انسان از آینده‌ی خود یعنی مسأله‌ی معاد است.

۱۱۵۲- گزینه‌ی ۳ نیازهای برتر که همان نیازهای فطری است برای موجودی است که دارای عقل و اختیار باشد و نیازهای غریزی مربوط به انسان و حیوان است.

۱۱۵۳- گزینه‌ی ۲ چه نیازهای غریزی و چه نیازهای برتر، خودجوش از درون انسان شروع به فعالیت می‌نمایند فقط آن‌چه که باید توجه داشت آن است که نیازهای برتر با هدایت عقل و هدایت انبیاء (هدایت ویژه) انسان را به مقام عالی انسانیت می‌رسانند. به‌شرط آن‌که نیازهای برتر تابع هوای نفس نشوند.

۱۱۵۴- گزینه‌ی ۱ هدف برتری که خداوند در خلقت انسان قرار داده است باید در کشف راه زندگی که همان صراط مستقیم است جستجو نمود.

۱۱۵۵- گزینه‌ی ۲ بهشتیان که به‌واسطه‌ی هدایت الهی (ویژه) به حیات جاویدان رسیده‌اند و آینده‌ی زیبای ابدی خود را در سایه‌ی اعتقاد به معاد و عمل صالح ساخته‌اند خدا را ستایش می‌کنند و می‌گویند: «الحمد لله الذی هدانا»

۱۱۵۶- گزینه‌ی ۴ از مطالب درس اول می‌توان بدین نتیجه رسید که انسان با تعقل و اختیار خود هدایت خداوند و پیامبران الهی بپذیرد برنامه‌ای کامل را برای هدف زندگی خود تنظیم نموده است که در زبان قرآن دین نام دارد.

۱۱۵۷- گزینه‌ی ۱ خیلی مهم: در این تست نکته‌ی قابل توجهی وجود دارد و آن این است که هدایت عام موجودات با یک‌دیگر متفاوت است. مثلاً هدایت عام حیوانات اعمال غریزی است و هدایت عام غیر حیوان وجود نیرویی است که آن‌ها را به‌سوی هدف خاص می‌کشاند مانند هدایت کره‌ی زمین و خورشید و ماه. هدایت عام انسان شامل غریزه و عقل و اختیار است و اگر انسان دارای عقل و اختیار باشد هدایت ویژه یا تشریعی برای او ضرورت می‌یابد و گرنه عقل و اختیار جزء هدایت تشریعی نیست.

۱۱۵۸- گزینه‌ی ۲ در آیه‌ی شریفه، کلمه‌ی «رُسلًا» اشاره به هدایت ویژه دارد و پیامبران زمانی می‌توانند بشارت و انداز کنند که انسان مختار باشد. بنابراین مبشر و منذر نشان‌دهنده‌ی اختیار آدمی در پذیرش هدایت انبیاء است.

۱۱۵۹- گزینه‌ی ۳ طبق حدیث شریف کامل بودن عقل موجب برتری معرفت می‌شود.

۱۱۶۰- گزینه‌ی ۳ اگر کسی بخواهد به نیازهای برتر انسان پاسخ همه‌جانبه بدهد باید آگاهی کامل از هدف خلقت انسان و جایگاه او در نظام هستی در دنیا و آخرت داشته باشد بنابراین چنین کسی پیامبران الهی و به‌عبارت دیگر وحی الهی نمی‌تواند باشد.

۱۱۶۱- گزینه‌ی ۲ در آیه‌ی شریفه، کلمه‌ی «الحمد لله» اشاره به توحید عملی دارد و توحید عملی خود نشأت گرفته از هدایت تشریعی یا ویژه است و کلمه‌ی «هدانا» اشاره به کشف راه زندگی است که مربوط به هدایت الهی است.

۱۱۶۲- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد شرط رسیدن به حیات طیبه انجام توحید عملی دارای حسن فعلی و فاعلی است و خداوند پاداش چنین انسان‌هایی را ده برابر خواهد داد.

۱۱۶۳- گزینه‌ی ۱ چگونگی زیستن دغدغه‌ی انسان‌های فکور و خردمند است که مرتبط با درک هدف زندگی و آینده‌ی خویش دارد زیرا انسان یک‌بار به دنیا می‌آید و آن‌را تجربه می‌کند.

۱۱۶۴- گزینه‌ی ۱ در تست، تقدم و تأخر جابه‌جا شده است با این توضیح که **علم و آگاهی** آفریننده مقدم بر اصل هدف‌داری و **هدایت** است. به‌عبارت دیگر تا علم و آگاهی نباشد از هدف و هدف‌داری و هدایت اثری نخواهد بود.

۱۱۶۵- گزینہ ۱ از آیهی شریفه استفاده می‌شود کشف راه درست زندگی (یهدی للتی هی اقوم) راه استوار فقط در سایه‌ی پذیرش هدایت الهی (یهدی) است.

۱۱۶۶- گزینہ ۲ آیهی شریفه نشان می‌دهد همه‌ی موجودات یک هدایت عام دارند و در آن هدایت عام براساس ساختمان و ساختار وجودی‌شان «خلق فسوی» یک هدایت خاص نیز دارند.

۱۱۶۷- گزینہ ۴ آیات ۱ و ۲ و ۳، بیانگر هدایت ویژه‌اند (اهدنا الصراط المستقیم)، (رُسلًا.....)، «و انا انزلنا علیک الکتاب» کار کتاب هدایت ویژه است. بنابراین گزینہ ۴ که اشاره به هدایت خاص دارد با دیگر آیات متفاوت.

۱۱۶۸- گزینہ ۳ در آیهی شریفه «رسلًا مبشرین و منذرین» کلمات مبشر و منذر نشانه‌ی وجود اختیار است زیرا پیامبر زمانی می‌تواند به انسان‌ها بشارت دهد یا آن‌ها را بترساند که اختیار داشته باشند و یکی از دو راه را انتخاب کنند.

۱۱۶۹- گزینہ ۱ تست ترکیبی متن آیهی سال سوم و پاسخ آن سال ۴ پیش است. از آیهی شریفه استفاده می‌شود که شنیدن «یستمعون.....» زمینه‌ساز «یعقلون» است و بالعکس. نشنیدن سخن حق به علت تعقل نکردن است.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۲ سال ۳

۱۲۳۷- گزینہ ۲ از آیهی شریفه «شرع لکم من الدین» استفاده می‌شود دین همان هدایت تشریعی یا ویژه است که همه‌ی پیامبران وظیفه دارند آن را در اختیار انسان مختار و معقول قرار دهد.

۱۲۳۸- گزینہ ۴ کلمه‌ی فطرت که به معنی خلق و ابداع است اشاره به نوع خاص آفرینش انسان دارد که شامل ویژگی‌هایی است که در اصل آفرینش او وجود دارد.

۱۲۳۹- گزینہ ۱ ایمان به مبدا (خدا) و معاد و محبت ظاهری (پیامبران) سه اصل اساسی اصول دین است و برپایی عدل یکی دیگری از اهداف مهم پیامبران است.

۱۲۴۰- گزینہ ۲ تفاوت تعالیم پیامبران در احکام دین مخصوصاً در برخی از احکام فرعی دین است نه در اصول دین. مثلاً قرآن می‌گوید همه‌ی ادیان روزه دارند فقط نوع روزه گرفتن آن‌ها فرق دارد نه اصل روزه.

۱۲۴۱- گزینہ ۳ انسان‌ها در طول تاریخ یک مرحله‌ی ابتدایی، یک مرحله‌ی میانی و یک مرحله‌ی پختگی و شکوفایی و تعقل داشته‌اند. برای این که بتواند به مرحله‌ی رشد و پختگی برسند لازم بوده که پیامبران الهی یکی پس از دیگری بیایند تا در طول زمان خداپرستی و عدالت‌خواهی و کرامت‌های انسانی و اخلاقی در انسان‌ها رسوخ کند. بنابراین لازمه‌ی استقرار یک دعوت تبلیغ دائمی آن بوده است.

۱۲۴۲- گزینہ ۴ قرآن کریم منشأ اختلاف و چند دینی را آن دسته از رهبران دینی یهودی و مسیحی می‌داند که به‌خاطر مقام و موقعیت خود در برابر دعوت پیامبران جدید ایستادند.

۱۲۴۳- گزینہ ۲ آیهی شریفه «انّ اَقیموالدین و لا تتفرقو» یعنی برپایی دین خدا و ایجاد وحدت بین اهل ایمان دو دستور مهم خداوند به پیامبران است.

۱۲۴۴- گزینہ ۴ از علل تعدد پیامبران رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن مانند دانش و فرهنگ است و تعلیمات پیامبران به دو علت ۱- عدم توسعه‌ی کتابت (نوشتن) و ابتدایی بودن سطح فرهنگ مردم بود.

۱۲۴۵- گزینہ ۳ از لوازم علل تعدد پیامبران و ترویج پیوسته‌ی تعالیم الهی است. اینان با ایمان راسخ خود و تحمل ناملایمات می‌خواستند خداپرستی و کرامت‌های انسانی جزء آداب رسوم و فرهنگ مردم به سادگی در جامعه از بین نرود.

۱۲۴۶- گزینہ ۱ اصول دعوت انبیاء (توحید، نبوت و معاد) و اجزای اصلی دین نماز، روزه، ... در تمام دین‌های الهی یکسان است و سطح و گستره‌ی احکام و دستورات فرعی متفاوت بود.

۱۲۴۷- گزینہ ۳ بین سخن پیامبر اکرم (ص) و آیهی شریفه «الا بلسان قومه ...» تناسب معنایی وجود دارد.

۱۲۴۸- گزینہ ۲ پیامبران الهی ... در طول زمان‌های مختلف قدم در راه تبلیغ دین الهی می‌گذاشتند. (درواقع یک دین را تبلیغ می‌کردند) اما زمان‌ها متفاوت بوده است. بنابراین گزینہ ۲ صحیح است و در گزینہ ۳ عبارت «استمرار دعوت مختلف» گزینہ را غلط نموده است. دعوت یکسان است و مختلف نیست.

۱۲۴۹- گزینہ ۴ بین آیهی شریفه «الله یجتبی الیه من یشاء...» با آیهی شریفه «الله اعلم حیث یجعل رسالته» تناسب معنایی وجود دارد.

۱۲۵۰- گزینہ ۱ وحی اختصاص به پیامبران ندارد ولی دارای مراتب است. عالی‌ترین مرتبه‌ی وحی لقاء معانی بر قلب پیامبر است و پایین‌تر آن بر حیوانات، مانند زنبور عسل در قرآن نام برده شده است.

۱۲۵۱- گزینہ ۲ رهبران دینی یهودی و مسیحی با داشتن علم به پیامبری پیامبر اکرم اختلاف نمودند زیرا آنان در کتاب‌هایشان بشارت به پیامبر اسلام را خوانده و می‌دانستند اما فقط به منافع و موقعیت و مقام خود دل بسته بودند.

۱۲۵۲- گزینہ ۴ در مورد عصمت پیامبران در کتاب چنین آمده است: عصمت از گناه یعنی تحت تأثیر هوای نفسانی قرار نمی‌گیرند و عصمت از اشتباه مولود نوع بینش آن‌ها است. (عصمت از گناه ناشی از ایمان و تقواست)

۱۲۵۳- گزینہ ۳ یک سری قوانین ثابت در اسلام وجود دارد که با توجه به نیازهای زمان آن، نیازهای ثابت، شکلشان تغییر

می‌کند، مثلاً دفاع یک اصل ثابت است ولی ابزار و وسایل آن در گذشته با ابزار و وسایل پیشرفته‌ی امروز متفاوت است. «توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت»

۱۲۵۴-گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد همه‌ی پیامبران آورنده‌ی یک دین هستند و دین آن‌ها اسلام است. «ان الدین عندالله الاسلام»

۱۲۵۵-گزینه‌ی ۳ عصمت پیامبران در سه مرحله نقش اساسی دارد. (۱) دریافت (۲) توضیح (۳) اجرا؛ اگر پیامبری در مقام توضیح معصوم نباشد، در دین الهی انحراف ایجاد می‌نماید.

۱۲۵۶-گزینه‌ی ۳ پیامبر در صورتی می‌تواند مسئولیت خود را انجام دهد که در درجه‌ی اول تحت تأثیر هوای نفسانی قرار نگیرد، این مرتبه ناشی از ایمان و تقوای پیامبر است.

۱۲۵۷-گزینه‌ی ۴ در اسلام قاعده‌ای وجود دارد که خاصیت انطباق و تحرک دارد و می‌تواند بر همه‌ی قوانین تسلط و نظارت وجود داشته باشد و آن قاعده‌ی «لاضرر و لاضرار فی الاسلام» است.

۱۲۵۸-گزینه‌ی ۱ در احکام اسلامی و قرآن و سنت پیشوایان، معارف و احکام طوری طراحی شده که برای سؤال و نیازهای بنیادین در همه‌ی دوران‌ها راهایی را پیش‌بینی نموده که به صورت علمی و عالمانه به آن سؤالات و نیازها پاسخ دهد.

۱۲۵۹-گزینه‌ی ۳ یکی از راه‌های پاسخ‌گویی به نیازهای زمانه «نیازهای جدید» در چهارچوب قوانین اسلام آن است که به حاکم اسلامی اختیاراتی داده شده که در مواقع لزوم آن را به اجرا درآورد.

۱۲۶۰-گزینه‌ی ۱ از آیه‌ی شریفه چنین استفاده می‌شود که مؤمن و کافر، خود را هدایت یافته می‌پندارند چنانچه در آیه‌ی شریفه یهودیان و مسیحیان به مسلمانان می‌گویند: بیایید دین ما را اختیار کنید تا هدایت یابید، پس مسئله‌ی هدایت یک امر بدیهی و مسلم است و در بخش بعدی آیه‌ی شریفه، حضرت ابراهیم خود را موحد اعلام نموده و لازمه‌ی توحید نفی شرک است.

۱۲۶۱-گزینه‌ی ۴ این قاعده‌ی قرآنی «ما جعل علیکم فی الدین من حرج» نشان می‌دهد که اگر مسلمان یا فردی در جامعه در اجرای یک قانون اسلامی دچار اضطراب شد فقیه می‌تواند دستور دهد آن را به شکل دیگری انجام دهند.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۳ سال ۳

۱۳۰۱-گزینه‌ی ۲ قرآن کریم به علت خصوصیت جاودانه و ابدی که دارد از سایر کتب آسمانی مجزا شده است. جاودانگی تعلیمات پیامبر اکرم (ص) مربوط به جاودانگی سند نبوت ایشان است.

۱۳۰۲-گزینه‌ی ۲ در آیه‌ی شریفه‌ی «و ان کنتم ریب ... فاتوا بسورةٍ مثله» اشاره به تحدی و مبارزه‌طلبی دارد و چون قرآن را هیچ کس نمی‌تواند شکست دهد قرآن کریم در دنباله‌ی آیه می‌فرماید: «لن تفعلوا»

۱۳۰۳-گزینه‌ی ۲ بیرون آوردن دست از گریبان و نورانی شدن آن (ید بیضاء) معجزه‌ی حضرت موسی (ع) است.

۱۳۰۴-گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد که کافر شدن به آیات و یا انکار قرآن کریم علت ورود به جهنم است. جهنمی که هیزم آتش‌بار آن، انسان و سنگ‌های جهنم است.

۱۳۰۵-گزینه‌ی ۳ پیامبران اولی‌العزم دارای دو معجزه بودند: (۱) معجزه‌ی (فعلی) مانند تصرف در طبیعت، عصا مار بزرگ شد. (۲) معجزه از نوع کتاب داشتن، ولی هیچ کدام کتابشان دلیل نبوتشان نبود و معجزه محسوب نمی‌شد به‌جز قرآن کریم.

۱۳۰۶-گزینه‌ی ۱ قرآن کریم معجزه‌ی اصلی برای اثبات نبوت پیامبر اکرم (ص) است.

۱۳۰۷-گزینه‌ی ۴ قرآن کریم به مخالفان قرآن و اسلام می‌گوید: اگر در غیر الهی بودن قرآن شک دارید مانند سوره‌ای از سوره‌های قرآن بیاورید که این عمل قرآن تحدی نام دارد.

۱۳۰۸-گزینه‌ی ۱ به جهت آن که قرآن سند نبوت و حقانیت پیامبر اکرم (ص) در همه‌ی دوران و زمان‌ها است، پیامبر اکرم (ص) مخالفان را به آوردن سوره‌ای مانند سوره‌های قرآن دعوت می‌کند.

۱۳۰۹-گزینه‌ی ۲ معجزه قرآن کریم مناسبت با انسان‌های با فرهنگ است. بدین جهت با توسعه‌ی دانش بشری اعجاز آن روزبه‌روز آشکارتر می‌شود.

۱۳۱۰-گزینه‌ی ۲ معجزاتی که پیامبران به اذن خدا انجام می‌دهند، قرآن آن را «آیت» می‌گوید و این معجزه‌ها با ولایت معنوی آن‌ها صورت می‌گیرد و عمل آنان در طول اراده‌ی الهی است.

۱۳۱۱-گزینه‌ی ۳ زیبایی لفظی قرآن کریم که مربوط به فصاحت و بلاغت قرآن کریم است همگان و حتی مخالفان قرآن را تحت تأثیر قرار داد و این زیبایی موجب شد سران مکه افرادی را مأمور کردند که نگذارند مردم آیات قرآن را بشنوند.

۱۳۱۲-گزینه‌ی ۱ زیبایی لفظی مربوط به فصاحت و بلاغت قرآن، موجب شد همه‌ی انسان‌ها و حتی مخالفان قرآن به آن توجه نمایند.

۱۳۱۳-گزینه‌ی ۴ این که حافظ می‌گوید: (نگار من که به مکتب ... اشاره به اُمّی بودن پیامبر اکرم (ص) دارد و آیه‌ی شریفه‌ی «ولا تخطفه بیمینک ...» مؤید آن است.

۱۳۱۴- گزینه ۳ در آیهی شریفه آنجا که می‌فرماید: «و لوکان من غیرالله لوجدوا فیه اختلافاً کثیراً» بیانگر انسجام و وحدت درونی آیات در عین نزول تدریجی است. زیرا همه‌ی آیات ریشه‌ی توحید دارند.

۱۳۱۵- گزینه ۳ قرآن از وجود جاذبه میان ستارگان و نرسیدن ماه و خورشید به یکدیگر ... خبر می‌دهد این امور اشاره به اعجاز محتوایی قرآن و ذکر نکات علمی آن است و این امور را ناشی از تقدیرات الهی می‌داند.

۱۳۱۶- گزینه ۳ جامعیت و همه‌جانبه بودن قرآن، تازگی و شادابی دائمی قرآن، تبعیت نکردن قرآن از فرهنگ زمان خود همگی اشاره به نشانه‌ی محتوایی و معنایی قرآن کریم است اما اُمّی بودن پیامبر اکرم (ص) جزء آن نیست.

۱۳۱۷- گزینه ۱ این که در قرآن کریم می‌فرماید: «اگر قرآن از غیر خدا بود در آن اختلاف زیادی می‌بود» علت اساسی آن در سال ۴ درس ۲ گفته است: توحیدی بودن آیات بر تمام قرآن سایه افکنده و مانند روحی در پیکره‌ی آن است. بنابراین عدم تعارض آیات با یکدیگر به علت توحیدی بودن آیات است.

۱۳۱۸- گزینه ۲ این که قرآن در هر زمان افق جدیدی از حکمت و معرفت را به روی جویندگان حقیقت می‌گشاید مربوط به بخش محتوایی و معنایی قرآن و تازگی و شادابی آن است.

۱۳۱۹- گزینه ۱ بیت حافظ با آیهی شریفه‌ی «و ما کنت تتلو و لا تخطه بيمينک ...» تناسب معنایی دارد.

۱۳۲۰- گزینه ۴ با توجه به مرسوم نبودن علم‌آموزی در حجاز، قرآن می‌تواند مردم را به خداشناسی و معاد و انسان‌شناسی دعوت نماید. نشانه‌ی جامعیت و همه‌جانبه بودن قرآن است.

۱۳۲۱- گزینه ۱ آیهی شریفه‌ی «بلی قادرین ان تُسوی» اشاره به چند اصل مهم دارد: ۱) امکان معاد و نامحدود بودن قدرت خداوند ۲- اشاره به معاد جسمانی «ان تُسوی بنانه» ایجاد اثر انگشت دست ۳) ایجاد اثر انگشت انسان‌ها اشاره به اعجاز محتوایی و معنایی قرآن است.

۱۳۲۲- گزینه ۲ تست ترکیبی سال ۲ درس ۱ آیهی شریفه‌ی «تحسبها جامدة و هی تَمُرُّ مَرَّ سحاب» اشاره به اعجاز محتوایی قرآن کریم دارد و از سوی دیگر اشاره به اعجاز علمی و نکات بی‌سابقه‌ی قرآن و حرکت کوه‌ها دارد.

۱۳۲۳- گزینه ۲ خبر از زوجیت گیاهان و همه‌ی موجودات (غیر خدا) اشاره به اعجاز محتوایی قرآن و ذکر نکات علمی بی‌سابقه دارد.

۱۳۲۴- گزینه ۳ طرح عدالت‌خواهی و علم‌دوستی در فضای جاهلیت آن روز بالاترین اعجاز محتوایی قرآن در جنبه‌ی تأثیرناپذیری از فرهنگ زمانه است.

۱۳۲۵- گزینه ۴ طرح موضوعاتی مانند حقوق برابر انسان‌ها و درخشندگی قرآن به‌ترتیب مربوط به تبعیت نکردن از فرهنگ و عقاید زمانه- تازگی و شادابی دائمی قرآن کریم است.

۱۳۲۶- گزینه ۴ آیهی شریفه‌ی «ما کنت تتلوا من قبله من کتاب» اشاره به اُمّی بودن یعنی نزدکسی درس نخواندن پیامبر اکرم (ص) است.

۱۳۲۷- گزینه ۴ اگر قرآن از بار مثبت و منفی الکترون متضاد اشیا خبر دهد اشاره به زوجیت موجودات و جنبه‌ی محتوایی قرآن کریم و ذکر نکات علمی بی‌سابقه‌ی آن دارد.

۱۳۲۸- گزینه ۲ این که گفته شده «قرآن کتاب دیروز، امروز و فرداهای انسان‌هاست» مربوط به جنبه‌ی محتوایی، شادابی و تازگی دائمی آن است.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۴ سال ۳

۱۳۷۸- گزینه ۳ یکی از قلمروهای رسالت پیامبر اکرم (ص) و امامان معصوم، توضیح و تبیین تعالیم دین است که به آن «مرجعیت دینی» گویند و از آنجا که قرآن کریم کلیات معارف الهی را بازگو نموده جزئیات و شیوه‌ی عمل کردن را به پیامبر و امام واگذار نموده تا راهگشای علمی و عملی مردم باشند.

۱۳۷۹- گزینه ۲ پیامبر اکرم (ص) تنها رساننده‌ی وحی نیست بلکه دو وظیفه‌ی مهم نیز به عهده دارند: ۱) تعلیم و تبیین قرآن کریم که به آن «مرجعیت دینی» گویند ۲) اجرای قوانین اسلام که آن را «ولایت ظاهری» گویند.

۱۳۸۰- گزینه ۴ دریافت و ابلاغ وحی، مرجعیت دینی و ولایت ظاهری (و ولایت معنوی) از جمله رسالت‌های پیامبر اکرم (ص) است اما گزینه‌ی ۴ جزء رسالت‌های پیامبر اکرم (ص) نیست.

۱۳۸۱- گزینه ۲ این که امام باقر (ع) فرمودند: بنای اسلام بر پنج پایه است، نماز، روزه و ... و هیچ کدام به پایه‌ی ولایت نمی‌رسد بدین جهت است که قرآن کلیات معارف و حقایق الهی را فرموده است اما جزئیات و شیوه‌ی عمل را به پیامبر و امام واگذار نموده است.

۱۳۸۲- گزینه ۱ قوانین اسلام دارای دو بخش مهم است: ۱) بخش اول مربوط به توضیح و تعلیم، تعالیم دین است. ۲) و دوم بخش مربوط به اجرا و پیاده کردن قوانین و احکام الهی در جامعه است، بخش اجرایی آن مربوط به ولایت ظاهری و ولایت پیامبر و امام است.

به طاغوت محسوب می‌شود و انجام آن بر فرد مسلمان یا مسلمانان حرام است.

۱۳۹۵-گزینہی ۱ با دقت در ماهیت و کیفیت احکام شرع (مانند حفظ استقلال جامعه، گرفتن خمس و زکات) بدون تشکیل حکومت اسلامی ممکن نخواهد بود.

۱۳۹۶-گزینہی ۱ از کلمه‌ی «رُسُلنا» استفاده می‌شود که خداوند حجت ظاهری خود را که همان پیامبران هستند با هدایت ویژه (تشریعی) که همان کتاب الهی است برای ایجاد عدالت اجتماعی «لیقوم الناس بالقسط» فرستاده است.

۱۳۹۷-گزینہی ۲ از سخن امام باقر می‌توان چنین برداشت نمود که اجرای قوانین الهی از طریق ولایت در جامعه قابل تحقق است.

۱۳۹۸-گزینہی ۱ پیامبر اکرم (ص) محل حکومت و رهبری خود را در مسجد مدینه قرار داد و همه‌ی ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی را به عهده گرفتند.

۱۳۹۹-گزینہی ۳ از آیه‌ی شریفه‌ی «فلذلک فادع و استقم ...» استفاده می‌شود. هدف از استقامت و عدم پیروی از هواهای نفسانی مردم و ایمان به کتاب‌های آسمانی ایجاد عدالت اجتماعی است.

۱۴۰۰-گزینہی ۴ علی (ع) می‌گوید: من از کودکی تحت تربیت پیامبر اکرم (ص) درآمدم و از هدایت‌های معنوی ایشان بهره‌مند شدم. «همان که فرمودند: پیامبر (ص) در گوش من چیزی فرمودند: که هزار باب علم ... برایم باز شد.»

۱۴۰۱-گزینہی ۴ مؤمنانی که با ایمان و عمل، استعداد و لیاقت هدایت معنوی را در خود ایجاد کنند قادر خواهند بود که نقش عظیم هدایت معنوی که خداوند به عهده‌ی پیامبر (ص) نهاده است را درک کنند.

۱۴۰۲-گزینہی ۴ اسلام در کنار دعوت به عبادت، چگونه با سایر جوامع روابط داشتن را حکم صادر کرده که بیانگر تنظیم روابط سیاسی اجتماعی و حکومت و رهبری جامعه در راستای جامعیت دین اسلام است.

۱۴۰۳-گزینہی ۴ آیه‌ی شریفه‌ی «قل اطیعواالله و الرسول فان تَوَلَّوْا فان الله لا یحب الکافرین» با آیه‌ی شریفه‌ی «ولن یجعل الله للکافرین علی المومنین سبیلاً» تناسب معنایی دارد زیرا روی گرداندن از خداوند موجب کافر شدن است و کافران را هیچ‌گاه خداوند بر مؤمنان مسلط نمی‌گرداند.

۱۴۰۴-گزینہی ۱ این که علی (ع) فرمودند: «پیامبر اکرم (ص) هزار باب علم برایم گشود و از آن هزار باب ...» این مسئله نشان می‌دهد، آموزش باطنی و معنوی مؤمنان با ولایت معنوی صورت می‌پذیرد.

۱۴۰۵-گزینہی ۴ این که پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع) در قیامت و در دنیا می‌توانند بر اعمال انسان‌ها گواهی دهند

۱۳۸۳-گزینہی ۴ از آیه‌ی شریفه استنباط می‌گردد که شرط خروج از ظلمات، گمراهی‌ها و قرار گرفتن در جاده‌ی نور و هدایت پذیرش ولایت الهی است.

۱۳۸۴-گزینہی ۴ از دیدگاه امام خمینی (ره) هر نظام سیاسی غیر اسلامی شرک آمیز است زیرا حاکمش طاغوت است یعنی فرمان و دستور و قوانین او از سوی خداوند نیست (و یا از قرآن و سنت گرفته نشده است)

۱۳۸۵-گزینہی ۲ اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق **آیات الهی**، سیره و سنت پیامبر اکرم (ص) است زیرا مرجعیت دینی (و تعلیم و تبیین تعالیم دین) در درجه‌ی اول از سوی ایشان مشخص شده است.

۱۳۸۶-گزینہی ۲ اولین و برترین کاتب و حافظ علی (ع) است و تنظیم‌کننده‌ی آیات قرآن خود پیامبر اکرم (ص) بودند.

۱۳۸۷-گزینہی ۳ از دیدگاه امام خمینی چون هر نظام غیراسلامی طاغوت است مسلمانان موظف‌اند آثار شرک را از آن جامعه دور کنند و این تفکر نشانه‌ی نفی طاغوت است.

۱۳۸۸-گزینہی ۳ سخن علی علیه‌السلام در مورد باز شدن هزار باب علم از سوی پیامبر اکرم (ص) بیانگر هدایت معنوی علی (ع) است که با ولایت معنوی پیامبر اکرم (ص) صورت می‌گیرد.

۱۳۸۹-گزینہی ۴ تفسیر و تبیین احکام دین مربوط به **مرجعیت دینی** پیامبر اکرم (ص) است و بعد از رحلت پیامبر اکرم (ص) استمرار دارد و به امام معصوم (ع) می‌رسد و عامل وساطت در فیض‌رسانی، **ولایت معنوی** است.

۱۳۹۰-گزینہی ۴ ولایت معنوی مخصوص پیامبر (ص) و امامان (ع) است و آنان واسطه‌ی فیض از خالق به مخلوق‌اند. برخوردار از این موهبت بستگی به ایمان و عمل (صالح) آن‌ها دارد.

۱۳۹۱-گزینہی ۱ اگر پیروی ما به قوانین الهی و فرمان‌های خداوند بازگشت نماید این اطاعت‌ها لازم و واجب و ضروری است و آیه‌ی شریفه‌ی «اطیعواالله و اطیعواالرسول ...» مؤید آن است. زیرا واوها، واو عطف است.

۱۳۹۲-گزینہی ۳ یکی از اهداف مهم بزرگ اسلامی (و انبیاء) ولایت و سرپرستی جامعه برای اجرای قوانین الهی (یعنی ایجاد عدالت اجتماعی است) و این عمل انبیاء بدون تشکیل حکومت اسلامی ممکن نیست.

۱۳۹۳-گزینہی ۲ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد تسلط بیگانگان بر مسلمانان از هر راهی حرام و باطل است و یکی از راه‌های جلوگیری از عدم تسلط آنان تشکیل حکومت اسلامی به رهبری حاکم الهی است که مانع این تسلط شود.

۱۳۹۴-گزینہی ۳ اگر مسلمانان به قوانین و فرامینی مراجعه کنند که از قرآن نشأت نگرفته باشد این مراجعه، مراجعه

به واسطه‌ی قدرت ولایت معنوی است که این ولایت در طول اراده و قضای الهی است.

۱۴۰۶- گزینه‌ی ۲ ولایت معنوی رابطه‌ی خاص خداوند با پیامبر اکرم و امامان (ع) است و نشان‌دهنده‌ی نقش عظیم هدایت انسان‌ها است که بر عهده‌ی آنان است.

۱۴۰۷- گزینه‌ی ۲ ولایت خداوند بر موجودات بدین معناست که با قوانینی که بر عالم حاکم نموده آن را هدایت می‌کند چون به آن‌ها محبت و رحمت دارد.

۱۴۰۸- گزینه‌ی ۲ کافر شدن بر دو قسم است: ۱- کافر شدن (ممدوح) قابل ارزش، انکار دستورات طاغوت‌ها ۲- کافر شدن (مذموم) و نکوهش شده است چنانچه کسی دستورات خدا را انکار نماید. بنابراین آیه‌ی شریفه‌ی «و قد امروا ان یکفروا به» **۱۴۰۹- گزینه‌ی ۱** از آیه‌ی شریفه استفاده می‌شود یکی از هدف‌های ارسال رسال، دریافت و ابلاغ وحی و تعلیم کتاب الهی، مرجعیت دینی پیامبر و رهبران دینی است.

درس ۵

۱۴۷۵- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۶۶/ طبق حدیث جابر جانشینان پیامبر (ص)، علی (ع) و ۱۱ فرزند ایشان هستند که به اولی‌الامر معروفند و باید اطاعت شوند.

۱۴۷۶- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۶۸/ ترجمه‌ی حدیث: امام علی (ع) برای پیامبر مانند هارون برای موسی بود که موسی به خدا گفت: هارون را برادر و شریک و جانشین من قرار بده.

۱۴۷۷- گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۶۱/ به مرگ جاهلی مرده است یعنی «انقلابتم علی عقابکم» به معنی بازگشت به زمان قبل (جاهلیت) است.

۱۴۷۸- گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۶۷/ معنی «ثقلین»: قرآن کریم و امامان (سیزده معصوم عترت پیامبر) است.

۱۴۷۹- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۵۳/ یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم، جامعه‌ای بر پایه‌ی عدل داشته باشند که با اجرای احکام اسلام اداره شود.

۱۴۸۰- گزینه‌ی ۴ از نشانه‌های ایمان به مبدأ و معاد آن است که در اختلافات به حکم خدا و پیامبر رجوع کنیم و این اوج توحید عملی فردی است.

۱۴۸۱- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۶۲/ معرفی حضرت علی (ع) در روز انذار که پیامبر (ص) ایشان را برادر و وصی و جانشین خود نامید.

۱۴۸۲- گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۶۹/ رسالتی که خدا بر پیامبر واجب کرده است. معرفی امام علی (ع) به منزله‌ی جانشین خود است و این اتفاق در غدیر خم افتاد.

۱۴۸۳- گزینه‌ی ۱ در روز انذار جمعی از خویشاوندان خود را دعوت کردند و فرمودند: علی، جانشین من، وصی و برادر من است.

۱۴۸۴- گزینه‌ی ۴ یکی از نتایج آیات و احادیث تعیین امامت است که حضرت فاطمه (س) گرچه عهده‌دار امامت نمی‌باشد ولی علم و عصمت کامل را دارند و پیروی از ایشان واجب است.

۱۴۸۵- گزینه‌ی ۲ درباره‌ی آیه‌ی ولایت صفحه‌ی ۶۳ است که قرآن امام علی (ع) را امام پس از پیامبر قرار داده و ابلاغ این مسأله توسط پیامبر صورت گرفته.

۱۴۸۶- گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۶۷/ پیامبر اکرم (ص) فرمودند دو چیز گرانبها (قرآن و امامان) هستند که هیچ‌وقت از هم جدا نمی‌شوند مگر در کوثر.

۱۴۸۷- گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۷۰/ در حدیث غدیر آمده است که پیامبر (ص) در روز عید غدیر و در منطقه‌ی غدیر خم به همه‌ی مردم گفت: اگر من ولی و سرپرست شما هستم از این به بعد علی (ع) ولی و سرپرست شماست، از او اطاعت کنید.

۱۴۸۸- گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۶۰/ این آیه مربوط به امامت پس از پیامبر (ص) هست که خداوند امام علی (ع) را برای جانشینی پیامبر انتخاب کرد و این حادثه در هنگام نماز رخ داد که علی (ع) انگشت خود را به فقیری اهدا نمود.

۱۴۸۹- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۶۷/ طبق حدیث ثقلین به دلیل عصمت قرآن کریم و اهل بیت پیامبر هر کسی به آن دو تمسک جوید برایش گمراهی بی‌معنا است.

۱۴۹۰- گزینه‌ی ۴ صفحه‌ی ۷۰/ تعیین امامت و جانشینی پیامبر فقط بر عهده‌ی خداوند است چون او می‌داند چه کسی دارای علم و عصمت کامل است. (الله اعلم حیث یجعل رسالتہ)

۱۴۹۱- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۴۴/ آیه‌ی شریفه‌ی تطهیر معمولاً به ۱۳ نفر از اهل بیت پیامبر اطلاق می‌شود، اما اختصاص به ۴ نفر از اهل بیت پیامبر دارد.

۱۴۹۲- گزینه‌ی ۲ پس از اعلام جانشینی حضرت علی (ع) در غدیر خم، صد و ده نفر از یاران حضرت محمد (ص) آن را نقل کردند.

۱۴۹۳- گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۶۰ و ۶۲/ خداوند به پیامبر فرمود: علی (ع) را جانشین خود قرار بده و اگر این امر را انجام ندادی مردم به درستی هدایت نمی‌شوند.

۱۴۹۴- گزینه‌ی ۴ سه گزینه‌ی دیگر مفهوم حدیث را می‌رساند که به معنی پیوند قوی قرآن و اهل بیت و عدم گمراهی کسی که به آن دو تمسک جوید است.

۱۴۹۵- گزینه‌ی ۳ همه‌ی حوادث عقیدتی، عملی، فردی، اقتصادی و سیاسی بعد از رحلت پیامبر اکرم با مرجعیت دینی و ولایت ظاهری امام معصوم صورت می‌پذیرد.

۱۴۹۶-گزینه‌ی ۳ در زمان غیبت انسان‌هایی که قلب و جان خود را لایق پذیرش ولایت معنوی نموده‌اند، از هدایت معنوی امامان معصوم برخوردار می‌شوند.

۱۴۹۷-گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۶۳/آیه‌ی ولایت؛ در یکی از روزها نزدیک ظهر فرشته‌ی وحی نازل شد و به پیامبر ابلاغ نمود کسی که به خدا ایمان دارد و نماز را برپا می‌دارد و در رکوع صدقه می‌دهد، او ولی و جانشین توست.

۱۴۹۸-گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۵۹/آیه‌ی نساء ۵۹، که در آن از «اولی الامر» نام برده شده که منظور از اولی الامر علی (ع) و ۱۱ فرزند ایشان است..

۱۴۹۹-گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۷۰/تعیین جانشین رسول خدا، با خود خداوند است و او با علم بی‌پایان خود جانشین پیامبر را تعیین می‌کند و پیامبر آن را ابلاغ می‌نماید.

درس ۶

۱۵۲۲-گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۷۵/در کل شیعه به معنی پیرو و یار و طرفدار است. (صفحه‌ی ۷۶) ولی در این آیه‌ی مبارکه مقصود پیروی حضرت ابراهیم از نوح است.

۱۵۲۳-گزینه‌ی ۱ حضرت محمد (ص) در اکثر اوقات امام علی (ع) را در ایمان و عمل بی‌نظیر و معصوم از گناه به مردم معرفی می‌کردند تا مانع سرگردانی و گمراهی مردم شوند.

۱۵۲۴-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۷۷/تحولات فرهنگی به صورت امری تدریجی در جامعه رخ می‌دهد و تبدیل فرهنگ جاهلی به فرهنگ و ارزش‌های اسلامی ناگهانی صورت نمی‌گیرد و نیازمند برنامه‌ی مستمر و مداوم است.

۱۵۲۵-گزینه‌ی ۴ صفحه‌ی ۷۶/از معنا و مفهوم این آیه‌ی مبارکه دریافت می‌شود که امام علی (ع) و کسانی که از او پیروی می‌کنند اهل نجاتند.

۱۵۲۶-گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۷۸/در هر فرصتی که پیش می‌آمد پیامبر اکرم (ص) فضایل اخلاقی امام علی (ع) را برای مردم بازگو می‌کردند تا دل‌ها را آماده برای پذیرش امامت ایشان کنند و میان عرب و غیر عرب تفاوتی قائل نشود.

۱۵۲۷-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۷۹/پیامبر اکرم با ولایت معنوی، هدایت معنوی را اعمال می‌نماید.

۱۵۲۸-گزینه‌ی ۴ صفحه‌ی ۷۷/در زمان جاهلیت، بزرگی و شرافت تنها مخصوص بزرگان و رؤسا بود ولی رسول خدا (ص) با این افکار جاهلی مقابله کردند و سعی در شکستن ابهت این گونه اعتبارهای توخالی را داشتند.

۱۵۲۹-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۷۷/در زمان جاهلیت، میان افکار و فرمان پیامبر اکرم (ص) و بزرگان قوم‌ها تفاوت چندانی قائل نمی‌شدند و قرآن کریم در این موضوع به مردم هشدار داد که میان فرمان پیامبر (ص) و بزرگان تفاوت قائل شوند.

۱۵۳۰-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۷۸/پیامبر اکرم (ص) در هر فرصتی فضایل و جایگاه حضرت علی (ع) و اهل بیت را برای مردم بازگو می‌کردند تا با رهبری علی (ع) میان عرب و غیر عرب تفاوت قائل نشوند و مردم را به تعقل و عدالت و بندگی خدا دعوت می‌کردند.

۱۵۳۱-گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۷۹/پیامبر اکرم فرمودند: دروغ می‌گویند کسی که مرا دوست دارد ولی به تو (علی) کینه‌ورزی می‌کند مگر کسی می‌تواند وارد شهری شود ولی از در آن عبور نکند که حدیث چنین مفهومی را می‌رساند.

۱۵۳۲-گزینه‌ی ۲ به علت آن که علی (ع) در علم خود معصوم است و با دانش الهی خود در تمام زمینه‌های احکام و معارف دینی احاطه دارد، بر همه‌ی مردم واجب است مطابق نظر ایشان عمل کنند تا به حقیقت برسند.

۱۵۳۳-گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۷۹/بدین علت پیامبر اکرم (ص) در هر فرصتی که پیش می‌آمد امام علی (ع) را به مردم می‌شناساندند تا با تکیه بر دانش الهی خود مردم را در زمینه‌ی احکام و معارف دین هدایت کنند.

۱۵۳۴-گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۷۹/حضرت علی (ع) در علم خود معصوم هستند و گر نه پیامبر (ص) نمی‌فرمودند که همه باید به ایشان مراجعه کنند و ثانیاً بر مردم واجب است از علم ایشان اطاعت کنند چون اطاعت از علی (ع) اطاعت از پیامبر است.

۱۵۳۵-گزینه‌ی ۴ صفحه‌ی ۸۱/شناخت جایگاه شیعه در تاریخ اسلام و تبیین علمی و تاریخی حقانیت آن نباید ما را از مسئله‌ی مهم و حیاتی، یعنی حفظ وحدت مسلمانان و تلاش برای سربلندی، عزت و استقلال غافل کند.

۱۵۳۶-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۵۱/خدا و پیامبر (ص) و معاد و قرآن زمینه‌ساز وحدت بین مسلمانان جهان است.

۱۵۳۷-گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۸۲/بنابر، این حدیث پیامبر، باید خود را از سایر مسلمانان دور ندانیم و برای پیروزی و عزت و سربلندی مسلمانان جهان تلاش کنیم.

۱۵۳۸-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۸۱/امام خمینی: بر فرهنگ اسلام تکیه زده و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه نمایید و روی پای خودتان بایستید.

۱۵۳۹-گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۸۳/در صورتی فرد می‌تواند بگوید که من شیعه هستم که این گفته با علم و عمل توأم باشد و بدین واسطه سبب علاقمندی مردم به پیامبر و عترت شود.

۱۵۴۰-گزینه‌ی ۴ صفحه‌ی ۸۲/دفاع منطقی از اعتقادات نه تنها سبب تفرقه و جدایی نمی‌شود بلکه سبب نزدیک شدن دل‌های مردم جهان می‌شود.

۱۵۴۱- گزینه ۳ صفحه ۸۲ / حفظ همبستگی مسلمانان و وحدت میان مسلمانان بیش‌تر در اهانت نکردن به مقدسات سایر ادیان الهی است.

۱۵۴۲- گزینه ۲ صفحه ۶۷ / طبق حدیث ثقلین این جمله «علی مع القرآن و...» از عدم جدایی قرآن و علی (ع) و اهل بیت است و این آرایه‌ی عکس در این کلام پیامبر (ص) نشان دهنده‌ی همراه بودن قرآن و علی (ع) است.

۱۵۴۳- گزینه ۳ صفحه ۸۲ / باید با روش درست از مظلومان نقاط جهان دفاع کنیم تا مسلمان واقعی از نظر پیامبر اکرم (ص) باشیم.

۱۵۴۴- گزینه ۲ / گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ گرچه از لحاظ معنایی درست‌اند، همگی حدیث هستند و مصداق آیه تنها گزینه ۲ (ع) می‌باشد.

۱۵۴۵- گزینه ۲ / همه تمجیدهای پیامبر (ص) از علی (ع) مربوط به عمل و ایمان بی‌نظیر حضرت علی (ع) است و علت دیگر آن معصومیت ایشان از گناه و خطا می‌باشد.

۱۵۴۶- گزینه ۳ صفحه ۷۶ / جابر ابن عبدالله انصاری می‌گوید: «رسول خدا فرمود: این مرد و کسانی که از او پیروی کنند، رستگارانند و در روز قیامت، اهل نجات‌اند. سپس فرمود: این مرد اولین ایمان آورنده به خدا، وفادارترین...» در این هنگام آیه «اولئک هم خیر البریه...» نازل شد.

۱۵۴۷- گزینه ۴ صفحه ۸۰ / با شهادت امیرالمؤمنین علی (ع) و روی کار آمدن بنی‌امیه و بنی‌عباس، امید مظلومان تباه شد.

۱۵۴۸- گزینه ۱ صفحه ۷۷ / هنگام نزول آیه‌ی شریفه‌ی «إِنَّ الذِّینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...» پیامبر فرمودند: این مرد (علی (ع)) اولین ایمان آورنده به خدا و وفادارترین شما در پیمان با خدا و راسخ‌ترین شما در انجام فرمان خدا است.

درس ۷

۱۵۹۳- گزینه ۳ صفحه ۶۷ و ۷۰ و ۸۸ / بر اساس اراده‌ی خداوندی و در نگاه به این موضوع که نظام حکومت اسلامی بر مبنای امامت طراحی شده بود خداوند اراده کردند که امام علی (ع) و پس از ایشان ۱۱ فرزند ایشان به مقام امامت برسند و ثانیاً پیامبر برای راهنمایی مردم قرآن و عترت را در جهان باقی گذاشتند.

۱۵۹۴- گزینه ۲ صفحه ۹۲ / پس از درگذشت رسول اکرم (ص) جاهلیت در لباس جدیدی وارد زندگی اجتماعی مسلمانان شد و با منزوی شدن شخصیت‌های با تقوا، طالبان قدرت و ثروت منزلت گرفتند و کاخ‌های مجلل ساختند.

۱۵۹۵- گزینه ۱ صفحه ۹۱ / اگر الگوهای جامعه صاحب کمالات باشد جامعه هم صاحب کمالات می‌شود و اگر صاحب زشتی‌ها و کاستی‌ها باشد، جامعه هم از آن‌ها دنباله‌روی می‌کند.

۱۵۹۶- گزینه ۳ صفحه ۹۰ / مهم‌تر از همه این که مردم و محققان از یک منبع مهم هدایت بی‌بهره می‌ماندند.

۱۵۹۷- گزینه ۲ / پس از سقوط بنی‌امیه در زمان امام صادق (ع) رهبری شیعیان بر عهده‌ی بنی‌عباس افتاد. آنان با روش وصل کردن خودشان به ائمه‌ی اطهار بالا آمدند.

۱۵۹۸- گزینه ۱ / طبق مفهوم این درس بنی‌عباس و بنی‌امیه در صدد دور کردن مردم از کرامت‌های انسانی به هر شکلی و وصل کردن آنان به تجمل‌گرایی بودند و هر دو خلافت عدل نبوی را به سلطنت قیصری و کسرایی تبدیل کردند.

۱۵۹۹- گزینه ۱ / علی (ع) نحوه‌ی عمل مسلمانان را پس از رحلت مشاهده کرد و با روشن‌بینی و درک عمیقی که از نتایج رفتارها و وقایع داشت عاقبت جامعه‌ی اسلامی را پیش‌بینی می‌کرد و از عاقبت رفتار مسلمانان آن‌ها را بیم می‌داد و نتیجه‌اش این شد که مردم و حاکمان در اختلافات و پراکندگی متحد شدند و تصور کردند که خود راهنمای قرآن‌اند.

۱۶۰۰- گزینه ۱ / صفحه ۹۰ / گروهی از اهل کتاب (یهودی و مسیحی) مانند «کعب الاحبار» که ظاهراً مسلمان شده بودند از موقعیت و شرایط برکناری امامان معصوم استفاده کردند و به تفسیر آیات قرآن کریم و احادیث پیامبر به نفع خود و قدرتمندان، پرداختند.

۱۶۰۱- گزینه ۱ / صفحه ۹۰ / آنان به اندیشه‌هایی میدان می‌دادند که به قدرت آنان کمک می‌کرد و مردم را مطیع آنان می‌گرداند و برخی از دنیادوستان برای نزدیکی به حاکمان، احادیث پیامبر اکرم (ص) را جعل می‌کردند.

۱۶۰۲- گزینه ۳ صفحه ۹۰ / وقتی نگذاشتند احادیث پیامبر اکرم (ص) را بنویسند، تشخیص درست از نادرست احادیث سلب شد اما به قرآن دسترسی داشتند.

۱۶۰۳- گزینه ۱ / صفحه ۸۹ / بنی‌عباس روش سلطنتی بنی‌امیه را ادامه دادند و در ظلم و ستم به اهل بیت از چیزی فروگذار نکردند و اگر دو میراث گرانمای قرآن و اهل بیت ایشان نبود دیگر نامی از اسلام و دین حضرت محمد (ص) باقی نمی‌ماند.

۱۶۰۴- گزینه ۴ صفحه ۸۸ / امامان معصوم چون فاقد قدرت و امکانات لازم بودند با وجود حضور در جامعه نتوانستند به ایفای همه جانبه‌ی مسئولیت‌های خود بپردازند.

۱۶۰۵- گزینه ۱ / صفحه ۸۸ / پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) حوادثی رخ داد که رهبری امت را که پیامبر برنامه‌ریزی کرده بودند از مسیر امامت خارج کرد، ایشان در سال یازدهم هجری وفات کردند.

۱۶۰۶- گزینه ۳ صفحه ۸۸ / پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) معاویه به نام جانشین پیامبر اکرم روی کار آمد و حکومت اسلامی را به سلطنت کسرایی و قیصری تبدیل نمود.

۱۶۰۷- گزینہ ۳ صفحہ ۸۵ / طبق مفهوم آیہ می فرماید: برای نجات یافتن در این دنیا عاقبت پیشینیان را ببینیم و درس بیازماییم.

۱۶۰۸- گزینہ ۲ صفحہ ۸۷ / امام علی (ع) فرمودند: وضع به جایی می‌رسد که اگر کسی دادخواهی و یا یاری طلب کند باید پیش همان ظالمان برود.

۱۶۰۹- گزینہ ۳ صفحہ ۹۲ / اول صفحه آمده است که: پیامبر اکرم حکومتش را بر پایه‌ی برابری و مساوات بنا کرد و اعلام کرد همه‌ی انسان‌ها از یک مرد و زن آفریده شده‌اند و ملاک کرامت و گرامی بودن، تقوا است.

۱۶۱۰- گزینہ ۴ صفحہ ۸۸ / معاویه پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) در سال چهلیم هجری حکومت را در دست گرفته و خلافت رسول اکرم (ص) را به سلطنت تبدیل می‌کرد.

۱۶۱۱- گزینہ ۱ صفحہ ۸۹ / ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) باعث شد جاعلان حدیث بر اساس اغراض شخصی به جعل یا تحریف احادیث پردازند.

۱۶۱۲- گزینہ ۳ صفحہ ۸۹ / بعد از معاویه پسرش یزید خلافت را به دست گرفت و از هیچ کار زشت و ناپسندی ایا نداشت، چنین شخصی نوه‌ی گرامی پیامبر (ص) امام حسین (ع) و یارانش را با چنان وضع هولناکی به شهادت رساند.

۱۶۱۳- گزینہ ۳ صفحہ ۸۵ / از ترجمه و پیام آیہ مبارکه مستفاد می‌شود که قرآن کریم دستور داده تا سرگذشت و عاقبت پیشینیان را ببینیم تا گرفتار مشکلات دنیوی نشویم و جامعه محفوظ بماند.

۱۶۱۴- گزینہ ۳ علی (ع) پس از رحلت پیامبر اکرم سرنوشت جامعه‌ی اسلامی را پیش‌بینی می‌کرد لذا در سخنرانی‌های مختلف نسبت به عاقبت رفتارشان بیم می‌داد که به زودی زمانی فرا خواهد رسید که پوشیده‌تر از حق و آشکارتر از باطل چیزی نباشد و کالایی کم‌بهار از قرآن نیست و «...» و این همان مصداق آیہ شریفه‌ی: «ان قلبتم علی اعقابکم ...» است.

درس ۸

۱۶۶۴- گزینہ ۱ کلمه‌ی (قربی) اختصاص به ۴ نفر از اهل بیت پیامبر دارد که دوستی و محبت آن‌ها چراغ هدایتی است در گمراهی‌ها. (کلمه‌ی قربی معمولاً به ۱۳ نفر از خاندان پیامبر نیز اطلاق می‌شود اما چون در متن تست گفته شد «مقصود خاص خداوند» لذا گزینہ ۱ صحیح است).

۱۶۶۵- گزینہ ۱ صفحہ ۹۷ / طبق فرموده‌ی امام علی (ع) در صورتی می‌توانید راه رستگاری را تشخیص دهید که ابتدا رهاکنندگان و پشت کنندگان به صراط مستقیم را شناسایی نمایید.

۱۶۶۶- گزینہ ۴ صفحہ ۱۰۱ / کتب اربعه عبارت است از: کافی و تهذیب و استبصار و من لایحضره الفقیه

۱۶۶۷- گزینہ ۴ صفحہ ۱۰۵ / از شدت اختناق ایشان دست از مبارزه برنداشتند و آن را در قالب تقیه ادامه دادند.

۱۶۶۸- گزینہ ۲ صفحہ ۱۰۴ / در اثر فعالیت‌های امام سجاد (ع) و در دوران امام باقر، زمان معرفی اسلام اصیل فرا رسید.

۱۶۶۹- گزینہ ۱ صفحہ ۱۰۴ / امامان بزرگوار در تلاش بودند که مبارزه با دشمنان را در قالب تقیه ببرند و در آخر کم‌تر ضربه بخورند و بیش‌تر ضربه بزنند، از جمله این که یاران ایشان را حاکمان شناسایی نکنند و به شهادت نرسانند.

۱۶۷۰- گزینہ ۴ صفحہ ۹۸ / تلاش ائمه سبب شد تا چهره‌ی اسلام راستین که بر اساس توحید، عدل و امامت استوار است و متناسب با شرایط زمان به نیازهای انسان‌ها پاسخ می‌دهد، باقی بماند.

۱۶۷۱- گزینہ ۲ صفحہ ۹۷ / از مفهوم سخنان امام علی (ع) می‌توان درک کرد که ایشان مردم را آگاه کردند تا مردم حاکمان غیر قانونی را تأیید نکنند و عاقبت دل بستن به آنان را گوش زد کردند.

۱۶۷۲- گزینہ ۲ صفحہ ۱۰۱ / ائمه اطهار (ع) با تربیت شخصیت‌های اسلامی تلاش کردند اندیشه‌های اسلام راستین را در عالم گسترش دهند و آرمان‌های متعالی اسلام را حفظ کنند.

۱۶۷۳- گزینہ ۲ اکثر پیامبران برای کار خود اجر و پاداشی نمی‌خواهند و این نشان‌دهنده‌ی اخلاص آن‌ها در مقام نیت (حسن فاعلی) است.

۱۶۷۴- گزینہ ۳ صفحہ ۱۰۰ / نحوه‌ی بیان این حدیث نشان می‌دهد چگونه احادیث از امامی به امام دیگر منتقل می‌شود به جهت توالی اسامی امامان در این حدیث به حدیث سلسله‌الذهب مشهور است و از خداوند می‌باشد.

۱۶۷۵- گزینہ ۲ صفحہ ۱۰۰ / نهج‌البلاغه که بخش‌هایی از خطبه‌ها و نامه‌ها و کلمات امام علی (ع) است در کنار قرآن و سنت پیامبر قرار می‌گیرد.

۱۶۷۶- گزینہ ۳ صفحہ ۱۰۴ / امام حسن (ع) با دیدن صحنه‌ی خیانت فرماندهان خود با گرفتن پول از معاویه و مقبولیت معاویه بین مردم صلاح را در آن دیدند که از جنگ دست بکشند و قرارداد صلح امضا کنند.

۱۶۷۷- گزینہ ۴ صفحہ ۱۰۲ / شاگرد امام کاظم (ع) متفکر و متکلم بود. (در درس یک سال سوم نیز آمده است).

۱۶۷۸- گزینہ ۳ صفحہ ۱۰۳ / امامان شیعه و بزرگوار از دو جهت با حاکمان مبارزه می‌کردند اولین جهت سپردن رهبری جامعه به آن‌ها از طرف خدا و دومین جهت آن است که اگر

حاکمی ظالم بود و حق را زیر پا گذاشت با نهی از منکر و امر به معروف با او مقابله کنند.

۱۶۷۹- گزینه ۴ صفحه ۱۰۳/ هر سه گزینه دیگر جزء اصول است به غیر از تربیت شخصیت‌های اسلامی

۱۶۸۰- گزینه ۲ صفحه ۱۰۴/ امام حسین (ع) در ابتدای امامت خود با پیش گرفتن روش برادرش دست از جهاد کشید ولی پس از مدتی تا یزید به خلافت رسید روش خود را عوض کردند و متناسب با شرایط جدید تصمیم گرفتند زیر بار بیعت با یزید نروند.

۱۶۸۱- گزینه ۳ صفحه ۱۰۳/ با انتخاب شیوه‌های درست مبارزه، هم تشیع باقی می‌ماند و هم به تدریج بنای ظلم وجود بنی‌امیه و بنی‌عباس سست می‌شود.

۱۶۸۲- گزینه ۳ صفحه ۱۰۴/ ایشان پس از محروم ماندن از حق مسلم خود گوشه‌نشینی پیش نگرفتند. هر جا خلاف موازین اسلامی می‌دیدند انتقاد می‌کردند و شیوه‌ی مبارزه‌ی ایشان همین بوده است.

۱۶۸۳- گزینه ۱ تفاوت عملکرد امامان شیعه با ظالمان و ستمگران با توجه به شرایط متفاوت اجتماعی صورت می‌گرفت، به همین دلیل یکی امام صلح بود و دیگری نهضت علمی برپا می‌کرد.

۱۶۸۴- گزینه ۳ صفحه ۱۰۳/ ائمه اطهار راه رهایی مسلمانان از دست حاکمان را متناسب با شرایط زمان برمی‌گزیدند و رهایی از آنان را آگاه شدن مردم می‌دانستند.

۱۶۸۵- گزینه ۴ صفحه ۱۰۴/ امام حسن (ع) نیز مانند پدر بزرگوارشان دستور جهاد علیه معاویه را صادر کرد ولی چون دیدند معاویه، فرماندهان امام را با صرف هزینه‌های بالا خرید و با حيله مردم را با خود همراه ساخت، دست از جهاد برداشتند.

۱۶۸۶- گزینه ۲ صفحه ۱۰۰/ مقصود امام علیه‌السلام این بود که تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست، میسر است و توحید تنها یک لفظ و شعار نیست.

۱۶۸۷- گزینه ۲ صفحه ۱۰۵/ در زمان امام صادق (ع) ناخشنودی نسبت به دستگاه بنی‌امیه به اوج رسید و دو جناح یکی عباسیان و دیگری علویان علیه بنی‌امیه فعالیت می‌کردند و امام صادق (ع) هم در روز عرفه برای معرفی خویش به عنوان امام بر حق فعالیت کردند.

۱۶۸۸- گزینه ۱ صفحه ۱۰۴/ حضرت علی (ع) پس از این که از حق مسلم خود محروم ماند در جامعه‌ی خود گوشه‌نشینی و انزوا پیش نگرفت و در مقابل مسائل اجتماعی اشتباه انتقاد می‌کردند و اگر کسی کمک می‌خواست آن را یاری می‌رساندند.

۱۶۸۹- گزینه ۴ صفحه ۹۷/ علی (ع) در مورد راه حل نهایی برای شناخت رهبران الهی می‌فرماید: اینان نظرداد نشان حکایت از توانایی دانششان دارد، سکوتشان خبردهنده‌ی منطقشان و ظاهرشان نمودار باطنشان است. اینان هرگز در دین اختلاف ندارند و با دین مخالفت ندارند.

۱۶۹۰- گزینه ۱ صفحه ۱۰۱/ کتاب «عُرُرُ الْحَکَمِ وَ دُرَرُ الْکَلِمِ» شامل یازده هزار سخن کوتاه از حضرت علی (ع) است و کتاب صحیفه‌ی سجادیه کتابی است که مستقیماً تألیف و نوشته‌ی خود امام سجاد (ع) است.

۱۶۹۱- گزینه ۲ صفحه ۹۵/ از پیام و ترجمه‌ی آیه‌ی مبارکه می‌توان دریافت کرد که انسان با اختیار خود می‌تواند راه الهی یعنی دوستی با اهل بیت انتخاب نماید.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۹ سال سوم

۱۷۳۱- گزینه ۲ این حدیث بیان‌گر آن است که امام زمان در جامعه حضور دارند ولی دیده نمی‌شوند.

۱۷۳۲- گزینه ۴ امام عصر به شیخ مفید نامه‌ای نوشتند و در آن مردم را از ولایت و هدایت معنوی خود نسبت به مردم آگاه ساختند.

۱۷۳۳- گزینه ۱ آن چه برای ظهور لازم است: ۱- احساس نیاز جهانی به کمک الهی ۲- ناامیدی از همه‌ی مکتب‌های غیر الهی ۳- آمادگی لازم پیروان و یاران امام برای همکاری با ایشان. دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها: ۲) ناامیدی از «مکاتب الهی»، ۳) انسان به دنبال سعادت نسبی نیست، ۴) رسیدن به کامل‌ترین «مکتب بشری».

۱۷۳۴- گزینه ۳ از دیدگاه علی (ع)، امام عصر (عج) به شرطی با پیروان خود بیعت می‌کند که در امانت خیانت نکنند و ساده‌زیست باشند.

۱۷۳۵- گزینه ۴ پیامبر اکرم: مثل ظهور حضرت مهدی مثل برپایی قیامت است. مهدی نمی‌آید مگر ناگهانی و هنگامی این سخن انجام می‌شود که احساس نیاز جهانی به کمک الهی و ناامیدی از مکاتب غیرالهی به وجود آید.

۱۷۳۶- گزینه ۳ دوره‌ی غیبت به معنای عدم رهبری امام عصر نیست بلکه رهبری حقیقی مسلمانان هم‌اکنون نیز با ایشان است. اما این رهبری را انسان‌های عادی حس نمی‌کنند.

۱۷۳۷- گزینه ۱ امام عصر بخش رهبری ظاهری خود را به عالمان دین واگذار کرده است.

۱۷۳۸- گزینه ۲ بعضی از امور غیر عادی و بعضی غیر عقلی‌اند عمر طولانی امام امری غیر عادی است نه غیر عقلی و محال

۱۷۳۹- گزینه ۱ این آیه بیان‌گر آن است که تغییر و تحول در جامعه تابع سنت‌های الهی است تغییر و تحولات در جامعه سنت‌های خاص خود را دارد، خداوند وضع هیچ گروهی را

تغییر نمی‌دهد مگر آن که خود آن‌ها سرنوشت خود را تغییر دهند.

۱۷۴۰- گزینۀ ۳ لازمۀ محبت، پیروی واقعی از محب است (ان کنتم تحبون الله فاتبعونی) و اگر این اطاعت صورت نگیرد، محبت بدون اطاعت ادعایی بیش نیست.

۱۷۴۱- گزینۀ ۲ به سبب قدرناشناسی و ناسپاسی و در خطر بودن جان آن حضرت، خداوند آخرین ذخیره و حجت خود را از نظرها پنهان کرد تا امامت در شکلی جدید و از پس پرده‌ی غیبت ادامه یابد.

۱۷۴۲- گزینۀ ۳ غیبت امام زمان آن قدر ادامه می‌یابد که نه تنها مسلمانان بلکه جامعۀ انسانی به درک ظهور و بهره‌مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی برسند و لازمۀ این آن است که جامعۀ انسانی شایستگی آن را در وجود خود ایجاد کند.

۱۷۴۳- گزینۀ ۱ این سخن از امام باقر (ع) است که می‌فرمایند: قضای حتمی خداوند است که ...

۱۷۴۴- گزینۀ ۴ قضا و قدر الهی بر این تعلق گرفته تا انسان مختار بتواند جامعۀ خود را تغییر دهد بنابراین از آیۀ شریفه استنباط می‌گردد که قضای الهی بر این تعلق گرفته که انسان موجودی مختار باشد.

تذکر: این اختیار انسان در طول ارادۀ خداوند است.

۱۷۴۵- گزینۀ ۳ برای رسیدن به عدالت اجتماعی در جامعۀ باید گروه زیادی از افراد آن جامعۀ برای برقراری عدالت تصمیم بگیرند.

۱۷۴۶- گزینۀ ۳ با توجه به متن درس داریم: «برای رسیدن به عدالت در جامعۀ باید اکثریت مردم برای آن تلاش کنند».

۱۷۴۷- گزینۀ ۱ چون حضور امام همیشگی است و غیبت ایشان روزی پایان می‌یابد.

۱۷۴۸- گزینۀ ۲ بخش اصلی رهبری امام، ولایت معنوی ایشان است که هم‌اکنون نیز انجام می‌شود و ایشان در نامه به شیخ مفید به آن اشاره کردند.

۱۷۴۹- گزینۀ ۲ نمونه‌هایی از ولایت معنوی امام عصر عبارتند از: هدایت باطنی افراد، حل بعضی از مشکلات علما و ...

۱۷۵۰- گزینۀ ۳ حاکمان عباسی در صدد بودند که امام را به قتل برسانند، امام حسن عسگری (ع) با آن که در محاصره نیروها و جاسوسان حاکمان بود، ایشان را به یاران نزدیک و مورد اعتماد نشان می‌داد.

۱۷۵۱- گزینۀ ۱ خداوند نعمت هدایت را با وجود انبیاء و اولیای خود (حجت ظاهری) کامل کرده است و آیۀ «لئلا یکون للناس علی الله حجة» به آن اشاره دارد.

۱۷۵۲- گزینۀ ۴ این حدیث نشان‌دهندۀ مظهر رحمت الهی بودن و درنتیجۀ دلسوزی پیامبر و امامان نسبت به انسان‌ها است.

۱۷۵۳- گزینۀ ۲ ۱) ایشان را از گزند حاکمان عباسی که تصمیم بر قتل وی داشتند حفظ نمود. ۲) ایشان را به یاران نزدیک به عنوان امام بعد از خود معرفی می‌کرد.

۱۷۵۴- گزینۀ ۳ مرحله‌ی اول امامت ایشان از سال ۲۶۰ تا ۳۲۹ طول کشید که این دوره غیبت صغری نامیده می‌شود.

۱۷۵۵- گزینۀ ۱ علت غیبت امام مهدی: ۱- قدرناشناسی ۲- ناسپاسی ۳- در خطر بودن جان آن حضرت

۱۷۵۶- گزینۀ ۲ امام علی (ع): زمین از حجت خدا (امام) خالی نمی‌ماند. اما خداوند به علت ستمگری انسان‌ها و زیاده‌روی‌شان در گناه آنان را از وجود حجت خود در میان‌شان بی‌بهره می‌سازد.

۱۷۵۷- گزینۀ ۲ امام باقر (ع) پس از این سخنشان آیات ۵۳ سوره‌ی انفال (ذلک بان لم یک مغیراً...) و ۱۱ سوره‌ی رعد را (ان الله لا یغیر ما بقوم...) قرائت می‌کنند.

۱۷۵۸- گزینۀ ۱ بخش اصلی رهبری امام مربوط به ولایت معنوی است ایشان به اذن خداوند افراد مستعد به ویژه شیعیان را از کمک‌ها و امدادهای مفیدی برخوردار می‌سازد.

۱۷۵۹- گزینۀ ۳ پیامبر اکرم (ص): مثل ظهور حضرت مهدی (ع) مثل برپایی قیامت است.

۱۷۶۰- گزینۀ ۲ خداوند نعمت هدایت را با وجود اولیاء خود و کتاب الهی از یک سو و از سوی دیگر با عقل، کامل نموده.

۱۷۶۱- گزینۀ ۳ به علت آن که پیامبر و امامان مظهر رحمت بی‌پایان الهی‌اند و از سوی دیگر پیامبر فرمودند من و علی پدران این امت هستیم، دلسوزی آنان برای فرزندان (امت) خود حدی ندارد.

۱۷۶۲- گزینۀ ۳ خداوند نعمت‌های خود را تغییر نمی‌دهد مگر این که انسان‌ها با سوء استفاده و گناه نعمت‌ها را تغییر دهند.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۱۰ سوم

۱۸۱۰- گزینۀ ۲ این آیه بیان گر آن است که بندگان صالح خدا وارث زمین خواهند شد و این حادثۀ ناشی از تقدیر یا قانونمندی‌های الهی است.

۱۸۱۱- گزینۀ ۳ کسانی که از شناخت آفرینندۀ جهان درممانده‌اند آیندۀ‌ای روشن برای تاریخ انسان تصور نمی‌کنند اما خداپرستان معتقدند براساس وعده‌ی الهی آیندۀ نهایی جهان از آن حق خواهد بود.

۱۸۱۲- گزینه ۳ در این بیت امیدواری به ظهور منجی و جانشینی صالحان نیامده اما در گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) وجود دارد.

۱۸۱۳- گزینه ۱ این آیه بیان‌گر رسیدن رهبری جهان به مستضعفان است.

۱۸۱۴- گزینه ۳ مسئولیت‌های منتظر: ۱- تقویت معرفت، ایمان و محبت به امام ۲- پیروی از امام عصر ۳- ایجاد آمادگی در خود و جامعه ۴- دعا برای ظهور امام

۱۸۱۵- گزینه ۳ این حدیث مربوط به دعا برای ظهور امام است و تعداد زنان حاضر در هسته مرکزی پیشتازان یاران امام عصر (عج) ۵۰ نفر است.

۱۸۱۶- گزینه ۳ طبق سخن پیامبر باید ولایت و محبت امام عصر را بپذیرد که مربوط به تقویت معرفت، ایمان و محبت به امام است.

۱۸۱۷- گزینه ۲ انتظار فرج مربوط به دعا برای ظهور امام و پذیرفتن ولایت امام عصر مربوط به تقویت معرفت و محبت به امام است.

۱۸۱۸- گزینه ۳ سرشار از یقین و استوارتر از صخره‌ها، ویژگی‌هایی است که امام صادق (ع) به آنان اشاره کرده است.

۱۸۱۹- گزینه ۱ در کتاب‌های حدیث اهل سنت تأکید شده که حضرت مهدی (عج) از نسل پیامبر و حضرت فاطمه (س) است (ولی پدر ایشان مشخص نیست)

۱۸۲۰- گزینه ۳ این مثال‌ها محال و غیر ممکن هستند، پس غیر عقلی هستند.

۱۸۲۱- گزینه ۱ برخورداری هر لحظه از هدایت باطنی امام از فواید معلوم بودن مشخصات امام عصر نیست و اساساً هدایت باطنی امام در مواقع خاص صورت می‌گیرد و هر لحظه نیست.

۱۸۲۲- گزینه ۲ جامعه‌ی منتظر ۱- به واقعیت‌های ناهنجار موجود نه می‌گوید. ۲- حکومت‌های غیر الهی و طاغوتی را نمی‌پذیرد و در مقابل آن مقاومت می‌کند. ۳- در جهت همان نوع از جامعه‌ای که انتظارش را دارد حرکت می‌کند.

۱۸۲۳- گزینه ۴ هسته‌ی مرکزی این یاران ۳۱۳ نفر (به تعداد یاران پیامبر در جنگ بدر) و تعداد زنان ۵۰ نفر است. بیش‌تر یاران امام را جوانان تشکیل می‌دهند.

۱۸۲۴- گزینه ۴ این آیه به وعده‌ی الهی برای غلبه و پیروزی حق بر همه‌ی آیین‌های دیگر اشاره دارد.

۱۸۲۵- گزینه ۱ خودخواهان و خودپرستان در جبهه‌ی باطل حضور دارند که شرک و کفر و ستمگری را پیشه ساخته‌اند.

۱۸۲۶- گزینه ۳ یاران امام عصر، پیشتازان تحول جهانی و سازندگان تمدن متعالی اسلامی‌اند.

۱۸۲۷- گزینه ۲ خوشا به حال کسی که به حضور قائم برسد درحالی‌که پیش از قیام او نیز پیرو او باشد.

۱۸۲۸- گزینه ۲ عصر غیبت عصر دو دلی و شک و تردیدهاست در این دوره فتنه‌های گوناگون و اندیشه‌های رنگارنگ پیدا می‌شود. (بی‌ایمانی به خدا) که مربوط به تقویت معرفت و ایمان و محبت به امام است.

۱۸۲۹- گزینه ۳ مؤمن حقیقی با یقین برای فردای روشن آماده می‌شود.

۱۸۳۰- گزینه ۱ بزرگ‌ترین مردمان در ایمان و یقین کسانی هستند که در روزگاران آینده زندگی می‌کنند و پیامبران را ندیده‌اند و ... که بیان‌گر تقویت معرفت و ایمان به امام است.

۱۸۳۱- گزینه ۲ انسان منتظر: ۱- هدف و آرمان خود را می‌شناسد. ۲- به تحقق آن یقین دارد. ۳- برای رسیدن جامعه به آن تلاش می‌کند. ۴- چون به خدا و پیامبر ایمان دارد می‌داند پاداش تلاش خود را می‌گیرد.

۱۸۳۲- گزینه ۴ این آیه بیان‌گر وعده‌ی حتمی الهی درباره‌ی پایان تاریخ به مؤمنان صالح و جانشینی آنان در زمین است، که دارای ایمان به خدا و اعمال صالح‌اند (توحید عملی).

۱۸۳۳- گزینه ۲ کسی که در شناخت خالق جهان درمانده باشد پیش‌بینی آینده برایش محال است.

۱۸۳۴- گزینه ۳ آنان (پیامبران) می‌گویند که در پایان تاریخ درحالی‌که شرایط کاملاً آماده شد یک ولی الهی ظهور می‌کند و حکومت جهانی و عادلانه‌ای را تشکیل می‌دهد که فقط بر اساس دین خدا اداره می‌شود.

۱۸۳۵- گزینه ۴ جامعه‌ی منتظر جامعه‌ای است که حکومت‌های غیرالهی و طاغوتی را نمی‌پذیرد و در مقابل آن‌ها می‌ایستد و به واقعیت‌های ناهنجار موجود نه می‌گوید و برای فردای درخشان تلاش می‌کند.

۱۸۳۶- گزینه ۲ ۱- گذشته سرخ: اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای ایثار و شهادت در راه عدالت‌خواهی، آرمانگرایی و حقیقت‌جویی ۲- آینده‌ی سبز: با اعتقاد به مهدویت و نپذیرفتن حکومت‌های طاغوتی و تلاش برای گسترش عدالت و انسانیت در سراسر جهان

۱۸۳۷- گزینه ۱ این سخن قوم بنی‌اسرائیل نشان‌دهنده عدم آمادگی آن‌ها برای یاری پیامبران در زمان جنگ است.

۱۸۳۸- گزینه ۴ هدف نهایی از تشکیل حکومت جهانی توسط امام عصر پرستش خداوند بدون هیچ ترس و شرکی است (حکومت صالحان مقدمه‌ای برای این پرستش است).

۱۸۳۹- گزینه ۳ این آیه بیان‌گر وعده‌ی الهی درباره‌ی پایان تاریخ به مؤمنان صالح و جانشینی آنان است.

۱۸۴۰- گزینه ۲ در انتظار ظهور بودن خود از برترین اعمال عصر غیبت است.

زمان غیبت پی ببریم که با پیروی از فقهای واجد شرایط راه هدایت الهی و احکام و دستورات خداوند بسته نیست.

۱۸۹۷- گزینه ۴ در عصر غیبت انسان‌ها از هدایت معنوی و ولایت معنوی امام عصر بهره می‌برند. هم‌چنین رهبری ظاهری توسط امام عصر به فقها واگذار شده است.

۱۸۹۸- گزینه ۲ ولایت معنوی امام عصر موجب می‌شود در عصر غیبت باطن انسان‌ها را در مسیر کمال هدایت شود.

۱۸۹۹- گزینه ۴ دین به زمان خاصی اختصاص ندارد و به همه‌ی زمان‌ها اختصاص دارد و از آن جهت که دین پیامبر خاتم جامع‌ترین دین است و در آن باطل راه ندارد بدین سبب برای همه‌ی عصرها و دوران‌هاست. (اشاره به اعجاز قرآن، شادابی و تازگی)

۱۹۰۰- گزینه ۴ به علت آن که صادرکننده‌ی احکام دین در درجه اول خدا و سپس پیامبر هستند؛ پاسخ به سؤالات دین نیز در اصل در اختیار آن‌هاست.

۱۹۰۱- گزینه ۳ افرادی که به معرفت عمیق در دین می‌رسند فقیه نامیده می‌شوند.

۱۹۰۲- گزینه ۲ در صورتی که «مخالفاً لهواه» باشند، کسی که مخالف هوای نفس خود است می‌تواند نفس خود را نگه دارد و چنین شخصی می‌تواند حافظ دین باشد.

۱۹۰۳- گزینه ۲ اگر مردم جامعه بتوانند متخصص را بشناسند (۱- خود یقین کنند، ۲- دو نفر عادل بگویند، ۳- یکی از فقها مشهور باشد) می‌توانند به مرجع واجد شرایط رجوع کنند.

۱۹۰۴- گزینه ۱ اگر فقیهی نگه‌دارنده‌ی نفس خود و از سوی دیگر مخالفت‌کننده با هوای نفس خود باشد این دو مسأله موجب می‌شود: (۱) حافظ دین باشد، (۲) مطیع امر مولا باشد. در این صورت مردم می‌توانند به آن‌ها رجوع کنند.

۱۹۰۵- گزینه ۳ بر اساس آیه‌ی شریفه خداوند به بعضی از فقها دستور می‌دهد که به سوی تفقه در دین بروند و از سوی دیگر به مردم (عوام) نیز دستور می‌دهد در مشکلات دینی خود به آن‌ها رجوع کنند.

۱۹۰۶- گزینه ۳ بنابر فرموده‌ی امام زمان در عصر غیبت به نیابت از ایشان، فقیه واجد شرایط با استفاده از آیات و روایات و با کمک گرفتن از موازین دقیق (عقلی) اصولی را برای مسأله‌ای به نام اجتهاد ایجاد کرده‌اند که این مسأله را اجتهاد و تقلید می‌نامند.

۱۹۰۷- گزینه ۴ صفحه‌ی ۱۳۷/ در دوره‌ی غیبت بنا به فرمان امام زمان و به نیابت از ایشان فقیه واجد شرایط دو مسئولیت در «مرجعیت دینی» و «رهبری و ولایت ظاهری» را بر عهده دارد و در حد توان جامعه‌ی اسلامی را در مسیر اهداف الهی هدایت و رهبری می‌کند.

۱۸۴۱- گزینه ۱ کسی که در عصر غیبت تنها با گریه و دعا سر کند در صحنه‌ی نبرد حق‌طلبان علیه مستکبران حضور پیدا نخواهد کرد.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۱۱

۱۸۸۴- گزینه ۲ تفقه در دین که همان مرجعیت دینی است، در زمان غیبت به صورت مرجعیت فقیه، خود را نشان می‌دهد زیرا مرجعیت دینی (مرجعیت فقیه) اختصاص به زمان پیامبر و امام ندارد.

۱۸۸۵- گزینه ۲ خداوند با ارسال رسل (حجت ظاهری) مسیر هدایت را برای عقل (حجت درونی)، فراهم می‌نماید.

۱۸۸۶- گزینه ۴ مرجع تقلید باید دارای تخصص در فقه باشد. یعنی دارای دانش و تقوا باشد.

۱۸۸۷- گزینه ۳ راه‌های شناخت مرجع تقلید: ۱- خود دارای علم فقه برای تشخیص باشیم. ۲- از دو نفر عادل و مورد اعتماد دارای علم فقه پرسیم. ۳- یکی از فقیهان آن‌چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود که این فقیه واجد شرایط است.

۱۸۸۸- گزینه ۳ در عصر غیبت مرجعیت دینی در شکل مرجعیت فقیه ادامه می‌یابد.

۱۸۸۹- گزینه ۳ تفقه به معنای تفکر عمیق است و قرآن کریم دستور می‌دهد گروهی از مردم وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند.

۱۸۹۰- گزینه ۴ این آیه بیان‌گر آن است که هیچ‌گاه باطل در قرآن راه نمی‌یابد. چون نزول قرآن از جانب خداوند حکیم است.

۱۸۹۱- گزینه ۱ فقیهان با تفکر در آیات و روایات و با کمک گرفتن از موازین دقیق احکام را به دست می‌آورند.

۱۸۹۲- گزینه ۱ منظور از رواة حدیث راویان حدیث (فقها) و منظور از حوادث واقعه رویدادهای زمان (رویدادهای جدید) است.

۱۸۹۳- گزینه ۴ مجتهدی که قدرت برپایی و اداره حکومت اسلامی را دارد ولی فقیه گویند و حکومت او حکومت اسلامی در چهارچوب ولایت فقیه است.

۱۸۹۴- گزینه ۳ تقلید در احکام به معنای رجوع به متخصص است. برای مطابقت دادن اعمال با موازین دقیق علمی.

۱۸۹۵- گزینه ۱ در عصر غیبت مرجعیت دینی در شکل مرجعیت فقیه و حکومت اسلامی در چهارچوب ولایت فقیه استمرار می‌یابد.

۱۸۹۶- گزینه ۱ با توجه به حدیث «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا الی رواة حدیثنا» می‌توان به راهنمایی امام عصر در

۱۹۰۸- گزینه ۲ نمونه این مسأله انتخاب امام خمینی به وسیله مردم با حضور خود در راهپیمایی‌ها در صفحه ۱۳۹ کتاب آمده است.

۱۹۰۹- گزینه ۲ انتخاب فقیه اعلم برای مکلفان باید بر اساس روایت‌های نقل شده از معصومین (ع) باشد.

۱۹۱۰- گزینه ۳ بنابر فرمایش امام صادق، «فللعوام ان یقلدوه»، مردم عوام مکلف از مسلمانان باید از فقیه واجد شرایط تقلید کنند.

۱۹۱۱- گزینه ۲ مرجع تقلید و ولی فقیه باید زمان شناس باشند یعنی بتوانند احکام دینی را متناسب با نیازهای روز به دست آورند.

۱۹۱۲- گزینه ۱ فقیهی می‌تواند رهبری جامعه اسلامی را بر عهده بگیرد و کشور را اداره کند که هم شرایط تعیین شده در دین را داشته باشد «مشروعیت» و هم مورد پذیرش مردم باشد «مقبولیت»

۱۹۱۳- گزینه ۴ حدیث «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا...» خطاب به اسحاق بن یعقوب در مورد مرجعیت دینی فقیهان در عصر غیبت است.

۱۹۱۴- گزینه ۴ گزینه‌های (۱، ۲ و ۳) اشاره به علم فقه به صورت عام و خاص دارند، که خاص آن مربوط به امام معصوم و عام آن مربوط به فقها می‌باشد. اما گزینه ۴ در مورد تبعیت از خداوند است.

درس ۱۲

۱۹۴۵- گزینه ۳ صفحه ۱۴۹/ نظام جمهوری یا مردم سالار حکومتی است که براساس نظر و رأی اکثریت مردم پدید می‌آید.

۱۹۴۶- گزینه ۱ صفحه ۱۴۸/ هنگامی که مردم وظیفه خود را نسبت به حاکم انجام دادند و حاکم نیز حق آنان را ادا کرد، حق در میان جامعه ارزشمند می‌گردد.

۱۹۴۷- گزینه ۲ صفحه ۱۴۴/ یکی از وظایف رهبر نسبت به مردم جامعه، آن است که باید نسبت به مردم جامعه خود دل‌سوز و مهربان باشد لذا، علی (ع) فرمود: ای مالک دلت را نسبت به مردم تحت حکومت مهربان قرار بده.

۱۹۴۸- گزینه ۱ صفحه ۱۴۶/ عیب‌جو را دور کن: مردم عیب‌هایی دارند که رهبر بیش‌تر از همه برای پوشاندن آن‌ها باید تلاش کند/ در تصدیق سخن‌چین، شتاب مکن زیرا خیانت کار است/ با ترسو مشورت نکن زیرا روحیه‌ی تو را سست می‌کند.

۱۹۴۹- گزینه ۱ صفحه ۱۴۷/ وحدت و همبستگی اجتماعی بر محور رهبری جامعه باعث می‌شود قدرت‌های استعمارگر نتوانند در کشور اسلامی نفوذ کنند و عزت و استقلال جامعه را به خطر اندازند.

۱۹۵۰- گزینه ۴ صفحه ۱۴۹/ دموکراسی رایج در جهان هدف خود را صرفاً تأمین خواسته‌های دنیوی مردم قرا ر داده است.

۱۹۵۱- گزینه ۴ صفحه ۱۴۶/ با مردم مهربان باش: زیرا مردم دو دسته‌اند: یا برادر دینی تو؛ یا در خلقت مانند تو.

۱۹۵۲- گزینه ۳ رهبر جامعه با روش‌های منطقی به روشن‌گری مردم می‌پردازند و آنان را به بصیرت و روشن‌بینی لازم می‌رسانند.

۱۹۵۳- گزینه ۴ صفحه ۱۳۹/ مرجعیت و ولایت فقیه در عصر غیبت همان چراغ هدایتی است که در پرتو آن می‌توان راه را از بی‌راهه شناخت.

۱۹۵۴- گزینه ۳ صفحه ۱۴۷/ روشن‌گری با روش‌های درست و منطقی و بصیرت لازم از وظایف رهبر به مردم است.

۱۹۵۵- گزینه ۴ صفحه ۱۳۹/ برقراری حکومت اسلامی یک ضرورت است زیرا اجرای احکام اسلامی فقط در سایه حکومت اسلامی امکان‌پذیر است و به مؤمنان فرصت می‌دهد تا خود را برای ظهور آماده سازند.

۱۹۵۶- گزینه ۱ صفحه ۱۴۰/ حکومت اسلامی قلعه و حصار محکمی است که منتظران در آن به آماده‌سازی و شکل می‌پردازند.

۱۹۵۷- گزینه ۳ تشکیل حکومت اسلامی در عصر غیبت به معنای ارائه یک الگو از حاکمیت دین‌داران است که دین‌داران و حق‌طلبان امیدوار به تجدید حیات فضایل اخلاقی و کرامات انسانی می‌شوند.

۱۹۵۸- گزینه ۳ صفحه ۱۴۸/ بزرگ‌ترین حقی که خدا واجب کرده حق رهبر بر مردم و حق مردم بر رهبر است. حقوقی که خداوند بر هر دو آن‌ها نسبت به یک‌دیگر ایجاد کرده است سبب دوستی و الفت آنان و ارجمندی دینشان می‌شود.

۱۹۵۹- گزینه ۱ صفحه ۱۴۴/ از وظایف مردم نسبت به رهبر تبعیت از دستورات و قوانین و مقررات اسلامی است (توحید عملی اجتماعی).

۱۹۶۰- گزینه ۴ یک نظام اسلامی به شرطی در کشور استوار می‌شود که اکثریت مردم آن را قبول داشته باشد و زندگی آنان مطابق با قوانین آن اداره شود.

۱۹۶۱- گزینه ۱ صفحه ۱۴۹/ دموکراسی رایج در جهان به ارزش‌های الهی اعتنایی نمی‌کند و هدفش تأمین نیازهای دنیوی مردم است.

۱۹۶۲- گزینه ۳ صفحه ۱۴۹ و ۱۵۰/ اکثریت مردم بپذیرند که اجرای قانون الهی در زندگی فردی و اجتماعی آن‌ها لازم است.

نمی‌تواند در مرحله بیرونی (دیگران) ایستادگی کند و به آن‌ها پاسخ نه بگوید.

۱۹۹۵- گزینه‌ی ۴ انسانی که از عزت نفس بالایی برخوردار باشد در برابر عوامل درونی و بیرونی تسلیم نمی‌شود و عزت نفس حاصل نمی‌شود مگر با بنده حقیقی خدا بودن (توحید نظری و عملی).

۱۹۹۶- گزینه‌ی ۳ انسان باید با شناخت حد و مرز تمایلات عالی و تمایلات دانی بتواند با کنترل تمایلات دانی خود عالی را پرورش دهد. زیرا تمایلات عالی و دانی به خودی خود عالی و دانی نمی‌شوند ولی با توجه به دستورات خدا و عقل به خود عالی و دومی بدون توجه به دستورات خدا و شرع و عقل به خود دانی می‌رسد (بسیار دقت شود).

۱۹۹۷- گزینه‌ی ۱ حضرت یوسف در بخش توحید عملی به خدا پناه برد و از آن‌جا که خدا سرچشمه‌ی عزت نفس در موجودات است، حضرت یوسف از عزت نفس بالایی برخوردار گشته بود و توانست در برابر تمایلات دانی مقاومت کند.

۱۹۹۸- گزینه‌ی ۴ تمایلات عالی که ریشه در نفس انسان دارد همان خود عالی (بعد روحی و معنوی) و تمایلات دانی نیز همان خود دانی (بعد حیوانی و غریزی) است.

۱۹۹۹- گزینه‌ی ۲ انسان باید در جنگ با نفس اماره در درون و با شیطان در بیرون پیروز شده و دچار شکست نشود که این مسئله در سایه‌ی عزت نفس به‌وجود می‌آید.

۲۰۰۰- گزینه‌ی ۴ کلمه «زیادة» نشان می‌دهد خداوند پاداش نیکوکاران را ده برابر می‌دهد (قَلَّهْ عشر امثالها) و این که در قیامت گرد خواری و تیرگی بر چهره آن‌ها نمی‌نشیند نشان‌دهنده معاد جسمانی است.

۲۰۰۱- گزینه‌ی ۱ کلمه‌ی «حملنا» در واقع به معنای مسلط شدن است و شرط مسلط شدن بر دریا و خشکی داشتن اختیار است پس علت کرامت انسان وجود اختیار است. توجه شود که کلمه‌ی «فضلنا» در واقع (ذاتاً) نشان‌دهنده اختیار نیست بلکه برداشت فرد از این کلمه به عنوان اختیار است زیرا یکی از فضیلت‌ها داشتن اختیار است و یکی وجود فطرت و عقل است.

۲۰۰۲- گزینه‌ی ۳ تمامی موجودات وسایلی هستند برای کمال انسان و رسیدن انسان به هدف اصلی خلقت یعنی همان تقرب به خداوند. لذا انسان موحد با بهره‌گیری از مخلوقات باید خود را به مقام قرب الهی برساند.

۲۰۰۳- گزینه‌ی ۲ عزت نفس انسان‌ها در مقام بندگی خدا یعنی انجام توحید عملی و غلبه بر هوای و هوس‌هاست.

۲۰۰۴- گزینه‌ی ۱ انسانی سعادتمند است که در مبارزه‌ی بین خود عالی و خود دانی، جانب خود عالی را بگیرد.

۱۹۶۳- گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۱۴۶ / نگاه کردن حاکم به بزرگی حکومت خدا که برتر از حکومت وی است؛ او را از سرکشی نجات خواهد داد.

۱۹۶۴- گزینه‌ی ۴ صفحه‌ی ۱۴۷ / چنین افرادی برای گروهی لازمند که بیش‌تر از همه به عدل نیاز دارند که همان طبقات محرومانند.

۱۹۶۵- گزینه‌ی ۲ صفحه‌ی ۱۴۶ / دوست‌داشتنی‌ترین چیزها: ۱- در حق میانه‌ترین ۲- در عدل شامل‌ترین ۳- در جلب خشنودی مردم فراگیرترین

۱۹۶۶- گزینه‌ی ۱ صفحه‌ی ۱۴۹ / از مظاهر حضور و رأی و اراده و خواست مردم و بیان‌گر مسئولیت آن‌ها نسبت به آینده‌ی جامعه‌ی اسلامی و پایبندی‌شان به آن است.

پاسخ درس ۱۳

۱۹۸۷- گزینه‌ی ۳ تمایلات انسان به دو دسته‌ی تمایلات عالی و دانی تقسیم می‌شوند که تمایلات دانی مربوط به خود دانی و تمایلات عالی مربوط به خود عالی است. خود عالی که مربوط به بعد روحانی انسان است را نفس لواحه و خود دانی را که مربوط به تمایلات حیوانی انسان است را نفس اماره تشکیل می‌دهد.

۱۹۸۸- گزینه‌ی ۱ براساس سخن علی (ع) انسانی عظمت خداوند در وجودش تحقق یافته و دیگر موجودات از دیدگاه او فقر محض‌اند عزت را در خداوند تبارک و تعالی جستجو می‌نماید.

۱۹۸۹- گزینه‌ی ۱ در مورد کرامت انسانی و گزینه‌ی (۲) و (۳) در مورد عزت هستند که هر سه با آزادی تناسب معنایی دارند. (گزینه‌ی (۴) در مورد جزای گناهان است.)

۱۹۹۰- گزینه‌ی ۲ کسانی که به دنبال کارهای ناپسنداند (شرک عملی) خداوند بر اساس عدل به آن‌ها جزا می‌دهد، روسیاهی آن‌ها در قیامت در قرآن ذکر شده که نشان‌دهنده معاد جسمانی و تجسم اعمال است.

۱۹۹۱- گزینه‌ی ۳ صفحه‌ی ۱۶۰ / انسانی که نفس خود را عزیز و شکست‌ناپذیر کرده، توانایی کنترل هوس‌ها و تمایلات نابه‌جای خود را دارد و در مقابل تحریک و تشویق دیگران به گناه ایستادگی می‌کند.

۱۹۹۲- گزینه‌ی ۳ انسان موحد خدا را حقیقت شکست‌ناپذیر می‌داند و همه‌ی مخلوقات را به سرچشمه‌ی آن متصل می‌داند.

۱۹۹۳- گزینه‌ی ۱ پیشوایان ما چون بنده‌ی حقیقی خدا بودند (در جنبه‌ی توحید عملی) در سخت‌ترین شرایط عزت‌مندانه زندگی کردند و تن به خواری ندادند.

۱۹۹۴- گزینه‌ی ۱ انسانی که در مرحله‌ی درونی در مبارزه بین خود عالی و خود دانی، بر خود دانی غلبه یافته باشد

۲۰۰۵- گزینه ۲ بنده دیگران شدن علت ذات آدمی است انسان ذلیل از درون شکست خورده در مقابل عوامل تحریک کننده بیرونی نیز شکست می خورد.

۲۰۰۶- گزینه ۱ سخن علی (ع) با آیه شریفه: «من کان یرید العزّة فَلِلّهِ العزّة جمیعاً» تناسب معنایی دارد زیرا شرط آن که خداوند در چشم انسان بزرگ باشد رسیدن به منبع عزّت است.

۲۰۰۷- گزینه ۲ انسان نمی تواند عوامل بیرونی را در انجام گناه مقصر بداند زیرا خداوند به انسان اراده و اختیار داده است و عوامل بیرونی صرفاً زمینه ساز برخی گناهان هستند.

۲۰۰۸- گزینه ۴ عزت خود را در بندگی خدا یافته و بر گناه و هوس (خود) پیروز شده اند (حدیث علی (ع)).

۲۰۰۹- گزینه ۲ سرچشمه ی عزت خداوند است و بعد از خداوند پیامبر عزیزترین فرد است و بعد از ایشان مؤمنان به واسطه ی پیامبران و امامان از این سرچشمه ی عزت برخوردار می شوند.

۲۰۱۰- گزینه ۴ کسی که بنده حقیقی خداوند شود خود را در پیشگاه خدا می بیند و تن به ذلت نمی دهد و انسانی با عزّت می شود از این رو هر چه را که از جانب خداوند به او رسد زیبا می بیند.

درس ۱۴

۲۰۳۰- گزینه ۲ قائل نبودن ارج و منزلت برای نقش مادری و تأکید بر کار اقتصادی مادر، ناشی از این اشتباه بنیادین است که می پندارند قدر و فضیلت انسان ها به قدرت اقتصادی آن ها است.

۲۰۳۱- گزینه ۳ به علت مودت بین زن و مرد پیوند میان آن ها عامل آرامش هر دوی آن ها می شود.

۲۰۳۲- گزینه ۳ مهم ترین برنامه های آماده شدن برای ازدواج عبارتند از: ۱) تقویت عفاف و پاکدامنی از آغاز بلوغ، ۲) مشخص کردن اهداف ازدواج، ۳) شناخت معیارها و شاخص های همسر مناسب، ۴) شناخت ویژگی های روحی زن و مرد، ۵) آشنایی با نقش زن و مرد در خانواده، ۶) کسب آمادگی پذیرش مسئولیت در خانواده.

۲۰۳۳- گزینه ۴ ابتدایی ترین زمینه ی شکل گیری نهاد خانواده نیاز جنسی زن و مرد است.

۲۰۳۴- گزینه ۲ مسئولیت پدر و مادر در قبال فرزندان بسیار سنگین و غیرقابل چشم پوشی است. در حقیقت پدر و مادر با خدا پیمان بسته اند که این هدیه های الهی را شکوفا کنند.

۲۰۳۵- گزینه ۲ فرد جوان پس از ازدواج مسئولیت خانواده را نیز بر عهده دارد و زندگی را جدی تر می یابد.

۲۰۳۶- گزینه ۴ هر جوانی به طور فطری و طبیعی خواستار ازدواج با کسی است که قبل از ازدواج رابطه ای با جنس مخالف نداشته باشد.

۲۰۳۷- گزینه ۱ رشد معنوی تنها در سایه ی خانواده امکان پذیر است.

۲۰۳۸- گزینه ۳ هر یک از استعداد های فرزندان به خاطر بی تدبیری پدر و مادر و خودخواهی آنان در برابر آداب و رسوم ساختگی سرکوب شود در پیشگاه خداوند مجازاتی را به همراه دارد.

۲۰۳۹- گزینه ۱ صفحه ی ۱۷۹ / فرزند ثمره ی پیوند زن و مرد و تحکیم بخش وحدت روحی آن ها است.

۲۰۴۰- گزینه ۴ قرآن از پیوند زن و شوهر تعبیر به مودت و رحمت نموده است تا باعث آگاهی اهل خرد شود.

۲۰۴۱- گزینه ۴ خانواده ارزشمندترین بنا و بنیان نزد خداوند است که با پیوند زن و مرد به وجود می آید و با تربیت فرزندان کامل می شود.

۲۰۴۲- گزینه ۱ زنان و مردان ویژگی های فطری یکسان و دارای هدف مشترکی در خلقت هستند. بدین سبب قرآن کریم می فرماید «والله جعل لکم من انفسکم ازواجاً».

۲۰۴۳- گزینه ۳ همان طور که لباس نقص های انسان را می پوشاند زن و مرد نیز باید پوشاننده ی عیوب یک دیگر باشند.

۲۰۴۴- گزینه ۲ زوجیت میان زن و مرد آن گاه معنا پیدا می کند که هر دو تکمیل کننده ی یکدیگر باشند زیرا در ویژگی های انسانی با هم مشترکند و تفاوت های مادی و جسمانی نشان دهنده برتری ذاتی یکی بر دیگری نیست.

۲۰۴۵- گزینه ۳ تقسیم کارها با توجه به شرایط روحی و جسمانی زن و مرد است.

۲۰۴۶- گزینه ۱ تسهیل در رشد معنوی و اخلاقی در خانواده مربوط به زمینه ی «طبیعی» تشکیل خانواده نمی باشد.

۲۰۴۷- گزینه ۲ پاداش اخروی و رسیدن به قرب الهی مربوط به جنسیت نیست؛ مربوط به ایمان و عمل است.

۲۰۴۸- گزینه ۱ دوره ی بلوغ تا ازدواج که مشکلات آن تا قیامت گریبان گیر وی است. قرآن کریم از دختران و پسران می خواهد که قبل از ازدواج نیز، حتماً عفاف پیشه کند تا خداوند به بهترین صورت ممکن زندگی آنان را سامان دهد.

۲۰۴۹- گزینه ۳ فرزند ثمره ی پیوند زن و مرد و تحکیم بخش وحدت روحی آن ها است. پدر و مادر دوام وجود خود را در فرزند می بیند و رشد و بالندگی او را، پایداری وجود خود می یابند.

۲۰۵۰-گزینه‌ی ۴ هر سه گزینه‌ی اول برای حفظ پاکدامنی مؤثر است و گزینه‌ی ۴ درباره‌ی اهداف ازدواج سخن گفته است.

۲۰۵۱-گزینه‌ی ۲ انجام عمل صالح، راز و نیاز با خدا از برنامه‌های رسیدن به بندگی و اخلاص است، پاداش اخروی و رسیدن به قرب الهی مربوط به جنسیت نیست و مربوط به ایمان و عمل است.

درس ۱۵

۲۰۶۸-گزینه‌ی ۴ علاقه‌ی شدید به چیزی آدمی را کر و کور می‌کند.

۲۰۶۹-گزینه‌ی ۲ انتخاب همسر خوب، سنگ بنای (اولین قدم) تشکیل خانواده است.

۲۰۷۰-گزینه‌ی ۱ لطافت‌های روحی و ظرافت‌های عاطفی دختر آن‌گاه که در فضای محبت و علاقه‌ی جنس مخالف قرار می‌گیرد، احتمال نادیده گرفتن برخی واقعیت‌ها و کاستی‌ها را به دنبال دارد.

۲۰۷۱-گزینه‌ی ۴ دختران به‌خاطر حیا و عزت نفس قوی خود در ازدواج پیش‌قدم نمی‌شوند و طلب درخواست از سوی پسر صورت می‌گیرد.

۲۰۷۲-گزینه‌ی ۳ تحقیق روحیات و خلقیات همسر جزء مشکلات پیش‌روی ازدواج نمی‌باشد.

۲۰۷۳-گزینه‌ی ۳ ازدواج امری طبیعی است و این همان قانون خلقت است.

۲۰۷۴-گزینه‌ی ۳ تحقیق باید نتیجه‌بخش باشد و در چهارچوب ضوابط و معیارهای الهی صورت گیرد.

۲۰۷۵-گزینه‌ی ۱ از سخن پیامبر اکرم بدین نتیجه می‌رسیم که مسئولیت زن و مرد با ازدواج تربیت و رشد فرزندان صالح است و خانواده مورد قبول بر پایه ایمان بنا شده است.

۲۰۷۶-گزینه‌ی ۴ معنی آیه: «پروردگارا مرا برپادارنده‌ی نماز قرار ده و از فرزندانم نیز پروردگارا دعای مرا بپذیر» که به ایجاد نسل دیندار اشاره دارد.

۲۰۷۷-گزینه‌ی ۴ باطل است و مشروعیت ندارد. زیرا رضایت کامل زن و مرد برای ازدواج ضروری است.

۲۰۷۸-گزینه‌ی ۳ داشتن قدرت انتخاب، ارزشمند و در عین حال مسئولیت‌زاست.

۲۰۷۹-گزینه‌ی ۴ لازمه‌ی داشتن قدرت انتخاب، تسلط کامل بر شور و احساس جوانی است.

۲۰۸۰-گزینه‌ی ۴ پیشوایان دین ما از ما خواسته‌اند که درباره‌ی انتخاب همسر آینده با پدر و مادر مشورت کنیم.

۲۰۸۱-گزینه‌ی ۲ به علت علاقه و محبت به فرزند و همچنین تجربه و پختگی آن‌ها بهتر می‌توانند خصوصیات افراد را دریابند.

۲۰۸۲-گزینه‌ی ۱ ضروری و الزامی است.

۲۰۸۳-گزینه‌ی ۱ فضای محبت و علاقه‌ی جنس مخالف ممکن است موجب شود دختر برخی از واقعیت‌ها را نادیده بگیرد.

۲۰۸۴-گزینه‌ی ۱ لازم است که در مورد همسر با پدر و مادر مشورت شود تا به انتخاب درست برسیم.

۲۰۸۵-گزینه‌ی ۳ شرط اصلی و اولی در انتخاب همسر، با ایمان بودن اوست. زیرا ایمان و بی‌ایمانی فاصله بین مسلمانی و نامسلمانی است بنابراین اگر ایمان وجود داشته باشد ازدواج صحیح و گر نه حرام است.

۲۰۸۶-گزینه‌ی ۴ شناخت روحیات و خلقیات دوستان همسر ارتباط زیادی با تحقیق درباره خلقیات و روحیات همسر ندارد بدین لحاظ گزینه‌ی (۴) غلط است.

۲۰۸۷-گزینه‌ی ۱ بلوغ جنسی و عقلی (و نباید فاصله میان بلوغ عقلی و جنسی با زمان ازدواج زیاد شود بدین علت پیشوایان ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده‌اند و این که پدر و مادر رسوم غلط را کنار بگذارند.

۲۰۸۸-گزینه‌ی ۴ لذت آنی برخاسته از گناه، پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می‌کند و شخصیت او را می‌شکند.

۲۰۸۹-گزینه‌ی ۲ اگر ازدواج به موقع و در زمان خود صورت پذیرد از آسیب‌های جبران‌ناپذیر روانی، اخلاقی و اجتماعی جلوگیری می‌کند در عوض به شادابی فرد می‌افزاید.

۲۰۹۰-گزینه‌ی ۲ کسی که ازدواج کند نیمی از دین خود را حفظ کرده، پس باید برای نصف دیگر از خدا پروا داشته باشد (تقوا).

۲۰۹۱-گزینه‌ی ۱ سخن پیامبر اکرم (ص) در اهمیت ازدواج است و این که چگونه نیمی از دینداری انسان با ازدواج حفظ و نگهداری می‌شود؛ زیرا ازدواج جلوگیری از فساد اخلاقی می‌نماید فرد به دنبال تأمین هزینه زندگی می‌رود رزقش زیاد می‌شود و دختر عفافش بیش‌تر و پسر غیرتش زیاده‌تر می‌گردد.

۲۰۹۲-گزینه‌ی ۱ چگونگی رابطه‌ی کیفیت نماز و ازدواج و حفظ بنیان خانواده (تشویق دختران و پسران به ازدواج و جلوگیری فرد و جامعه از آسیب‌های آن (عدم ازدواج)).

۲۰۹۳-گزینه‌ی ۴ معاشرت‌ها اگر با عنوان‌هایی مانند شناخت روحیه‌ی همسر باشد، در صورتی که منشأ آن هوس‌های زودگذر باشد مطابق دستور خداوند نادرست می‌باشد.

درس ۱۶

و تعالی زن و شوهر از مهم‌ترین هدف‌های ازدواج است حفظ حرمت پدر و مادر مربوط به این بخش نمی‌باشد.

۲۱۳۱- گزینه‌ی ۳ هر دو مکمل یکدیگر باشند تا بتوانند با آرامش در کنار یکدیگر زندگی کنند و هر یک نقش خود را انجام دهند.

۲۱۳۲- گزینه‌ی ۱ همسر داری زن باعث حفظ جامعه از فساد می‌شود و از هجوم گناهان کانون خانواده را حفظ می‌کند.

۲۱۳۳- گزینه‌ی ۳ پیمان ازدواج عقد نام دارد که تعهد رسمی و شرعی برای دختر و پسر ایجاد می‌نماید.

۲۱۳۴- گزینه‌ی ۲ یعنی با پذیرفتن نقش جدید مسئولیت‌های جدیدی را نیز پذیرفته‌اند و اجرای آن را متعهد شده‌اند.

۲۱۳۵- گزینه‌ی ۴ خانواده محل همدلی و همیاری است که انسان را از خودخواهی به ایثار دعوت می‌کند و از خودخواهی به دیگرخواهی می‌کشد.

۲۱۳۶- گزینه‌ی ۳ از آن‌جا که زن و مرد دارای خصوصیات روحی و جسمی متفاوتی هستند عدم آشنایی با این تفاوت‌ها سبب اختلاف سلیقه و انتظارات نابجا می‌شود اما نقش و مسئولیت باید متناسب با ویژگی‌های هر کدام باشد مرد برای همسر خود شوهر و برای فرزندان پدر و زن برای شوهر خود همسر و برای فرزندان مادر است بر این مبنا مرد و زن دارای نقش مشترک و اختصاصی‌اند.

۲۱۳۷- گزینه‌ی ۴ خدایا من و والدینم را روز قیامت بیمارز (ربنا اغفر لی و لوالدی و للمومنین یوم یقوم الحساب) (توجه شود که گزینه‌ی ۲) اشاره به دستور خدا به فرزندان راجع به احترام به پدر و مادر دارد نه به دعای فرزندان در حق والدین).

۲۱۳۸- گزینه‌ی ۲ مرد مدیریت داخل و خارج خانواده را به عهده دارد و زن از لحاظ روحی و عاطفی خانواده را مدیریت می‌کند.

۲۱۳۹- گزینه‌ی ۲ دادگاه حق زن را می‌گیرد و به او می‌دهد (زیرا نفقه وظیفه مالی، شرعی و حقوقی است که به عهده مرد است).

۲۱۴۰- گزینه‌ی ۳ این که مرد به زن بگوید دوستت دارم هیچ‌گاه از قلب وی بیرون نمی‌رود (اشاره به رابطه محبت‌آمیز با همسر)

۲۱۴۱- گزینه‌ی ۳ برتر از اعتکاف و شب‌زنده‌داری است اشاره به رابطه‌ی محبت‌آمیز با همسر دارد.

۲۱۴۲- گزینه‌ی ۴ شوهر داری مناسب زن باعث می‌شود کانون خانواده و جامعه از گناه دور باشد. چون جهاد نظامی مقابله با هجوم بیگانه در کشور است و جهاد شوهر داری زن مقابله هجوم گناه و فساد به داخل خانواده است.

۲۱۱۸- گزینه‌ی ۱ اعمال هر کسی همراه اوست و هرگز از او جدا نمی‌شود، خواه عمل نیک باشد یا بد، زیرا در سال دوم خواندیم که هر عمل انسان یک ظاهر و یک باطن دارد ظاهر عمل (جسم عمل) از بین می‌رود و باطن عمل $\pm$ هیچ‌گاه از بین نمی‌رود.

۲۱۱۹- گزینه‌ی ۲ بدین جهت اسلام وظیفه‌ی تأمین معاش را از دوش مادران برداشته‌اند. تا آنان با خیالی آسوده مهر و محبت خود را تقدیم فرزندان نمایند.

۲۱۲۰- گزینه‌ی ۳ و به آن دو فروتنی کن، از روی مهربانی و بگو: پروردگارا آن دو را ببخشای آن‌گونه که مرا در کودکی پرورش دادند. لذا فرزندان باید بکوشند رضایت پدر و مادر را جلب کنند و حرمت آنان نگه داشته شود.

۲۱۲۱- گزینه‌ی ۱ اگر والدین فرزندان با ایمان داشته باشند و فرزندان از ایمان پدر و مادر خود تبعیت کنند این فرزندان در بهشت نیز می‌توانند در کنار پدر و مادر خود باشند و این از آثار مهم ما تأخر اعمال است.

۲۱۲۲- گزینه‌ی ۴ رشد و تعالی اخلاقی خانواده مهم‌ترین وظیفه پدر و مادر است.

۲۱۲۳- گزینه‌ی ۲ نقش مشترک پدر و مادر برای تعالی فرزندان ایجاب می‌نماید که زمینه رشد و تحصیل فرزندان مهیا شود.

۲۱۲۴- گزینه‌ی ۱ رابطه‌ی محبت‌آمیز با همسر که باعث ایجاد اطمینان به نفس در وی می‌شود و از قلب او بیرون نمی‌رود.

۲۱۲۵- گزینه‌ی ۴ از وظایف همسری است و ربطی به نیازمند بودن زن ندارد و پرداخت این هزینه نفقه نام دارد.

۲۱۲۶- گزینه‌ی ۳ پیشوایان ما زنانی که فقط با پرداخت مهریه‌های سنگین حاضر به ازدواج می‌شوند را بی‌برکت دانسته‌اند.

۲۱۲۷- گزینه‌ی ۲ نحلّه (صدّاق) نوعی پیام محبت و بیان گر صداقت در علاقه‌ی مرد به زن است. بنابراین مهریه یا صدّاق که بر اساس مهر و محبت است پشتوانه اصلی تحکیم خانواده است نه جنبه اقتصادی آن.

۲۱۲۸- گزینه‌ی ۴ تعیین نفقه از سوی زن شرط اصلی پیمان ازدواج نیست. اما اعلام رضایت دختر و پسر، تعیین صدّاق، اذن پدر برای دختر جزء شروط اصلی ازدواج است.

۲۱۲۹- گزینه‌ی ۱ پس از درخواست زن باید پرداخت شود.

۲۱۳۰- گزینه‌ی ۴ از نقش‌های مشترک برای برنامه‌ریزی برای رشد و تعالی خود و فرزندان شکل‌گیری پایه‌های معنویت، امکان دانش‌آموزی برای فرزندان و ایجاد فرصت برای رشد

۲۱۸۵- گزینہ‌ی ۱ کلمه‌ی یُسَیِّر، به معنای حرکت دادن و سیر دادن است و هر حرکت و سیری نیازمند مبدأ و مقصد است و در هر کاری که دارای مبدأ و مقصد است هدایت و هدفداری در آن وجود دارد و هدایت و هدفداری اشاره به ربوبیت الهی دارد و ریح عاصف به معنی حوادث ناگوار اعم از طبیعی و اجتماعی است و خالصانه در این ناگواری‌ها خدا را خواندن اشاره به توحید عملی دارد.

۲۱۸۶- گزینہ‌ی ۱ نیازمندی همه‌ی موجودات از جمله انسان نیازمندی در پیدایش است زیرا از مرحله‌ی فقر محض نیستی می‌خواهد به مرحله‌ی هستی قدم بگذارد. نیستی بر هستی آن‌ها مقدم است.

۲۱۸۷- گزینہ‌ی ۴ چنان‌چه در درسنامه توضیح داده شد منظور از نور، وجود، ظهور و تجلی است و کلمه‌ی المتجلی با نور تناسب دارد.

۲۱۸۸- گزینہ‌ی ۳ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد تا موجود غنی بالذات نباشد هیچ موجود فقیری نمی‌تواند وجود و هستی یابد. بنابراین در مقابل موجود مستقل باید یک موجود غیر مستقل عقلاً وجود داشته باشد.

۲۱۸۹- گزینہ‌ی ۳ کلمه‌ی «إِنْ يَشَاءُ» یعنی اگر خدا بخواهد. این خواستن خداوند گاه در جنبه‌ی ایجاد است و گاه در جنبه‌ی سیر و بازگشت و ایجاد دوباره است که این عمل مربوط به ربوبیت الهی است.

۲۱۹۰- گزینہ‌ی ۴ این که انسان در ورای هر چیز خدا را ببیند توحیدی است شهودی و بستر اصلی آن پاکی و صفای قلب مخصوصاً جوانان.

۲۱۹۱- گزینہ‌ی ۱ کلمه‌ی پدیده بر موجودی می‌توان اطلاق کرد که نبوده ایجاد شده و چون از مرحله‌ی نیستی بر هستی قدم نهاده‌اند هستی آن‌ها به راحتی از آنان از سوی خداوند می‌تواند گرفته شود. بنابراین آیه‌ی شریفه‌ی «إِنْ يَشَاءُ يَذْهَبْكُمْ...» شامل حال همه‌ی پدیده‌های عالم می‌شود.

۲۱۹۲- گزینہ‌ی ۲ کلمه‌ی بنگرم در بیت بابا طاهر یا سخن «علی (ع)» که می‌فرماید: «ما رأیت...» تناسب معنایی دارد و این توحید شهودی برای موحدان حقیقی محقق است و لا غیر.

۲۱۹۳- گزینہ‌ی ۳ موجودات نظام هستی با اراده (قضای الهی) از نیستی به هستی آمده‌اند بدین جهت با اراده‌ی خداوند از

مرحله‌ی هستی به نیستی می‌رود. (یحیی و یمیت و یمیت و یحیی).

۲۱۹۴- گزینہ‌ی ۴ رابطه‌ی خداوند با موجودات، رابطه‌ی جدا شدنی و گسستگی نیست بلکه هر لحظه موجودات نیازمند به اویند. مثلاً در ارتباط موج و دریا و نور و منبع نور و آهن مذاب و کف روی آن، موج نور و کف هم در پیدایش و هم در بقا و هر لحظه نیازمند دریا و منبع نور و آهن هستند.

۲۱۹۵- گزینہ‌ی ۱ در آیه‌ی شریفه‌ی «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ...» می‌فرماید: «أَنْ يَشَاءَ يَذْهَبْكُمْ وَ يَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ...» و در آخر می‌فرماید: «وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ الْعَزِيزِ...» کلمه‌ی غنی و عزیز به ترتیب از صفات ذات و فعل خداوند است یعنی خداوند با صفت غنی کاری را انجام نمی‌دهد ولی با صفت عزیز که صفت فعل خداست بردن و آوردن موجودات را به عهده دارد. (اما برای بهتر فهمیدن درس در رابطه با دو صفت غنی و عزیز: به مثالی در این زمینه توجه نمائید: وزنه بردار برای برداشتن وزنه‌ای در مسابقات یکی از کارهایش رعایت تغذیه (و به عبارتی غنی‌سازی) است تا برداشتن وزنه برای او دشوار (عزیز) نباشد پس کلمه‌ی عزیز صفت فعل است و صفت سلبیه نیست که یکی از کپی برداران دین و زندگی تصور کرده است.)

۲۱۹۶- گزینہ‌ی ۳ در درسنامه گفته شد هر وجود و موجودی باید دارای یک هستی و یک چیستی باشد، حال اگر موجودی محدود بود هم هستی و هم چیستی او به علت محدودیت قابل دسترسی است اما اگر وجودی دارای هستی نامحدود بود برای درک او نیازمند احاطه اما برای شناخت و درک چیستی آن چون وجوش نامحدود است احاطه بر چیستی آن ممکن نیست و در مورد بهشت و جهنم نیز چنین است. وجود بهشت و جهنم عقلاً قابل اثبات است اما به علت آن بهشت و جهنم جنبه‌ی نامحدود دارد زیرا قرآن می‌فرماید: «هَم فِيهَا خَالِدُونَ» در نتیجه چیستی آن برای انسان‌ها در دنیا ناشناخته و قابل احاطه نیست ولی برای پیامبر اکرم (ص) و اولیاء الهی قابل احاطه است.

۲۱۹۷- گزینہ‌ی ۱ این تست ترکیبی است. در درس ۴ سال ۴ خواندیم یکی از عوامل تقویت توحید عملی افزایش معرفت به خداست. در درس اول چنین آمده: هر قدر انسان به معنای حقیقی کامل‌تر شود، این عبارت اشاره به شناخت و معرفت انسان دارد. سپس گفته شده «عبودیتش قوی‌تر می‌شود» یعنی شناخت انسان از خداوند و صفات او موجب افزایش توحید در عمل او می‌شود.

۲۱۹۸- گزینہ ۳ حدیث شریف «الحمد المتجلی...» بیان گر توحید عملی علی (ع) و نیازمندی به موجودات در مرحله ی پیدایش است. «لخلقه بخلقه»

۲۱۹۹- گزینہ ۳ ذات نایافته از هستی بخش (یعنی موجود فقیر) کی می تواند که شود هستی بخش (قدرت هستی بخشی ندارد) زیرا فقیر محض است و در مرحله ی نیستی قرار دارد لذا نیازمند موجود غنی است.

۲۲۰۰- گزینہ ۱ دو عبارت «ان یشاء» و «یات» در آیه ی شریفیه ی «ان یشاء یذهبکم و یات بخلق جدید»، بیان گر قضا و اراده ی خداوند است. زیرا «ان یشاء» یعنی اگر بخواهد و «یات» یعنی می آورد. هر دو به اراده فاعل اشاره دارد یعنی اگر خداوند بخواهد کاری را انجام دهد اول اراده می کند (قضاء الهی) و مجرای تحقق اراده و قضاء الهی قانونمندی هاست چون هیچ کاری بدون قانونمندی ممکن نیست بنابراین هر قضای الهی تکیه بر یک تقدیر دارد. (درس ۵ سال ۴).

۲۲۰۱- گزینہ ۳ بیت «دلی کز معرفت نور و صفا...» از آن جهت که نور و صفا دیده است با «الله نور السموات...» تناسب دارد. از آن جهت که قبل از هر چیز خدا را می بیند اشاره به «ما رأیت» دارد و از آن جهت که اشیاء تجلی، نور السموات... هستند با «الحمد لله» تناسب دارد بنابراین بیت با «والله هو الغنی الحمید» تناسب ندارد.

۲۲۰۲- گزینہ ۲ توجه گرچه از جهت (عرفانی و فلسفه ی صدراتی) وجود و موجود دارای وحدت هستند و... اما در این کتاب وجود به خداوند متعال اطلاق می شود و منظور از موجود به مخلوقات اطلاق می گردد. بنابراین وجود غنای ذاتی و موجود در فقر و نیازمندی ذاتی محض است و موجود برای هستی یافتن نیازمند ذات غنی است.

۲۲۰۳- گزینہ ۴ در مقدمه ی دوم نویسنده به دنبال اثبات آن است که بگوید، همه ی موجودات نیازمند موجودی هستند که ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن است و دیگر موجودات ذات و حقیقتشان مساوی با موجود بودن نیست.

۲۲۰۴- گزینہ ۲ آیه ی شریفیه «أنتم الفقرا إلی الله» نشان می دهد موجودی که وجودش از خودش نیست نیازمند دیگری است.

۲۲۰۵- گزینہ ۳ بردن و آوردن یعنی «إِنْ یشاء یذهبکم» و آوردن به معنی «یات بخلق جدید» است. این عمل را خداوند با صفت عزیز انجام می دهد زیرا می فرماید: «و ما ذلک علی الله بعزیز»

۲۲۰۶- گزینہ ۱ بیت بابا طاهر در مصرع اول اشاره به «ما رایت...» و مصرع دوم اشاره به «المتجلی» دارد.

۲۲۰۷- گزینہ ۳ در تعریف نور گفته اند: «ظاهر بنفسه مظهر غیره» خودش پیدا و آشکار است و موجب آشکار شدن دیگر موجودات می شود و کلمه ی وجود کامل ترین معنا و برداشت از نور است.

۲۲۰۸- گزینہ ۴ از آن جهت که ذات حضرت حق نامحدود است و احاطه ی محدود بر نامحدود محال است پیامبر اکرم (ص) می فرمایند: «لا تفکرو فی ذات الله» و از آن جهت که اشیاء محدود هستند احاطه بر محدود ممکن است فرمودند: «تفکروا فی کل شی»

۲۲۰۹- گزینہ ۲ همان طور که قبلاً در درسنامه گفته شد منظور از نور، وجود، ظهور و تجلی است. «السموات و الارض» ناشی از تقدیرات الهی است زیرا آسمان و زمین (۱) محدودند (۲) دارای قانونمندی اند (که خداوند می فرماید: الذی خلق فسوی و الذی قدر فهدی) بنابراین به واسطه ی اراده ی الهی (نور = وجود و ظهور) یافته اند زمین و آسمان.

۲۲۱۰- گزینہ ۲ هر موجودی که هستی خود وابسته و نیازمند به دیگری باشد اطلاق موجود بر آن صدق می کند و هر چیزی که در هستی وابسته و نیازمند به دیگری نیست اطلاق وجود بر آن صدق می کند.

۲۲۱۱- گزینہ ۲ بیت این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود... نشان حدیث المتجلی است و در درس ۴ نیز همین بیت آمده است.

پاسخنامه ی درس ۲ سال ۴

۲۲۶۵- گزینہ ۱ «قل الله خالق کل شی»، نشان دهنده ی توحید خالقیت است و کلمه ی واحد اشاره به اصل توحید یا توحید ذاتی دارد و ریشه ی این اعتقاد، اعتقاد به یگانگی خداوند است.

۲۲۶۶- گزینہ ۳ شفا بخشی پیامبر (ص) و ائمه علیه السلام ناشی از ولایت معنوی آنهاست و این عمل باذن الهی و در طول اراده ی خداوند صورت می پذیرد. (البته باید توجه داشت که اگر در عمل پیامبر (ص) و امام (ع) استقلال قائل شویم دچار شرک شده ایم)

۲۲۶۷- گزینہ ۲ نگرش توحیدی بمانند روحی در پیکره ی معارف و احکام دین حضور دارد و به این پیکره حیات بخشیده است.

۲۲۶۸- گزینه‌ی ۴ این که جهان از اصل‌های متعدد پدید نیامده است اشاره به توحید در خالقیت و نفی شرک در خالقیت دارد و قرآن کریم به فطری بودن توحید اشاره دارد و چون لازمه‌ی اعتقاد به توحید نفی شرک است، از هرگونه شرک انذار می‌دهد.

۲۲۶۹- گزینه‌ی ۴ اگر چند خالق در نظر بگیریم که دارای صفاتی هستند که مکمل یک‌دیگرند این تصور و اعتقاد غلط و دارای شرک است زیرا خالق موجودی است که در تمام صفات و خصوصیات و ابعاد نامحدود است. ممکن بودن اشاره به محدودیت دارد.

۲۲۷۰- گزینه‌ی ۳ قاعده‌ی مهم برای درک مسائل توحید (و غیره) «باید دانست که اولین و مهم‌ترین ریشه اعمال آدمی مرحله‌ی ذهنی و فکری و تصویری اوست. یعنی آدمی بر اثر تفکر درست یا نادرست تصویری برای خود می‌سازد و سپس آن را به مرحله‌ی اعتقادی و ایمانی می‌رساند» بدین سبب در برخی از تفکرات انسانی آدمیان برای نظام جهان و امور خیر، خدا یا خدایانی برای شر خدا یا خدایانی تصور می‌کردند و برای هر پدیده مانند خورشید، دریا، خدایانی در نظر می‌گرفتند و آن‌ها را آفریننده و ایجاد کننده‌ی جهان می‌دانستند و دچار شرک در اصل توحید در وهله‌ی اول و سپس شرک در خالقیت می‌شدند.

۲۲۷۱- گزینه‌ی ۱ از درس اول سال دوم، در بحث قانونمندی جهان و شاخصه‌ی اصلی آن آمده است: (اجزاء جهان و مجموعه‌های آن از سوی ناظمی آگاه و مدبر به وجود آمده که یکپارچگی و هماهنگی و انسجام غیر قابل گسست در میان پدیده‌ها حکمفرما نموده است) این کلام اشاره به اصل توحید دارد که خداوند یگانه به علت یگانگی وحدت ... بین مجموعه‌های جهان برقرار نموده.

۲۲۷۲- گزینه‌ی ۳ هر سه آیه که دارای کلمات احد و واحد هستند در توحید ذاتی (یا اصل توحید) مشترکند و «خالق کل شی» اشاره به توحید خالقیت دارد با سه آیه‌ی دیگر متفاوت است.

۲۲۷۳- گزینه‌ی ۴ آیه‌ی شریفه‌ی «افرایتم، تحرثون، اَنتُم تزرعونه ام نحن الزارعون» نشان می‌دهد همه‌ی موجودات بر اساس توحید در ربوبیت فاعلیت حقیقی ندارند بلکه فاعل حقیقی خداست و آن‌ها در عملکرد خود استقلال ذاتی ندارند.

۲۲۷۴- گزینه‌ی ۱ در آیه‌ی شریفه عبارت «والله» نشان توحید در مالکیت است و «الی الله ترجع الامور» اشاره به دو چیز

دارد: ۱- توحید در ربوبیت، زیرا بازگشت موجودات نشانه‌ی هدفداری کارهای خداست و هدفداری مربوط به ربوبیت الهی است. ۲- و هر جا هدفداری مطرح است نشان دهنده‌ی حکیمانه بودن کار خداوند است لذا «ترجع الامور» اشاره به ضرورت معاد در پرتو حکمت دارد. توجه مهم: عبارت «إلی الله ترجع الامور» در سال‌های گذشته تست کنکور سراسری شده و طراح آن‌را به غلط توحید در مالکیت دانسته است و این غلط بودن برای معلمان اهل درایت کاملاً روشن است. (و آدمیزاد از اشتباه مبری نیست)

۲۲۷۵- گزینه‌ی ۳ قرآن کریم و آیه‌ی شریفه‌ی مذکور تأثیرگذاری انسان را می‌پذیرد ولی برای انسان استقلال قائل نمی‌شود و رابطه‌ی انسان و خداوند را در این تأثیرگذاری طولی می‌داند و ناشی از ربوبیت (تدبیر) انسان است.

۲۲۷۶- گزینه‌ی ۱ کلمات «احد، واحد و رب و ولی» به ترتیب اشاره به اصل توحید (توحید ذاتی) و واحد نیز همان‌طور و رب به ربوبیت الهی و ولی به ولایت الهی اشاره دارند.

۲۲۷۷- گزینه‌ی ۳ توحید در خالقیت بدین معنا است که موجود از مرحله‌ی نیستی به هستی آورده می‌شود و آیه‌ی شریفه‌ی «خالق کل شی» مبین آن است.

۲۲۷۸- گزینه‌ی ۱ اعتقاد به اصل توحید (توحید ذاتی) اعتقاد به تنها مبدأ یگانه و بی‌همتاست و عبارت قرآنی «و هو الواحد القهار» اشاره به آن دارد.

۲۲۷۹- گزینه‌ی ۴ عبارت اداره‌ی جهان به سوی مقصد معین اشاره به توحید در ربوبیت دارد و آیه‌ی «مالهم من دونه من ولی» اشاره به توحید در ولایت دارد.

۲۲۸۰- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه‌ی «و لا یشرک فی حکمه احداً» اشاره به توحید در ولایت و نفی شرک در ولایت دارد. زیرا هر نفیی خود نوعی اثبات است و آیه‌ی «اَنتُم تزرعونه ...» اشاره به توحید در ربوبیت دارد و «مالهم من دونه» اشاره به توحید در ولایت دارد.

۲۲۸۱- گزینه‌ی ۲ توانایی شفاعتشی پیامبر اکرم (ص) را اگر از خدا بدانیم عین توحید است و عمل پیامبر اکرم (ص) ناشی از ولایت معنوی ایشان و شفاعتشی ربوبیت پیامبر اکرم (ص) است که در آن استقلال ندارد. به‌صورت طولی و البته به اداره‌ی خداست.

۲۲۸۲- گزینه‌ی ۴ کسی فکر کند در کنار ربوبیت الهی به صورت عرضی مستقل از خداوند امور را تدبیر می‌کند دچار شرک در عمل شده است.

۲۲۸۳- گزینه‌ی ۳ مالکیت خداوند مطلق است. مالکیت انسان نسبی و در طول مالکیت خداوند است.

۲۲۸۴- گزینه‌ی ۱ در درسنامه گفته شد، تدبیر، پرورش، هدایت، اداره‌ی موجودات مربوط به ربوبیت الهی است و تدابیر انسانی نیز در طول تدبیر خداوند است و هیچ موجودی در کنار خداوند ربوبیت ندارد و تدبیر کننده، پرورش دهنده‌ی حقیقی خداست.

۲۲۸۵- گزینه‌ی ۴ ولایت پیامبر اکرم (ص) و ائمه علیه‌السلام در طول ولایت خداوند و یکی از جنبه‌های عالی آن ولایت معنوی است.

۲۲۸۶- گزینه‌ی ۱ اگر اعتقاد داشته باشیم چند خدا با همکاری یک‌دیگر جهان را آفریده‌اند، دچار شرک در خالقیت شده‌ایم و این همکاری عرضی خدایان با هم نشان دهنده‌ی نقص و محدودیت آن‌هاست.

۲۲۸۷- گزینه‌ی ۲ اعتقاد به اصل توحید (یا توحید ذاتی) عالی‌ترین مرتبه‌ی توحید است و بدون این اعتقاد انسان مسلمان و موحد نمی‌گردد و در مرحله‌ی شرک قرار دارد.

۲۲۸۸- گزینه‌ی ۲ با پذیرش توحید در مالکیت، وارد توحید در ولایت می‌شویم و با واسطه‌ی قبول توحید در ولایت به مرحله‌ی توحید در ربوبیت می‌رسیم (آئتم ترزعه‌نه...)

پاسخنامه‌ی درس ۳ سال ۴

۲۳۵۹- گزینه‌ی ۲ این که یهودیان و مسیحیان احبار و رُهبان خود را ارباب گرفتن دچار شرک در ربوبیت شده و از آن جهت که آنان را اطاعت کردند دچار شرک عملی اجتماعی شده‌اند.

۲۳۶۰- گزینه‌ی ۱ از راه توحید در خالقیت و ربوبیت می‌توان به توحید عملی دست یافت و آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله ربی و ربکم» مؤید آن است.

۲۳۶۱- گزینه‌ی ۴ سر نهادن در آستان جانان نشان دهنده‌ی عبودیت و توحید عملی است لذا آیه‌ی شریفه‌ی «فاعبدوه هذا صراط مستقیم» نیز نشان دهنده‌ی توحید عملی است.

۲۳۶۲- گزینه‌ی ۳ یگانه شدن افراد جامعه در جهت اطاعت همه جانبه از دستورات خداوند مبنی بر این که خواسته‌ی خدا بر خواسته‌ی خود مقدم باشد در این صورت جامعه رنگ توحیدی به خود می‌گیرد.

۲۳۶۳- گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه‌ی «و من یسلم وجهه...» اشاره به توحید عملی فردی دارد و عبارت «فقد استمسک...»

نیز اشاره به توحید عملی فردی دارد و عبارت «إلی الله عاقبة الامور» اشاره به توحید در ربوبیت دارد که نشان دهنده‌ی ضرورت معاد در پرتو حکمت دارد. زیرا «عاقبة الامور» اشاره به همدفداری و بازگشت کارها به سوی خداوند دارد.

۲۳۶۴- گزینه‌ی ۳ اکثر مردم جهان توحید در خالقیت را قبول دارند اما فرمان‌های خداوند را وارد متن زندگی خود نمی‌کنند لذا دچار شرک عملی‌اند.

۲۳۶۵- گزینه‌ی ۲ در درس اول سال ۴ در مورد توحید شهودی علی (ع) فرمودند: «ما رایت شیئاً الا و رایت الله...» و در درس ۴ سال ۴ در متن چنین آمده: «انسان با چشم قلب حضور خداوند...» این متن اشاره به توحید شهودی و سخن علی (ع) است.

۲۳۶۶- گزینه‌ی ۳ از دیدگاه پیامبر اکرم (ص) علت ورود به بهشت کلمه‌ی «لا اله الا الله» است و از دیدگاه امام رضا علیه‌السلام شرط ورود به بهشت و دژ مستحکم الهی پذیرش ولایت الهی امامان معصوم (آنان) است.

۲۳۶۷- گزینه‌ی ۲ عبارت «و ما امر الا لیعبدوا الها واحداً» اشاره به توحید عملی اجتماعی دارد و عبارت «لا اله الا هو» اشاره به اصل توحید (یعنی توحید ذاتی) است. توجه خیلی خیلی مهم: در قبل طراح کنکور و برخی از به اصطلاح نویسندگان کتاب دین و زندگی تصور کرده‌اند که کلمه‌ی «لا اله الا الله» با کلمه‌ی «لا اله الا هو» معادل می‌باشند در صورتی که کلمه‌ی «لا اله الا الله» جامع ابعاد توحید است چون «الله» اسم جامع است و کلمه‌ی «لا اله الا هو» توحید ذاتی و اشاره به اصل توحید دارد چون کلمه‌ی «هو» اشاره به ذات حق تعالی دارد.

۲۳۶۸- گزینه‌ی ۴ ریشه‌ی بت‌پرستی آن است که انسان‌ها تمایلات نفسانی خود را اصل قرار می‌دهند چنانچه در درسنامه (همین درس) گفته شد اگر آدمی تمایلات غریزی را سمت و سوی توحیدی دهد از شرک و بت‌پرستی رها خواهد شد.

۲۳۶۹- گزینه‌ی ۳ کلمه‌ی «لا اله الا الله» به شرطی تضمین کننده‌ی سعادت انسان است که انسان مختار با اختیار خود و با پذیرش ولایت ائمه (ع) و عمل به همه‌ی ابعاد جامع «لا اله الا الله» خود را در حصن، حصین توحید قرار دهد و گرنه این عبارت لفظی است که به صورت یکسویه تأثیرگذار نیست.

۲۳۷۰- گزینه‌ی ۱ اطاعت از هوای نفس خود و دیگران شرکت عملی فردی است و چند شخصیتی شدن انسان به

۲۳۷۹- گزینه‌ی ۲ آسیب اصلی از وجود ابزارهای جدید موجب شده انسان از خدا و آخرت و اساسی‌ترین نیازهای انسان یعنی پرورش بُعد معنوی غافل بماند.

۲۳۸۰- گزینه‌ی ۲ سخن علی (ع) با آیه‌ی «اللّٰهُ نور السموات و الارض» تناسب معنایی دارد. زیرا کسی که به مرحله‌ی توحید شهودی رسیده با نور الهی همه چیز را مشاهده می‌کند.

۲۳۸۱- گزینه‌ی ۱ در آیه‌ی شریفه عبارت «بعثنا فی کل امه رسولاً» اشاره به توحید در ربوبیت دارد زیرا کار رسول هدایت است و هدایت از ناحیه‌ی ربوبیت الهی است و عبارت «ان اعبدوا الله» اشاره به توحید عملی دارد و عبارت «واجتنبوا الطاغوت» اشاره به نفی شرک عملی دارد.

۲۳۸۲- گزینه‌ی ۳ سخن حافظ با آیه‌ی شریفه‌ی «و من یسلم وجهه الی الله و هو محسن» تناسب معنایی دارد.

۲۳۸۳- گزینه‌ی ۲ توحید عملی فردی آن است که فرد غریزه و فطرت را از درون در یک هماهنگی مناسب با دستورات الهی (در بیرون) از وجود خود سمت و سوی خدایی دهد. توضیح کامل و غلط بودن کار مؤلف کتاب در درسنامه توضیح داده شده است.

پاسخنامه‌ی سؤالات درس ۴ سال ۴

۲۴۵۶- گزینه‌ی ۱ خطاب به حضرت موسی (ع) است. آیه‌ی شریفه بیان‌گر آن است که نیایش موجب تقویت توحید عملی است.

۲۴۵۷- گزینه‌ی ۱ کلمه‌ی «اطعنی» در حدیث شریف اشاره به توحید عملی دارد. «اجعلک تقول للشیء کُنْ فیکون» یعنی توحید عملی موجب رسیدن به مقام انجام کار خدایی می‌شود. بنابراین حدیث شریف با بیت: «بندگی کن تا که سلطانت کنند ...»

۲۴۵۸- گزینه‌ی ۲ اولین ثمره‌ی اخلاص عدم نفوذ شیطان در انسان و بالاترین میوه‌ی آن دیدار محبوب حقیقی و تقرب به اوست.

۲۴۵۹- گزینه‌ی ۲ به جهنمیان وقتی می‌گویند چرا جهنمی شدید می‌گویند: ما در دنیا حق‌پذیر نبودیم لذا آیه‌ی شریفه نشان دهنده‌ی عدم روحیه‌ی حق‌پذیری جهنمیان را نشان می‌دهد.

۲۴۶۰- گزینه‌ی ۲ انسان دارای فطرت است این نیرو با دستورات خدا اگر به فعلیت کامل خود برسد به خود عالی یا نفس مطمئنه دست می‌یابد و این توجه به مقام نفس مطمئنه

علت آن است که گاه فرد تحت تأثیر هوای نفسانی خود و یا دیگران یعنی شیطان و برخی از انسان‌ها واقع می‌شود.

۲۳۷۱- گزینه‌ی ۴ علت اساسی حاکمیت طاغوت در جامعه به علت آن است که هر کسی هوای نفسانی خود را اصل قرار می‌دهد و از آن تعبیت می‌نماید. پس اگر در جامعه افراد خواسته‌های نفسانی خود را اصل قرار دهند جامعه طاغوتی یا شرک آلوده شکل می‌گیرد.

۲۳۷۲- گزینه‌ی ۳ اگر تمایلات و کشش‌ها (غریزه و فطرت) در یک هماهنگی مناسب با دستورات الهی (قبلاً توضیح داده شده) سمت و سوی توحیدی بگیرند انسان متعادل و متوازن می‌شود و افراد متعادل و متوازن زمینه‌ساز جامعه‌ی متعادل و متوازن خواهند بود.

۲۳۷۳- گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله ربی و ربکم» بیان‌گر توحید در ربوبیت و عبارت «فاعبدوه» اشاره به توحید عملی اجتماعی دارد و عبارت «هذا صراط مستقیم» نیز بیان‌گر توحید عملی فردی است.

۲۳۷۴- گزینه‌ی ۳ تنها ایجاد کننده اشاره به توحید در خالقیت و سرچشمه‌ی همه‌ی خوبی‌ها و زیبایی‌ها اشاره به اصل توحید (توحید ذاتی) دارد و تنها اداره کننده ... اشاره به توحید در ربوبیت است.

۲۳۷۵- گزینه‌ی ۲ علت اساسی سلب آرامش انسان مشرک آن است که او تحت سلطه‌ی تمایلات نفسانی قرار می‌گیرد.

۲۳۷۶- گزینه‌ی ۴ همه‌ی پیامبران الهی در یک شعار مشترک بودند دعوت به پرستش خدا و دوری از طاغوت‌ها زیرا لازمه‌ی اعتقاد به توحید نفی شرک است بدین جهت آیه‌ی شریفه‌ی «ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت» ملاک دستور آن‌ها بوده است.

۲۳۷۷- گزینه‌ی ۴ «الحمد لله» توحید عملی فردی، «رب العالمین» اشاره به توحید در ربوبیت و «ایاک نعبد» اشاره به توحید عملی اجتماعی و «ایاک نستعین» اشاره به توحید در ربوبیت است.

۲۳۷۸- گزینه‌ی ۴ دست‌یابی به جامعه‌ی متعادل و متوازن و تحقق عدالت اجتماعی هنگامی به ظهور می‌رسد که بعثت انبیاء در آن قوم و ملت صورت گیرد و آنان مردم را به دو اصل اساسی فرا بخوانند توحید و نفی شرک و مردم نیز بدان عمل نمایند.

عمل دارای حسن فاعلی و فعلی است و عمل صالح شمرده می‌شود. پس گزینه‌ی (۱) صحیح می‌باشد.

۲۴۶۹- گزینه‌ی (۳) انسان موجودی مختار است با اختیار خود می‌تواند فطرت توحیدی خود را جهت مثبت و یا جهت منفی دهد و یا آن را (فطرت) را نادیده بگیرد. پس این اختیار است که انسان را بر سر دو راهی پرستش یا شرک قرار می‌دهد.

۲۴۷۰- گزینه‌ی (۴) آیه‌ی شریفه‌ی «قل انما اعظکم ...» نشان می‌دهد که خداوند با موعظه‌ی خود انسان را هدایت و این عمل ناشی از ربوبیت (الهی) اوست و عبارت «ان تقوموا الله» نشانه‌ی توحید عملی (اخلاص) صالحان است. لذا گزینه‌ی (۴) صحیح است.

۲۴۷۱- گزینه‌ی (۴) ثمره‌های اخلاص فراوان هستند، احساس آرامش روحی و روانی در زندگی، احساس اطمینان به نفس، کسب زیبایی معنوی در عین توجه به دنیا و ... اما ایجاد حسن فاعلی و فعلی در اعمال از آثار اخلاص نمی‌باشد و اخلاص و ثمره‌های آن ناشی از ایجاد حسن فعلی و فاعلی است.

۲۴۷۲- گزینه‌ی (۱) در حدیث قدسی از میوه‌های وصف نشدنی توحید عملی و اخلاص، رسیدن به غنای مطلق و حیات جاویدان و انجام کارهای خداگونه است اما باید توجه داشت این گونه اعمال و حیات و غنا در طول غنا و حیات و اراده‌ی الهی است نه در عرض خداوند.

۲۴۷۳- گزینه‌ی (۲) در آیه‌ی شریفه کلمه‌ی «جاهدوا» علت و توحید عملی اجتماعی است و عبارت «لنهدینهم» نشان دهنده‌ی هدایت معنوی است که با ولایت معنوی صورت می‌گیرد.

۲۴۷۴- گزینه‌ی (۳) آن‌چه که بسیار مهم است و باید به آن توجه داشت این است که انجام توحید عملی، در صورتی توحید عملی است که آن کار با توجه به دستورات و فرمان الهی انجام شود وگرنه توحید عملی نیست و فاقد ارزش است و دیگر آن‌که یک غنی بالذات بیش‌تر در نظام هستی وجود ندارد و آن هم خداوند است و غنای انسان در طول غنای خداوند است نه در عرض غنای خداوند.

۲۴۷۵- گزینه‌ی (۳) قرآن کریم به‌طور مکرر انسان‌ها را با آیات خود (وجود کل موجودات هستی) توجه می‌دهد تا با تفکر در آن‌ها به دو چیز مهم دست یابد: ۱- افزایش معرفت به خدا ۲- پی بردن به علم و حکمت الهی، که این دو موجب افزایش توحید عملی در فرد می‌شود.

(که از جهات طیبه برخوردار می‌شود) موجب افزایش توحید عملی می‌گردد.

۲۴۶۱- گزینه‌ی (۳) کلمه‌ی «لنهدینهم» در آیه‌ی شریفه بیان‌گر هدایت معنوی که با استفاده ولایت معنوی صورت می‌پذیرد که آن را امداد خاص یا توفیق الهی نیز گویند. (برای درک بهتر به درس ۴ سال سوم رجوع نمائید).

۲۴۶۲- گزینه‌ی (۱) انجام توحید عملی خالصانه دارای آثار وصف ناشدنی است که از آن‌ها رسیدن به مقام انجام کارهای خداگونه است مانند زنده کردن مردگان (البته باید توجه داشت آن مقام از آن اولیاء خدا، مانند حضرت عیسی علیه‌السلام و غیره است)

۲۴۶۳- گزینه‌ی (۱) از دیدگاه علی (ع) نهایت آرزوی عارفان دیدار خداوند تبارک و تعالی است (البته با چشم سر نیست. زیرا چشم دیدش محدود است و برای محدود، نامحدود قابل دیدن چشمی نیست) و بالاترین ثمره‌ی اخلاص رسیدن به قرب الهی است و از راه قرب الهی این دیدار صورت می‌گیرد و آن دیدار قلبی است.

۲۴۶۴- گزینه‌ی (۲) دل و قلب انسان اگر به دنبال عقل حرکت کند به پذیرش حق و توحید عملی می‌رسد و اگر به دنبال هوی و هوس برود به انکار حق و شرک عملی می‌رسد.

۲۴۶۵- گزینه‌ی (۳) نیایش و راز و نیاز با خدا، محبت به خدا در قلب تقویت می‌کند و پرده‌های غفلت را کنار زده و انسان از امدادهای خداوند بهره‌مند می‌شود. بنابراین راز و نیاز با خدا موجب تقویت توحید عملی می‌شود.

۲۴۶۶- گزینه‌ی (۴) حضرت یوسف علیه‌السلام با قدم اولیه‌ی خود با رویگردانی از گناه به مقام «مخلصین» رسید لذا اخلاص او علتی است که خداوند با ربوبیت خود او را از گناه منصرف نماید (چون انصراف از گناه خود نوعی هدایت است بنابراین با ربوبیت خود خداوند او از این حادثه نجات داد)

۲۴۶۷- گزینه‌ی (۲) بیت «آفرینش همه تنبیه (آگاهی) خداوند دل است ...» اشاره به آیه‌ی شریفه‌ی «ان فی خلق السموات و الارض ... لآیات لاولی الالباب» دارد، از بیت می‌توان چنین نتیجه گرفت که افزایش معرفت به خدا موجب افزایش توحید عملی است و این افزایش معرفت از طریق توجه به آیات الهی صورت می‌پذیرد.

۲۴۶۸- گزینه‌ی (۱) قصد و نیت باید خالص برای خدا باشد و شکل و جسم عمل باید مطابق فرمان الهی باشد. در این صورت

کارهای خود را با اختیار انجام دهد و هیچ‌گاه از آن نمی‌تواند خود را رها کند.

۲۵۵۸- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه نشان می‌دهد «استمساک» نظام جهان به وسیله‌ی خداوند بر اساس حکمت (و قانونمندی) است و این کار حکیمانه‌ی خداوند این اطمینان را به انسان می‌بخشد که جهان دارای حافظ و نگاهبانی (قانونمندی خود) است؛ که کوچک‌ترین اشتباه در آن رخ نمی‌دهد و انسان با اختیار خود می‌تواند در این قانونمندی‌ها کارهای خود را انجام دهد.

۲۵۵۹- گزینه‌ی ۱ سه آیه‌ی شریفه‌ی «فمن البصر فلنفسه ...» و «الم اعهد اليکم ...» و «انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً» بیان‌گر اختیار آدمی در تعیین سعادت و شقاوت و آیه‌ی شریفه‌ی «الله الذی سخر لکم ...» گرچه در بطن خود اختیار آدمی را دارد ولی نشان دهنده‌ی مختار بودن آدمی در سرنوشت را ندارد.

۲۵۶۰- گزینه‌ی ۲ در برخی از پندارهای ویران‌گر در مورد اختیار، اعتقاد به آزادی مطلق وجود دارد در این اندیشه ایشان اختیار را برای ارضای امیال خود می‌خواهند، آن‌ها خواسته‌های خود را محور قرار می‌دهند و برای رسیدن به خواسته‌های خود قانونمندی‌های نظام جهان را نادیده می‌گیرند و به عواقب آن نمی‌اندیشند.

۲۵۶۱- گزینه‌ی ۳ در فرهنگ اسلامی اختیار امری مشهود است که هر کسی آن را در خود می‌یابد و نیاز به استدلال ندارد.

۲۵۶۲- گزینه‌ی ۱ نادیده گرفتن قوانین جهان اشاره به اعتقاد اختیار مطلق و عدم دادخواهی و ثروت نامشروع را موهبت الهی معرفی کردن ناشی از اعتقاد به جبراست.

۲۵۶۳- گزینه‌ی ۲ رواج عقیده‌ی جبری‌گری ... مانند ویروس فلج تحرک و سازندگی و نشاط را از فرد و جامعه می‌گیرد و محرومان می‌پندارند اعتراضشان، اعتراض به خواست و تقدیر الهی و این اعتراض نیز جایز نمی‌باشد.

۲۵۶۴- گزینه‌ی ۴ آیه‌ی شریفه‌ی «انا کل شیء خلقناه تقدیر» نشان دهنده‌ی توحید در خالقیت و تقدم قضای الهی بر تقدیرات در مرحله‌ی پیدایش است.

۲۵۶۵- گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه‌ی «انا هدینا السبیل» با آیه‌ی شریفه‌ی «الله الذی یسخر لکم» تناسب معنایی دارد. زیرا شرط مسخر شدن چیزی برای انسان داشتن اختیار است و گرنه چیزی در اختیار قرار نمی‌گرفت.

۲۴۷۶- گزینه‌ی ۲ «مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان» اشاره به سخن علی (ع) «الحمد لله المتجلی» دارد و مصرع دوم اشاره به «الله نور السموات» دارد.

۲۴۷۷- گزینه‌ی ۳ اگر انسان بتواند خود را با انجام توحید عملی خالصانه به مقام مخلصین برساند در آن صورت شیطان از انحراف و وسوسه‌ی انسان مأیوس می‌شود.

۲۴۷۸- گزینه‌ی ۱ صراط مستقیم یک جنبه‌ی عقیدتی و فکری دارد و آن هدایت تشریعی یا ویژه است و یک جنبه‌ی عملی دارد که باید انسان آن را طی نماید، که این عمل اشاره به توحید عملی دارد و اگر انسان این راه را خالصانه طی نماید، به قرب الهی که هدف نهایی این صراط است خواهد رسید.

۲۴۷۹- گزینه‌ی ۳ کلمه‌ی «عهد» در آیه شریفه به دو معناست. ۱- شرط این که خداوند با انسان پیمان ببندد داشتن اختیار است. ۲- عهد و پیمان توحیدی از انسان که غیر خدا را نپرستند وجود فطرت توحیدی است. بنابراین به واسطه‌ی این دو نیرو خداوند می‌فرماید: «ان لا تعبدوا الشیطان»

۲۴۸۰- گزینه‌ی ۱ بیت: «بندگی کن تا که سلطانت کنند ...» اشاره به آیه‌ی «لنصرف عنه سوء و الفحشا» دارد و از سوی دیگر کلمه‌ی «اطعنی» نیز اشاره به توحید عملی دارد که اشاره به بندگی دارد.

۲۴۸۱- گزینه‌ی ۱ خوی حیوانی ناشی از قرار گرفتن انسان در مرحله‌ی سوء و فحشا می‌باشد. بنابراین آیه‌ی شریفه‌ی «لذلک لنصرف عنه اسوء و الفحشا ...» اشاره به آن دارد که یوسف (ع) از گناهان دوری نمود به مقام مخلصین رسید.

پاسخ‌نامه‌ی درس ۵ سال ۴

۲۵۵۵- گزینه‌ی ۳ قضا و تقدیر الهی بر این اساس است که خورشید و ماه قانونمندی و هدفداری خاص خود را داشته باشند و حرکت هر کدام در مدار خود از حدود مشخص شده تجاوز ننماید.

۲۵۵۶- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی شریفه‌ی «فاذا قضی امرأ فانما یقول له کن فیکون» نشان می‌دهد هنگامی که خداوند اراده می‌کند به ایجاد یا فنای چیزی آن چیز لباس هستی می‌پوشد و یا هستی خود را از دست می‌دهد.

۲۵۵۷- گزینه‌ی ۳ خداوند اراده کرده یعنی قضاء الهی بر این تعلق گرفته که انسان موجودی مختار باشد اما این مختار بودن او یا عمل اختیاری او در دایره‌ی تقدیر (یعنی قانونمندی‌های جهان) می‌تواند عمل کند و از این دایره هیچ‌گاه نمی‌تواند خارج شود پس خداوند در تقدیرات خود مقدر کرده که انسان

۲۵۶۶- گزینه‌ی ۲ در سه آیه‌ی «فاذا قضی امرّاً» و آیه‌ی «ان الله یمسک السموات» و آیه‌ی «ولله ما فی السموات...» هر سه آیه مربوط به کار خداوند در نظام جهان است ولی آیه‌ی شریفه‌ی «قد جاءکم بصائرٌ فلنفسه و من عمی فعلیها» اشاره به اختیار انسان دارد.

۲۵۶۷- گزینه‌ی ۳ مرگ و حیات را به اراده‌ی خداوند باید نسبت داد. زیرا اراده الهی = ایجاد و آفرینش است. بدین سبب می‌فرماید: «فاذا قضاء امرّاً فاتما یقول له کن فیکون»

۲۵۶۸- گزینه‌ی ۴ از آیه‌ی شریفه‌ی «انا هدیناه السبیل...» مستفاد می‌گردد که انسان برای پذیرش «هدیناه السبیل» هدایت ویژه، یا تشریعی نیازمند اختیار است و نشانه‌ی اختیار آن است که انسان می‌تواند کافر یا شاکر باشد.

۲۵۶۹- گزینه‌ی ۱ این که گفته شده اختیار حقیقتی وجدانی است یعنی امری بدیهی و روشن است و نیاز به استدلال ندارد. مانند من شخصیت (در درس ۴ سال ۲) که آن هم روشن و بدیهی است و نیازمند دلیل و برهان نیست.

۲۵۷۰- گزینه‌ی ۳ ابیات مولوی نشان می‌دهد که فرد صاحب باغ از جبر علیه جبر استفاده و به عبارت دیگر با جبر نفی جبر نموده، زیرا دزد تمام اعمال خود را به جبری بودن کار خود توجیه می‌نمود می‌گفت: من بنده‌ی خدا هستم و درخت از آن خداست، میوه نیز مال خداست، حال بنده‌ی خدا از درخت خدا میوه‌ی مال خدا می‌خورد. صاحب باغ نیز گفت: من بنده‌ی خدا هستم، چوب نیز مال خداست، پشت تو نیز مال خدا است، حال بنده‌ی خدا با چوب خدا می‌زند بر پشت بنده‌ی خدا...

۲۵۷۱- گزینه‌ی ۴ کسی که خود را موجودی مختار می‌داند در خود احساس هویت می‌کند، اعتماد به نفس و از خودباوری بالایی برخوردار می‌شود و کارهای خود را به دست حوادث (قوانین فاقد جهت) نمی‌سپارد. نکته‌ی بسیار مهم: قوانین نظام (تقدیرات الهی) در جهان وجود دارند آن‌ها در اختیار انسان قرار می‌گیرند و انسان مختار با آگاهی خود به قوانین نظام جهان، جهت مثبت و منفی می‌دهد و هیچ‌گاه قوانین به ما نمی‌گویند این گونه باش. بنابراین محول کردن کارها به دست تقدیرات به معنای سلب اختیار از خود است که معقول و منطقی نیست.

۲۵۷۲- گزینه‌ی ۲ در آیه‌ی شریفه کلمه‌ی «بمسک» نشان می‌دهد که خداوند با قوانین خود (تقدیرات) نظام جهان را از زوال نگه می‌دارد بنابراین نظام جهان نیازمند در بقا «أَن تَزُولاً» است.

۲۵۷۳- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی شریفه‌ی «لا الشمس ینبغی لها ان تدرك القمر...» ظاهراً نشان می‌دهد که قضا تکیه بر تقدیر ندارد اما باید دانست که تمام آیات الهی باطناً دلالت بر آن دارند که قضاء الهی بر تقدیر او استوارند.

۲۵۷۴- گزینه‌ی ۴ در درسنامه‌ی ۵ و ۶ گفته شده که تقدیرات الهی همان سنت‌های الهی همان قانونمندی‌های جهان هستند. انسان با شناخت تقدیرات الهی (قانونمندی‌ها، سنت‌ها) دایره‌ی اختیار خود را گسترده‌تر می‌کند شناخت قوانین جهان استعدادهای نهفته‌ی او را شکوفا می‌کنند و این یعنی رسیدن به کمال (زیرا انسان قادر به احاطه و شناخت اراده و حکم الهی نیست)

۲۵۷۵- گزینه‌ی ۳ در علل عرضی عوامل کنار هم و با هم بر روی معلول تأثیر می‌گذارند ولی در علل طولی چنین نیست که معلول روی علت‌ها تأثیر بگذارد بلکه فقط در علل طولی می‌خواهیم بگویم کارها با واسطه صورت می‌گیرد.

۲۵۷۶- گزینه‌ی ۱ وجود اختیار ناشی از قضاء الهی است. اما عملکرد و ویژگی اختیار مربوط به تقدیرات الهی است. یعنی اختیار در چارچوب قانونمندی‌ها می‌تواند عمل نماید. بدون قانونمندی (تقدیرات) اختیار قادر به عملکرد نیست. به مثالی در این زمینه توجه کنید. دانش‌آموزان امتحان ریاضی دارند، ۱- همه قلم به دست منتظر سوال و ورقه پاسخ‌نامه‌اند در این حال همه دارای اختیارند یا بهتر بگویم دارای اراده هستند و همه یکسانند. ۲- سوال تست و پاسخ‌نامه داده می‌شود، چون آگاهی دانش‌آموزان از قوانین ریاضی یکسان نیست در نتیجه دانش‌آموزان متفاوت می‌شوند و هر کدام به واسطه‌ی عملکرد اختیاری در دایره‌ی تقدیرات ریاضی (قوانین ریاضی) به کمالات مختلفی می‌رسند و یا نمی‌رسند. بنابراین وجود خود اختیار ناشی از قضاء الهی، ویژگی اختیار ناشی از تقدیرات الهی است (اگر فهمیدی خیلی خیلی خوبی)

۲۵۷۷- گزینه‌ی ۳ این که علی (ع) فرمودند از قضا به قدر می‌روم. بدین علت است که خداوند صاحب تقدیر است و قانونمندی‌ها را در جهان برای انسان خلق نموده معماری از این قوانین (تقدیرات) آگاهی کامل ندارد تقدیر دیوار را خراب بنا نهاده است. تقدیر خراب قضا را بر تخریب قرار داده علی (ع) به قدر و تقدیر (قانونمندی) دیواری رفتند که بر قانونمندی درست استوار شده حال قضا بر استواری است. به درسنامه رجوع کن

۲۵۷۸- گزینه‌ی ۲ خداوند اراده نموده که نظام جهان قانونمند باشد یعنی دارای تقدیرات باشد. حال اگر انسان قانونمندی‌های

است که در این صورت استعدادهای آدمی به فعلیت می‌رسد.
(کمال)

۲۶۳۸- گزینه‌ی ۴ آیه شریفه نشان می‌دهد (۱) خداوند با رحمت و وسعیه خود با کل نظام جهان نیکوکار و بدکار رفتار می‌نماید (۲) و دیگر آن که براساس عدل به بدکاران جزا می‌دهد و این برخورد عادلانه ناشی از همان رحمت و وسعیه است. لذا به نیکوکاران ده برابر پاداش می‌دهد براساس فضل و به گناهکاران جزا می‌دهد براساس عدل

۲۶۳۹- گزینه‌ی ۴ با توجه به رهنمود پیشوایان اسلامی به یک اصل کلی و مهم مسلمانان باید توجه داشته باشند و آن این است که زندگی ما را، اعمال ما می‌سازد $\pm$ لذا حدیث اول و آیه دوم و روایت سوم هر سه بر این اصل تاکید دارند و این کلام مربوط به اعمال خداوند است نه انسان.

۲۶۴۰- گزینه‌ی ۳ آیه شریفه «انما نملی لهم خیر لانفسهم...» جزء سنت توفیق الهی نمی‌باشد و سه آیه دیگر از توفیقات الهی در مورد انسان‌های مومن و اولیای الهی است.

۲۶۴۱- گزینه‌ی ۱ سنت املاء و استدراج، سنت عذاب خاص الهی است و این عذاب از آن کسانی است که راه باطل را برمی‌گزینند و با حق عناد می‌ورزند (البته این عنادورزی آگاهانه است) خداوند به اینان مهلت می‌دهد، آنان از مهلت‌ها سوءاستفاده می‌کنند و گناه بیش‌تر انجام می‌دهند و به شقاوت ابدی دچار می‌شود در حقیقت مهلت‌ها و امکانات را آن‌ها با اختیار و اراده خود به صورت بلای الهی بر خویش وارد می‌کنند.
۲۶۴۲- گزینه‌ی ۴ در توفیق الهی مجاهدت و تلاش فرد علت و شرط لازم برای برخورداری از امدادهای غیبی و توفیق الهی و هدایت معنوی است.

۲۶۴۳- گزینه‌ی ۲ وجود انسان مومن به‌مانند دو کفه‌ی ترازوست در یک کفه ایمانش اضافه می‌شود در کفه دیگر امتحانات او بیش‌تر می‌شود.

۲۶۴۴- گزینه‌ی ۱ یکی از عام‌ترین سنت‌های الهی سنت امتحان و ابتلاست این سنت مربوط به چگونگی فرآیند رشد و تکامل انسان است و استعداد (بالقوه) او در این امتحانات آشکار می‌شود و ثبات خود را در عمل مشاهده می‌کند.

۲۶۴۵- گزینه‌ی ۱ امداد خاص یا توفیق الهی به آنانی است که با نیت پاک (حسن فعلی) قدم در راه حق گذارند (حسن فعلی) سعادت آخرت را وجهه همت خود قرار دهند (همراه با سعی و تلاش (حسن فاعلی)) خداوند نیز شرایط و اسباب را (به صورت مادی و معنوی) فراهم می‌نماید تا به مقصد برسند.

جهان را شناخت دو اتفاق صورت می‌گیرد: ۱- به کمال می‌رسد.
۲- دایره‌ی اختیارش وسیع‌تر می‌شوند.

۲۵۷۹- گزینه‌ی ۲ نظام جهان در هر صورتی رام انسان (مسخر انسان) نیست با وجود اختیار و شناخت قانونمندی‌های آن (تقدیرات) رام و مسخر انسان می‌شود.

۲۵۸۰- گزینه‌ی ۱ برخی از انسان‌ها که هوی و هوس‌های خود ز املاک واصل قرار داده‌اند دست به تخریب خود و جامعه و طبیعت می‌زنند قوانین نظام جهان را نادیده می‌گیرند با آزادی مطلق آن را توجیه می‌کنند. اینان اختیار را به عنوان آزادی مطلق استنباط و توجیه می‌کنند.

پاسخ‌نامه درس ۶ سال ۴

۲۶۳۱- گزینه‌ی ۳ در کل نظام جهان چه در بخش طبیعی و چه در بخش زندگی فردی و اجتماعی قوانین حاکم است که این قوانین به صورت علت و معلولی به روی یک‌دیگر تأثیر می‌گذارند و می‌پذیرند. این قوانین ناشی از تقدیرات الهی است و در اصطلاح به آن سنت الهی گویند.

۲۶۳۲- گزینه‌ی ۲ سنت الهی که شامل گروه حق و باطل می‌شود امداد عام نام دارد. خداوند برای هر دو گروه شرایطی را فراهم می‌کند تا سرشت (فطرت) خود را آشکار سازد.

۲۶۳۳- گزینه‌ی ۳ دعا می‌تواند سبب بسیاری از خوبی‌ها و مانع بسیاری از بلاها گردد در صورتی که دعا با شرایط واقعی‌اش انجام شود.

۲۶۳۴- گزینه‌ی ۴ سنت‌های الهی براساس تقدیرات الهی است و پدیده‌های جهان در دایره این قوانین بر یک‌دیگر تأثیر می‌گذارند و می‌پذیرند.

۲۶۳۵- گزینه‌ی ۴ آیه شریفه «احسب الناس الا یترکوا...» سنت امتحان عام در مقام امتحان و ابتلا می‌باشد.

۲۶۳۶- گزینه‌ی ۳ آیه شریفه بیان‌گر آن است که اگر مردم ایمان و تقوا داشته باشند (شرط لازم و علت)، خداوند برکات خود را از زمین و آسمان برایشان می‌گشاید (معلول) و آیه شریفه «ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم» مؤید این آیه «ولو ان اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا...» می‌باشد و با آن تناسب دارد.

۲۶۳۷- گزینه‌ی ۱ یکی از راه‌های رسیدن به کمال شناخت تقدیرات حاکم بر نظام در ارتباط با خود، یا دیگران و یا خداوند

۲۶۴۶- گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه «قد خلت من قبلکم سننٌ ...» اشاره به سنت تجربه‌پذیری از تاریخ دارد زیرا عملکرد مثبت و منفی انسان‌ها به‌صورت علت و معلولی تأثیر می‌گذارد و می‌پذیرد و بازتاب آن در تاریخ برای انسان‌ها عبرت خواهد بود. دروغ‌گوئی علت است گرفتار شدن به عذاب‌های دنیوی و اخروی معلول آن است که در طول تاریخ بشر می‌تواند با عقل خود آن‌ها را مشاهده کند.

۲۶۴۷- گزینه‌ی ۴ دادن امکانات به کسانی که با خدا عناد می‌ورزند مربوط به سنت املا و استدراج است، نیکوکاری و دعا مربوط به سنت تأثیر نیکی یا بدی در سرنوشت انسان است و فراهم کردن شرایط برای رسیدن به حق یا باطل مربوط به سنت امداد (عام) است و تلاش و مجاهدت برای کسب رضایت الهی مربوط به سنت توفیق الهی است.

۲۶۴۸- گزینه‌ی ۱ آیه «كُلَّامُهُ هَوْلَاءُ وَ هَوْلَاءُ ...» بیان‌گر سنت امداد (عام) الهی است که خداوند می‌فرماید ما به نیکوکاران و بدکاران کمک می‌رسانیم نشان مختار بودن انسان‌هاست در انتخاب نیکوکاری است و یا بدکاری و آیه شریفه «انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً» نیز نشان می‌دهد انسان مختار می‌تواند شاکر و یا کافر باشد.

۲۶۴۹- گزینه‌ی ۳ در توفیق الهی یا امداد خاص، انسان حق‌گرا خود را با نظام حاکم بر جهان که نظامی حق است هماهنگ کرده در نتیجه نظام خلقت به او کمک می‌کند تا به اهدافش برسد.

۲۶۵۰- گزینه‌ی ۲ آیه شریفه‌ی «ولایحسبن الذین کفروا ...» نشان‌دهنده سنت املاء یا امهال است و علت از یاد گناه سوءاستفاده فرد گناهکار از مهلت و امکانات است.

۲۶۵۱- گزینه‌ی ۴ آیات گزینه‌های (۱، ۲ و ۳) بیان‌گر تأثیر نیکی و بدی در سرنوشت انسان است ولی گزینه (۴) نشان‌دهنده اختیار انسان در پذیرش هدایت یا گمراهی است.

۲۶۵۲- گزینه‌ی ۲ شناخت سنت‌های الهی موجب می‌شود انسان قوانین حاکم بر جهان و زندگی خود را بشناسد و با شناخت آن به کمال برسد.

۲۶۵۳- گزینه‌ی ۲ از آیه شریفه می‌توان سنت توفیق الهی را استنباط نمود زیرا ایمان و تقوای آن‌ها علتی است که خداوند به سبب آن نظام اسباب و علل را که همان باز شدن در آسمان و زمین است برای آن‌ها می‌گشاید.

۲۶۵۴- گزینه‌ی ۳ آیه شریفه بیان‌گر سنت استدراج است و اینان کسانی هستند که از روی علم و آگاهی با حق عناد

می‌ورزند. در نتیجه این گروه را خداوند به‌طور ناگهانی یعنی در عالم بی‌خبری که آمادگی عکس‌العمل درست ندارند عذاب می‌نماید.

۲۶۵۵- گزینه‌ی ۲ گزینه‌های (۱، ۳ و ۴) اشاره به سنت‌های خداوند در ارسال رسل، سنت مرگ و حیات (اجل مسمی) و سنت فطرة دارد. اما گزینه‌ی پاسخ در مورد قرار دادن توحید در وجود همه انسان‌هاست.

۲۶۵۶- گزینه‌ی ۱ اگر انسان حق‌گرا خود را با نظام حق هماهنگ کند (یعنی در همه‌ی اعمال با نیت پاک قدم در راه حق گذارد و رضایت خدا را هدف قرار دهد) نظام خلقت به او کمک می‌کند یک قدمشان ده‌ها قدم شود.

۲۶۵۷- گزینه‌ی ۲ تکذیب آیات الهی و پیامبران در طول تاریخ بشری علت عدم گشایش نیافتن درهای آسمان و زمین و عدم نزول برکات بر روی آن‌ها است.

۲۶۵۸- گزینه‌ی ۴ آیات (۱) و (۲) و (۳) بیان‌گر سنت امتحان انسان مختار است که در نیکوکار و بدکار در ایمان به خدا و در کافر شدن امتحان می‌گردد.

پاسخ‌نامه درس ۷ سال ۴

۲۷۱۱- گزینه‌ی ۳ با توجه در آیه شریفه آمده است «و من یعمل سوءاً او یظلم نفسه ثم استغفر الله یجد الله غفوراً رحیماً» یعنی اگر کسی به خود ظلم کند سپس استغفار نماید خدا را آمرزنده خواهد یافت.

۲۷۱۲- گزینه‌ی ۱ جوانی دوره‌ی انعطاف‌پذیری است، دوران پیری دوره‌ی کم شدن انعطاف و تثبیت‌خواها و خصلت‌هاست.

۲۷۱۳- گزینه‌ی ۳ این‌که گفته شده: خدایی شدن آرزوی ما و در کنار او آرام گرفتن مقصد و ماوای ماست با گزینه (۳) تناسب معنایی دارد.

۲۷۱۴- گزینه‌ی ۲ گناهان بزرگ به‌سرعت آدمی را از مسیر توحید و اخلاص خارج می‌کند و گرفتار شیطان و هوس‌های شیطان می‌کند و نتیجه آن قرار گرفتن انسان در مرحله شرک عملی است.

۲۷۱۵- گزینه‌ی ۳ خاموش شدن چراغ عقل و فطرت که از ابزار درونی هدایت است نتیجه‌ی حرمت‌شکنی است.

۲۷۱۶- گزینه‌ی ۱ از آیه شریفه‌ی «فمن تاب من بعد ظلمه و اصلح فان الله یتوب علیه» کلمه (تاب) اشاره به اولین مرحله‌ی توبه پشیمانی از گذشته دارد و کلمه (اصلح) بیان‌گر توحید

عملی و (یتوب علیه) نشان‌دهنده توبه خدا یعنی بازگشت به لطف و آمرزش دارد.

۲۷۱۷-گزینه‌ی ۱ از فریب‌های بزرگ شیطان آن است که لذت گناه را برتر از خوشی طاعت بر انسان جلوه می‌دهد و بدین سبب انسان به‌سوی گناه کشیده می‌شود.

۲۷۱۸-گزینه‌ی ۲ در توبه باید فرد حقوق مادی و معنوی دیگران را که ضایع نموده در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را جلب و جبران نماید.

۲۷۱۹-گزینه‌ی ۴ بیت «توبه بر لب سبحة بر کف دل پر از شوق گناه...» با حدیث شریف «المستغفر من الذنب و یعفله کالمستهزء بره» تناسب معنایی دارد.

۲۷۲۰-گزینه‌ی ۲ آیه شریفه نشان می‌دهد که توبه تخلیه است و لازمه آن انجام توحید عملی است که دارای حسن فعلی و فاعلی است و بدین واسطه خداوند براساس توحید در ولایت گناهان او را تبدیل به حسنه می‌نماید

۲۷۲۱-گزینه‌ی ۴ تعریف توبه در کتاب‌های سال (۲) و (۳) و (۴) با تعبیرات مختلف آورده شده گاه می‌توان گفت توبه قیام خودعالی علیه خوددانی است (سال ۳) و گاه می‌توان گفت توبه قیام نفس لوازمه علیه نفس اماره است، قیام و انقلاب علیه خوددانی است بنابراین گزینه ۴ صحیح است زیرا توبه آرایش قلب از گناهان نمی‌باشد بلکه پیرایش قلب از گناهان است.

۲۷۲۲-گزینه‌ی ۳ امام صادق(ع) فرمودند: چنان از خدا خوف داشته باش که **او را می‌بینی** در درس اوّل سال ۴ گفته شد لازمه دیدن خداوند رسیدن به توحید شهودی است که علی(ع) فرمودند: «ما رایت شیئاً الا و رایت الله قبله و بعده و معه» پس اگر کسی بدین مقام برسد توجه و حضور همیشگی خدا را در هنگام اعمال خود می‌بیند و دست به گناه نمی‌زند.

۲۷۲۳-گزینه‌ی ۴ توبه که به‌معنای پشیمانی از گناه است دارای دو اثر مهم است (۱) شخص دچار سوز اندوه و حسرت می‌شود (۲) شیرینی گناه تبدیل به تلخی می‌شود و تا شیرینی گناه تبدیل به تلخی نشود، توبه واقعی صورت نگرفته و شفاعت پیامبران مورد قبول خداوند واقع نمی‌شود.

۲۷۲۴-گزینه‌ی ۱ گناهانی مانند رباخواری و رشوه گرفتن و ... جامعه را از مسیر توحید عملی اجتماعی خارج کرده که با امر به معروف و نهی از منکر می‌توان آن را به وضع اعتدال بازگرداند.

۲۷۲۵-گزینه‌ی ۳ علی (ع) در پاسخ کسی که درخواست موعظه کرده بود فرمودند: از کسانی مباش که بدون عمل به

آخرت دل بسته و به‌واسطه آرزوهای طولانی توبه را به تأخیر انداخته است.

۲۷۲۶-گزینه‌ی ۴ از حیل‌های خطرناک شیطان است که در افراد چنین نجوا و وسوسه ایجاد می‌کند: در جوانی خوش‌گذرانی کن در دوران پیری توبه خواهی نمود.

۲۷۲۷-گزینه‌ی ۲ آنان که خوشی و لذت را در گناه جستجو می‌کنند و در حال گناه با نگرانی‌های روحی و روانی درگیر می‌شوند و این مسأله نمی‌گذارد لذت گناه در کام آن‌ها شیرین گردد.

۲۷۲۸-گزینه‌ی ۱ گناهانی مانند ضرر زدن مالی به افراد، تهمت زدن، ترک نماز و روزه به‌ترتیب مربوط به حق‌الناس مادی، حق‌الناس معنوی و حق‌الله است.

۲۷۲۹-گزینه‌ی ۳ اظهار ندامت همراه با انجام دادن گناه، استغفار را بی‌خاصیت می‌کند و این امر مربوط به مرحله‌ی تصمیم بر تکرار نکردن گناه است.

۲۷۳۰-گزینه‌ی ۴ گزینه‌های (۱، ۲ و ۳) جزء نکوهش‌شدگان علی (ع) می‌باشد و گزینه‌ی (۴) کسانی که آرزوهای طولانی دنیوی و اخروی داشته باشند مورد اشاره سخن علی(ع) نمی‌شود.

۲۷۳۱-گزینه‌ی ۳ توبه صرفاً یک کار ظاهری و لفظی نیست بلکه یک تحول درونی است که آثار گناه را بتواند محو کند و اگر این عمل را انجام دهد آن را تخلیه یا پیرایش گویند.

۲۷۳۲-گزینه‌ی ۲ در آثار اسلامی اگر کسی حقوق مادی و معنوی دیگران را به عهده دارد باید آن‌ها را در حد توان ادا کند و اگر به آنان دسترسی ندارد در حق آنان صدقه دهد و برایشان دعای خیر نماید.

۲۷۳۳-گزینه‌ی ۱ دوره جوانی بهترین دوره و زمان توبه است زیرا انعطاف‌پذیری روحی و معنوی انسان بیش‌تر است و دوره‌ی پیری دوره‌ی تثبیت خوفا و عقاید است.

۲۷۳۴-گزینه‌ی ۱ از پرتگاه‌های سقوط آدمی در وادی ظلال است (۱) توجیه گناه (۲) عادت به گناه و عادت به گناه است که تنفر اولیه از گناه را در آدمی از بین می‌برد.

۲۷۳۵-گزینه‌ی ۲ گناهانی مانند بی‌حرمتی به پدر و مادر و ایجاد انحراف در جامعه از گناهانی است که فرد باید با تمام وجود به جبران حقوق دیگران یعنی حق‌الناس بپردازد و ممکن است ایجاد انحراف در افراد جامعه جزء آثار متأخر اعمال قرار گیرد.

پاسخ نامه درس ۸ سال ۴

۲۷۹۰- گزینہ ۲) برای گذر از عصر جاهلی به عصر اسلام انسان‌ها نیازمند دو تغییر بودند (۱) تغییر در شیوه زندگی (در جنبه‌ی عملی) (۲) یک تغییر در جنبه‌ی عقیدتی و نگرش آن‌ها (مانند ایمان به مبدأ و معاد)

۲۷۹۱- گزینہ ۳) یکی از اهداف اساسی پیامبران ایجاد جامعه عدالت‌محور است پیامبر اکرم (ص) با تبعیض نژادی و اشرافی‌گری مبارزه نمودند لذا قرآن کریم می‌فرماید: ای پیامبر بگو: من آمده‌ام تا میان شما به عدالت عمل کنم.

۲۷۹۲- گزینہ ۴) مهم‌ترین جنبه ساختن تمدن اسلامی در جنبه عقیدتی (نظری) تغییر در نگرش مردم حجاز در ایمان به مبدأ و معاد بود لذا خداوند به پیامبر فرمودند بگو: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمَلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ ...»

۲۷۹۳- گزینہ ۲) یکی از نکات بسیار مهم در دعوت پیامبر اکرم (ص) عدم پیروی از هوای نفس مردم است زیرا پیروی از هوای نفسانی آن‌ها موجب می‌شود پیامبر اکرم نتواند به اهداف خداوند و خودشان برسد لذا قرآن می‌فرماید: «وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ»

۲۷۹۴- گزینہ ۳) در یکسانی منزلت و جایگاه زن و مرد در اسلام همین بس که قرآن کریم می‌فرماید: «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً» انجام عمل صالح از هر کدام موجب رسیدن به حیات طیبه است.

۲۷۹۵- گزینہ ۱) پیامبر اکرم (ص) جهت مبارزه بین انسان‌ها را تغییر داد قبلاً مبارزه‌ها برای رسیدن به قدرت و ثروت بود پیامبر اکرم (ص) مبارزه بین انسان‌ها را، به مبارزه بین حق و باطل تغییر داد که این مبارزه براساس پذیرش ولایت الهی و پذیرش ولایت طاغوت و ... صورت می‌گیرد.

۲۷۹۶- گزینہ ۲) پیامبر اکرم (ص) به دنبال ساختن جامعه‌ای بود متعادل. جامعه اسلامی‌ای که نه تنها با اخلاق‌ترین و معنوی‌ترین جامعه باید باشد بلکه در جنبه مادی نیز باید آبادترین جامعه‌ها باشد.

۲۷۹۷- گزینہ ۲) در اولین روز دعوت مردم مکه پیامبر اکرم (ص) در دامنه‌ی کوه صفا چنین فرمود: «قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلَحُوا» و دعوت به توحید (عملی) نمودند.

۲۷۹۸- گزینہ ۳) هفتمین معیار تمدن اسلامی مبارزه با مظاهر جهل و خرافات و عقل‌گرایی بود اعراب جاهلی شتر سالم را داغ می‌زدند تا شتر مریض بهبود یابد و یا اگر گاو ماده آب نمی‌خورد گاو نر را می‌زدند تا دیو پنهان شده در شاخ‌های

او خارج شود لذا پیامبر اکرم (ص) با تشویق‌های دائمی خود آنان را به تعقل و تفکر و علم‌آموزی دعوت می‌کردند.

۲۷۹۹- گزینہ ۱) آیه شریفه «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ...» نشان می‌دهد نزول تدریجی قرآن و دعوت مکرر به خردورزی و تشویق دائمی پیامبر اکرم (ص) سد جاهلیت را شکست.

۲۸۰۰- گزینہ ۳) هشتمین معیار تمدن اسلامی ایجاد جامعه عدالت‌محور و طرد ظلم و بی‌عدالتی از جامعه است. آن حضرت تلاش می‌کردند جامعه‌ای برپا کنند که در آن مظلوم به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه فراهم شود.

۲۸۰۱- گزینہ ۴) آیه شریفه: «قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ ...» نشان‌دهنده ششمین معیار تمدن اسلامی است پیامبر اکرم (ص) می‌کوشید جامعه‌ای را ایجاد نماید که در عین توجه به رستگاری به عنوان هدف اصلی برای رشد و تعالی خود از حیات دنیوی استفاده نمایند و در جهت آن تلاش و کوشش کنند.

۲۸۰۲- گزینہ ۱) هفتمین معیار تمدن اسلامی مبارزه با جهل و خرافات و دعوت به تعقل و علم‌آموزی بود بدین سبب اولین آیاتی که خداوند به پیامبر اکرم (ص) نازل فرمود در مورد علم و علم‌آموزی بود و با خواندن آغاز شد.

۲۸۰۳- گزینہ ۲) در یکی از صبح‌های بعثت یحیی بن عقیف مهمان عباس بن عبدالمطلب بود و نماز پیامبر اکرم (ص) و علی (ع) و حضرت خدیجه (س) را نظاره‌گر بودند.

۲۸۰۴- گزینہ ۲) چهارمین معیار تمدن اسلامی احیاء منزلت زن و اصالت به خانواده است با گرایش مردم به اسلام، زن در سایه‌ی کسب منزلت انسانی خود به دو منزلت مهم یکی استقلال مالی و دیگر حضور در جامعه با پاکدامنی دست یافت.

۲۸۰۵- گزینہ ۴) آیه شریفه «وَأَن تَشْرَوْا بِمَالِ اللَّهِ يُنْزَلَ بِهِ سُلْطَانًا ...» نشان می‌دهد که مشرکان برای شریک گرفتن چه در اصل توحید (توحید ذاتی) و چه در توحید خالقیت دلیل و استدلالی را ندارند، و این که بر خدا دروغ می‌بندند که نشانه شرک عملی (اجتماعی) آن‌هاست.

۲۸۰۶- گزینہ ۱) در آیه شریفه «وَمَنْ آيَاتُهُ انْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ» کلمه (من انفسکم) نشان می‌دهد که سرشت (فطرت) زن و مرد یکی است و کلمه (لتسکنوا) نشان می‌دهد زن و مرد مایه آرامش یک‌دیگرند (زیرا مکمل یک‌دیگرند) و

قرآن و دعوت مکرر قرآن به خردورزی و تشویق دائمی رسول خدا باعث شد سد جاهلیت شکسته شود.

۲۸۱۵- گزینۀ ۴ خواسته‌ی پیامبر اکرم (ص) از مسلمانان جهان آن است که با یک‌دیگر پیوند برادری برقرار کنند و مانند اعضای یک خانواده در مقابل ظالمان بایستند و آیه «اشدء علی الکفار و رحماء بینهم» موبد آن خواسته است.

پاسخ‌نامه درس ۹ سال ۴

۲۸۵۰- گزینۀ ۲ هدف نهایی برای زمینه‌سازی تمدن (بزرگ) اسلامی یا ظهور منجی **آماده‌سازی جامعه جهانی است** برای ظهور و این زمینه‌سازی چهار حوزه باید صورت گیرد
۱- در حوزه فردی ۲- در حوزه خانواده ۳- در حوزه جامعه
۴- **در حوزه جامعه جهانی**

۲۸۵۱- گزینۀ ۱ آیه شریفه «و کذلک جعلناکم امهً...» کلمه (جعلناکم) اشاره به قضا و اراده الهی دارد یعنی خداوند اراده کرده است که اگر امت اسلامی پیامبر اکرم (ص) را الگو و اسوه (عملی) خود قرار دهند خداوند، آنان را الگو و اسوه دیگر ملت‌ها قرار می‌دهد.

۲۸۵۲- گزینۀ ۴ مسلمانان ایرانی دو تجربه بسیار موفق در ارتباط مبارزه با نظام ستم‌پیشه جهانی دارند. (۱) برجیدن نظام شاهنشاهی و آفریدن انقلاب اسلامی (۲) پیروزی در دفاع مقدس.

۲۸۵۳- گزینۀ ۳ در زمینه‌سازی برای ظهور منجی در حوزه سوم مقام معظم رهبری فرمودند: علم مایه اقتدار ملی، درون‌جوش و درون‌زاست این سخن ایشان بیان‌گر تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری است (تقویت بنیان‌های جامعه)
۲۸۵۴- گزینۀ ۴ در تقویت بنیان‌های جامعه آمده است: یک کشور ضعیف به‌طور طبیعی منزوی می‌شود و همراه و همدلی نخواهد داشت.

۲۸۵۵- گزینۀ ۲ امام خمینی در سخنی که اشاره به چهارمین حوزه یعنی حضور فعال در جامعه جهانی دارد. فرمودند: ما چه بخواهیم و چه نخواهیم صهیونیست‌ها و امریکا و شوروی در تعقیبمان هستند و تا هویت دینی و شرافت مکتبی ما را لکه‌دار نکنند دست برنمی‌دارند این سخن بیان‌گر مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و مبارزه است.

۲۸۵۶- گزینۀ ۳ پیام اسلام پیامی برای فطرت پاک همه انسان‌هاست و هر انسان حقیقت‌طلب که جوای آن باشد به این حقیقت جذب می‌شود که مربوط به حوزه‌ی چهارم (حضور فعال در جامعه‌ی جهانی) است.

دیگر آن‌که چون بین آن دو مودّت و رحمت قرار داده، مودت و رحمت موجب آرامش آن دو شده است.

۲۸۰۷- گزینۀ ۲ یکی از مهم‌ترین معیارهای تمدن اسلامی آن بود که پیامبر اکرم (ص) در نگرش مردم حجاز تغییر و تحول به‌وجود آورد و با توجه دادن آن‌ها به مسأله معاد، افق نگاه آن‌ها را از محدوده تنگ دنیا فراتر برد.

۲۸۰۸- گزینۀ ۳ آیه شریفه محمد رسول الله «والذین معه اشداء علی الکفار...» نشان می‌دهد پیامبر اکرم (ص) مبارزه و جنگ را براساس حق و باطل قرار دادند لذا عبارت (والذین معه) اشاره به گروه حق دارد و کلمه (کفار) اشاره به گروه باطل دارد. و به عبارت دیگر مبارزه براساس ولایت الهی و ولایت طاغوت و شیطان است و می‌توان گفت که مبارزه براساس قبول پذیرش توحید و نفی شرکت است (زیرا در عبارت مبارزه براساس اعتقاد یا بی‌اعتقادی نوع اعتقاد کاملاً مشخص نشده است)

۲۸۰۹- گزینۀ ۳ از آیه شریفه استفاده می‌شود عدم ترس و غمگینی اهل ایمان (در دنیا و آخرت) نتیجه سه چیز است ایمان به‌خدا و آخرت و انجام عمل صالح است.

۲۸۱۰- گزینۀ ۴ عبارت «وامرئ لا عدل بینکم...» نشان می‌دهد ایجاد جامعه عدالت‌محور یکی از شئون ربوبیت الهی است که باید به‌دست رهبر اسلامی در جامعه ایجاد گردد.

۲۸۱۱- گزینۀ ۲ یکی از مهم‌ترین اصول اعتقادی پیامبر اکرم (ص) (و همه‌ی پیامبران الهی) ایجاد تمدن الهی براساس اعتقاد به توحید و معاد است.

۲۸۱۲- گزینۀ ۳ همه پیامبران الهی در کارهایشان دو هدف را دنبال می‌کردند (۱) هدف متوسط (۲) هدف نهایی. تا از طریق هدف متوسط انسان‌ها را به هدف نهایی برسانند و یکی از این اهداف اعتدال در زندگی و بهره‌گرفتن از نعمت‌های دنیائی (به‌عنوان هدف متوسط) برای رسیدن به قرب الهی (به‌عنوان هدف نهایی) است.

۲۸۱۳- گزینۀ ۱ برخورد پیامبر اکرم (ص) با زاهدان گوشه‌گیر و هواپرستان دنیاطلب در معیار ششم تمدن اسلامی قرار دارد زیرا هدف پیامبر اکرم ایجاد جامعه معتدل بود (که دارای افراط و تفریط نباشد) بدین لحاظ پیامبر اکرم هر دو گروه از مسلمانان را مورد نکوهش قرار دادند.

۲۸۱۴- گزینۀ ۳ در هفتمین معیار تمدن اسلامی «مبارزه با جهل و خرافات» پیامبر اکرم به‌واسطه‌ی نزول تدریجی آیات

۲۸۵۷- گزینه‌ی ۱ آیه‌ی شریفه‌ی «ومن یتول الله و رسوله والذین آمنوا ...» نشان می‌دهد شرط قرار گرفتن در حزب الهی در درگیری بین حق و باطل پذیرش ولایت خدا و پیامبر (ص) و امامان علیه‌السلام است.

۲۸۵۸- گزینه‌ی ۳ در تقویت بنیان جامعه یک ملت زمانی قلّه‌های افتخار را به‌سرعت طی می‌کند که به عبارت ما می‌توانیم باور و ایمان داشته باشد زیرا این باور بزرگ‌ترین نیرو محرکه برای عبور از گردنه‌های سخت در حوادث جامعه است.

۲۸۵۹- گزینه‌ی ۲ آیه شریفه‌ی: «استعینوا بالله واصبروا ...» نشان می‌دهد وراثت بر روی زمین و زمینه‌سازی برای ظهور منجی نیازمند تقویت ایمان و اراده است و این مسأله جز با استعانت از خداوند و صبر (انجام توحید عملی) صورت نمی‌پذیرد.

۲۸۶۰- گزینه‌ی ۴ آفریدن انقلاب و پیروزی در دفاع مقدس دو تأثیر مهم بر مردم جهان گذاشت (۱) ایمان به غیب آن‌ها در پیروزی امور معنوی بر مادی را افزایش داد (۲) آگاهی مردم جهان، نسبت به نظام ستم‌پیشه‌ی جهانی بیش‌تر شد.

۲۸۶۱- گزینه‌ی ۳ حضرت امام خمینی (ره) در ارتباط با زمینه‌سازی برای ظهور منجی فرمودند: حجم زحمات و فداکاری‌ها و محرومیت‌ها، بستگی به بزرگی مقصود و ارزشمندی و علو آن هدف دارد.

۲۸۶۲- گزینه‌ی ۳ بزرگ‌ترین خیر در جهان امروز برای مسلمانان عرضه و تأکید برای محتوای اراده‌ی عقلانی دین در تقویت و استحکام بخشیدن به نظام اسلامی است.

۲۸۶۳- گزینه‌ی ۱ برای تقویت بنیان‌های جامعه اسلامی **اَوَّل قدم** آن است که استعدادها را به فعلیت لازم برسانیم تا بدین واسطه جامعه بتواند خود را به شاخص‌های تمدن اسلامی برساند و الگو و اسوه شود.

۲۸۶۴- گزینه‌ی ۴ در تقویت بنیان‌های جامعه مهم‌ترین عامل برای استحکام بخشیدن به نظام اسلامی عمل به وظیفه امر به معروف و نهی از منکر در **جنبه‌های اخلاقی** به تنهایی نیست بلکه امر به معروف در جنبه کار علمی و همراه کردن دیگران با خود در این زمینه است.

۲۸۶۵- گزینه‌ی ۱ از آیه شریفه «أدع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظة الحسنه ...» اشاره به این موارد دارد (۱) (أدع) اشاره به اولین قلمرو رسالت پیامبر اکرم (ص) و کلمه (سبیل) اشاره

به هدایت ویژه دارد و (حکمت) اشاره به دانش متین و محکم و استوار دارد.

۲۸۶۶- گزینه‌ی ۲ امروزه برای حضور فعال در جامعه جهانی برای رساندن پیام باید به بهترین و کارآمدترین ابزار مجهز بود امروزه شبکه جهانی اینترنت سخت‌ترین محل هم‌آورد حق و باطل است.

۲۸۶۷- گزینه‌ی ۳ یکی از اقدامات برای تقویت بنیان‌های جامعه، تقویت عزّت نفس عمومی است و آن ایمان و باور به عبارت ما می‌توانیم است که زنده کننده تمدن اسلامی و نیرو محرکه آن برای گذر از گردنه‌ها است و توانست از مدینه آن زمان برای اصلاح جهان قیام کند.

۲۸۶۸- گزینه‌ی ۴ برای انتقال درست پیام الهی (با تعقل) باید به دنبال استفاده از بهترین و کارآمدترین ابزارهای موجود زمان خود باشیم.

۲۸۶۹- گزینه‌ی ۱ در صحنه مقابله حق و باطل، باطل‌پیشگان مهم‌ترین حمله‌شان، حمله به اصول و موازین اخلاق و انسانی است و برای رسیدن به آن به هیچ حد و مرزی قانع نمی‌شوند.

۲۸۷۰- گزینه‌ی ۲ آیه شریفه‌ی «کذلک جعلناکم امةً وسطاً لتکونوا شهداء علی الناس» بیان‌گر آن است که اگر امت اسلامی پیامبر اکرم (ص) را که معتدل‌ترین انسان در جهان است الگو و اسوه قرار دهد **ویکون الرسول علیکم شهیداً** در آن صورت می‌تواند الگو و اسوه‌ی دیگر ملت‌ها باشد.

۲۸۷۱- گزینه‌ی ۳ در تقویت بنیان‌های جامعه، اگر نظام اسلامی به‌طور عینی و ملموس پیشرفت و تعالی خود را به دیگر ملت‌ها نشان دهد در آن صورت ثمره‌ی آرمان‌ها و اندیشه‌های آن نظام را خود و ملت‌های دیگر خواهند دید.

۲۸۷۲- گزینه‌ی ۱ بزرگ‌ترین اقدام بزرگ در عصر حاضر تجدید حیات تمدن اسلامی است و این عمل نیازمند تقویت توانایی‌های فردی یعنی ایمان و اراده است.

۲۸۷۳- گزینه‌ی ۲ در سایه انقلاب اسلامی و پیروزی در دفاع مقدس مردم جهان به نظام ستم‌پیشه‌ی جهانی آگاه شدند و رسیدن به معنویت و عدالت به یک خواست عمومی ملت‌ها تبدیل شده است.

۲۸۷۴- گزینه‌ی ۲ سخن مقام معظم رهبری که فرمودند: «علم درون‌جوش و درون‌زاست نباید علم را گدایی کرد.» این سخن مربوط به تقویت بنیان‌های جامعه و تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری است.

پاسخنامه درس ۱۰ سال ۴

۲۸۸۹- گزینه‌ی ۳ دستورات خداوند دارای علت خاص است و از علم نامحدود خداوند سرچشمه گرفته است و این دستورات منطبق بر ساختار وجودی انسان (یا فطرت انسان است) چه انسان خوشش بیاید و نیاید.

۲۸۹۰- گزینه‌ی ۴ در مورد زندگی بر پایه‌ی احکام الهی باید به این مورد توجه کنیم که علم ما نسبت به خداوند ناچیز است؛ پس اگر علت برخی احکام را درک نمی‌کنیم، باید به این نکته توجه کنیم که خدا با علم مطلق خود آن را فرمان داده و از آن اطاعت کنیم.

۲۸۹۱- گزینه‌ی ۴ در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی (نیز) شرط‌بندی حرام است زیرا دارای زیان روحی و اجتماعی است.

۲۸۹۲- گزینه‌ی ۲ از آیه شریفه «افمن اسس بنیانه علی تقوی ... ام من اسس بنیانه علی شفا جُرْف هار ...» استفاده می‌شود که سهل‌انگاری در عمل و بی‌توجهی به احکام الهی، قرار دادن خود بر لبه‌ی پرتگاهی است که نتیجه‌اش ورود به وادی گمراهی و سرگردانی و عذاب الهی است.

۲۸۹۳- گزینه‌ی ۲ بدین علت قمار حرام شده است که زشتی آن در اذهان باقی بماند زیرا از لحاظ روحی و اجتماعی زیان‌آور است.

۲۸۹۴- گزینه‌ی ۴ در روابط با بیگانگان از خرید هر کالا که موجب تقویت دولت کافر و استعمار اسلام و مسلمین شود باید اجتناب کرد زیرا براساس قاعده نفی سبیل (ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلاً) تسلط آن‌ها بر مسلمانان حرام است.

۲۸۹۵- گزینه‌ی ۱ تولید و توزیع فیلم، لوح فشرده، مجله ... اگر به منظور گسترش فرهنگ اسلامی باشد از مصادیق عمل صالح و از واجبات کفایی شمرده شده و دارای پاداش اخروی است.

۲۸۹۶- گزینه‌ی ۱ تولید سایت در شبکه اینترنت به منظور مقابله با ابتذال ... مستحب و واجب کفائی است و استفاده از ابزار دریافت شبکه‌های ماهواره‌ای برای **برنامه‌های حلال، جایز و برای حرام، حرام است.**

۲۸۹۷- گزینه‌ی ۳ شرکت در عروسی که مستلزم گوش دادن به غنا و موسیقی مطرب یا هر عمل دیگر حرام نباشد اشکال ندارد لذا گزینه ۳ صحیح است.

۲۸۹۸- گزینه‌ی ۴ ابزار مشترک یعنی ابزاری که می‌توان با آن هم کار حلال و هم حرام انجام داد مانند ماهواره و اینترنت

۲۸۹۹- گزینه‌ی ۳ به علت کافر بودن یهودیان و دشمنی آنان با مسلمانان (در جنبه‌ی شرک عملی) هرگونه تجارت با آنان حرام می‌باشد. (قاعده نفی سبیل شامل حال آن‌ها می‌شود)

۲۹۰۰- گزینه‌ی ۲ اگر مولف یا ناشری قید کرده که چاپ و تکثیر بدون اجازه صاحب آن ممنوع است لازم است حقوق صاحب یا صاحبان آن مراعات شود.

۲۹۰۱- گزینه‌ی ۱ موسیقی کلاسیک یا غیر کلاسیک اگر لهوی و مطرب باشد (مناسب با مجالس عیش و نوش باشد) فرقی ندارد این موسیقی حرام است زیرا انسان را از یاد خدا دور می‌کند و به سمت گناه و شرک عملی می‌کشانند.

۲۹۰۲- گزینه‌ی ۴ مدهایی که در غرب پیدا می‌شود که دربردارنده‌ی پیام منفی یا ترویج‌دهنده یک گروه غیراخلاقی است و به‌طور کلی شبیه شدن به دشمنان اسلام و ترویج فرهنگ آن‌ها را به دنبال دارد حرام است.

۲۹۰۳- گزینه‌ی ۳ خریدن و پوشیدن لباس‌های دولت استعماری که باعث تقویت استثمار و استعمار کشور اسلامی شود حرام است و علت آن قانون قاعده نفی سبیل است.

۲۹۰۴- گزینه‌ی ۲ ساخت آثار هنری به منظور گسترش اسلام و مبارزه با تهاجم فرهنگی و ابتذال از مصادیق مهم عمل صالح و از واجبات کفائی و دارای پاداش اخروی بزرگ است.

۲۹۰۵- گزینه‌ی ۱ آیه شریفه نشان می‌دهد در دنیای پیچیده‌ی امروز تنها شیوه‌ی مطمئن زندگی و روش قابل اعتماد در مواجهه با مسائل مختلف عمل به احکام و راهنمایی خداوند است.

۲۹۰۶- گزینه‌ی ۱ سهل‌انگاری در عمل و بی‌توجهی به احکام خداوند در زندگی قرار دادن خود بر لب پرتگاه سقوط به وادی هولناک گمراهی و سرگردانی است لذا قرآن می‌گوید: «ام من اسس بنیانه علی شفا جُرْف هار.»

۲۹۰۷- گزینه‌ی ۲ قرآن کریم می‌گوید: چه بسا شما چیزهایی را دوست نمی‌دارید در حالی که برای شما خوب است و چه بسیار چیزهایی را دوست می‌دارید و آن برای شما بد است خداوند با علم نامحدود خود آن‌چه را که بر انسان بیسندد خوب است و انسان با علم محدود خود آن‌چه را (که هوای نفس او بگوید) بیسندد برایش زیان‌آور است.

۲۹۰۸- گزینه‌ی ۱ اگر بازی‌ها و ورزش برای سلامتی جسم و روح و دور شدن افراد جامعه از فساد بی‌بندوباری باشد فراهم کردن امکانات آن واجب کفائی است.

۲۹۰۹- گزینه‌ی ۳ دادن جایزه توسط نهادهای کشور و غیره به ورزش‌کاران جایز است و اگر به تیت سلامتی جامعه انجام شود کار نیک است و آن عمل دارای حسن فاعلی و فعلی است.

۲۹۱۰- گزینه‌ی ۴ بازی، چه ورزشی باشد چه غیر آن که برای نشاط و سلامتی جسم و روح صورت می‌گیرد اگر به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی باشد مستحب است و پاداش اخروی را در پی خواهد داشت.

۲۹۱۱- گزینه‌ی ۴ آیه شریفه نشان می‌دهد که تقوا ظهور اعتقاد به خدای یگانه است که در توحید عملی تجلی یافته و اساس کار انسان متقی شده و عامل خشنودی خدا است.

۲۹۱۲- گزینه‌ی ۱ آیه شریفه‌ی «أَمْ مَنْ أَسَسَ بِنِیَانِهِ عَلٰی شَفَا جُرُفٍ هَارٍ...» علت جهنمی شدن گروه بیدادگر را ظالم بودن می‌داند زیرا در پایان آیه دارد «وَاللّٰهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظَّالِمِیْنَ» خداوند ظالمان را هدایت نمی‌کند بنابراین چون جهنمیان بنای کار خود را براساس ظلم به خود، به دیگران و به خدا قرار می‌دهند، این امر علت جهنمی شدن آنهاست.

۲۹۱۳- گزینه‌ی ۲ استفاده از آلات موسیقی اگر برای سرودهای انقلابی و غیر لهوی و فرهنگی باشد اشکال ندارد به شرط آن که مستلزم مفاسد دیگری نباشد.